

Nr. 54 - Maart 2002
14e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTUJDSCHRIFT

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

*De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.*

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en
een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen
staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

Gilde hoeden
Marketentsters hoeden
Garde hoeden
Hoeden voor dansgroepen

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

JANFRÉ

kleermaker sinds 1919

Mr Cas van Heugten
ADVOCaat EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

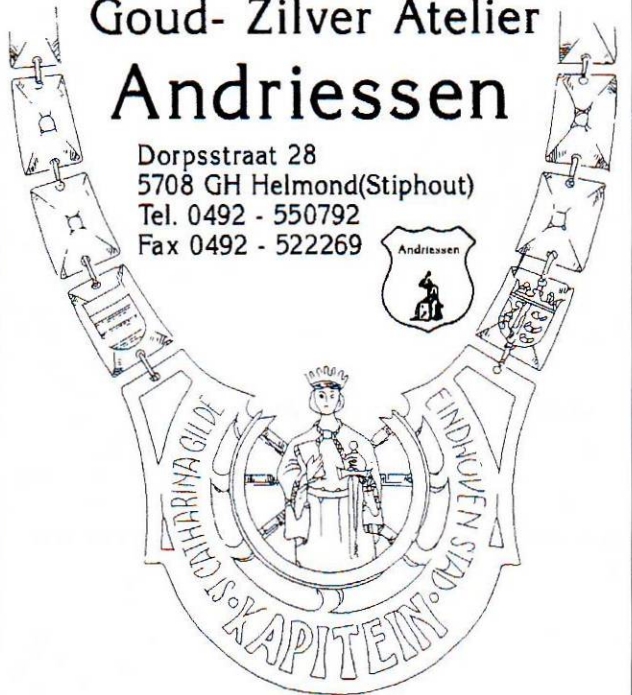
- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselszaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN C
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

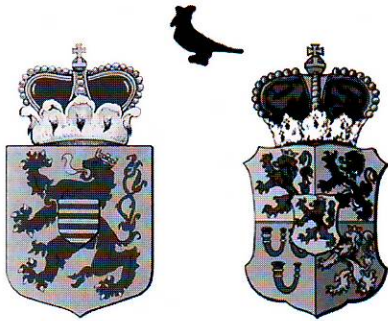
SCHOENFABRIEK

Mgr Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

TONEELSCHOENEN

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 287 83 43
België: Dexia-bank te Kinrooi
rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Wienkeskoel 94,
6074 HH Melick
telefoon 0475-49 28 68.

Grafische techniek

drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCHЕ POST ^B_V
Beegden

Voorbehoud

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

Met uitzondering van Pater Karel de Wilde werd tijdens de laatste inauguratie van de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus niet één Belgische schutter opgenomen. De redenen die nu genoemd worden werken in twee richtingen. Het kan en mag toch niet zo zijn dat, wanneer er uit twee schuttersbonden geen enkele voordracht komt, er geen enkele actie komt vanuit het kapittel. Ons bereikten hierover meerdere reacties. OLS-President Frans Wolters heeft toegezegd dat e.e.a. zal worden gecorrigeerd.

Na het succesvolle optreden van schutterij St.-Brigida Noorbeek bij een koninklijk huwelijk, kunnen we nu wederom vol trots terugkijken op een eretaak die een Limburgse schutterij voorrichtte toen Kroonprins Willem-Alexander in het huwelijk trad met Máxima Zorreguietta. De Koninklijke Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal heeft haar koninklijke eretaak op bijzonder goede wijze vervuld. Deze eretaak kreeg een extra gouden randje omdat de Voerendaalse schutterij 50 jaar geleden het predikaat "Koninklijk" werd verleend. Jammer dat de Nederlandse TV geen beelden te toonde van de Voerendaalse schutterij, de Duitse TV daarentegen toonde wél beelden van de Kon. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal.

Voorjaarsvergadering

In oktober 2001 ontving het Federatiebestuur een schrijven van bureau Tonnaer uit Maastricht over de haalbaarheid van een juridische procedure over de beperkende maatregelen die door de overheid voor het schieten met lood worden opgelegd. Luc Wolters las en bewerkte het antwoord voor U. Jammer dat tijdens de laatste voorjaarsvergadering van de OLS-Federatie niet dieper werd ingegaan op dit schrijven.

Namens de 50 schutterijen die de "Oude Exerctie" bedrijven, sprak Jaak Duckers kritiek uit in de richting van de Normencommissie. Een tevredenstellend antwoord kwam er aanvankelijk niet. Reden voor de OLS-President om in te grijpen en de jurering ongewijzigd te laten totdat er normen zijn geformuleerd waarin alle schutterijen die de "Oude Exerctie" bedrijven zich kunnen vinden.

Ofschoon de organisatie van het OLS-2002 voortvarend van start is gegaan, stoten zij thans op een toenemend aantal hobbels. Het argument, dat het moeilijk is om voldoende sponsoren te vinden is, een jaarlijks terugkerend verschijnsel. Dit mag echter geen reden zijn om nu al te stellen dat het OLS-2002 een 'sober' schuttersfeest zal worden. Er bestaan immers ook andere mogelijkheden om het OLS te 'promoten'. Helaas werd/wordt hiervan tot nog toe onvoldoende gebruik gemaakt.

En dan was er nog het verwijt aan de media. Theo Hoorens had zich gestoord aan de verslaglegging van de laatste najaarsvergadering in het Limburgs Dagblad. Een mogelijk antwoord hierop vindt U elders in dit nummer.

Dankzij het optreden van een troubadour uit Noord-Brabant werd er toch nog gelachen en gezongen worden en kon de duur van de vergadering verlengd worden.

Diegene die mij daadwerkelijk kan aantonen dat er in Heythuysen een knoflookpad voorkomt, kan rekenen op een beloning.

Ik wens U allen veel leesplezier,

Wim Pijpers, hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal verschijnen in juni 2002. Aanleveren van teksten en advertenties kan tot uiterlijk 1 mei bij het redactie-adres: Wienkeskoel 94, NL 6074 HH Melick.

Bij de voorpagina: Neers schutterstafereel geschilderd door Gijs Trepels. Foto: Lucien Guns.

MAXIMA HUWT KROONPRINS EN ZIJN HELE LAND VOERENDAALSE SCHUTTERIJ LUISTERT DE HUWELIJSRIJTOER OP

Wederom was het ja-woord van een prins de aanleiding voor een sprookjesachtig huwelijk. Het historische karakter van deze bruiloft is gelegen in het feit dat de kroonprins de bruidegom was. Bovendien versmolten in dit huwelijk twee uiterlijk zeer verschillende culturen met elkaar. De voor de erfopvolging voorbestemde prins van een democratische monarchie trouwde met een wereldse vrouw, afkomstig uit een wijds Zuid-Amerikaans land. Als getuige en afgevaardigde van de provincie Limburg was de kon. schutterij St. Sebastianus Voerendaal present.

De kroonprins trouwt

Op de gedenkwaardige datum 02.02.02 was Amsterdam het decor voor het huwelijk van Zijne Koninklijke Hoogheid Willem-Alexander, Prins van Oranje en Maxima Zorreguieta. In de aanloop tot dit huwelijk had de kroonprins zijn aanstaande aan den volke voorgesteld middels een rondtocht langs alle provincies. Deze voorstellingsronde had veel weg van de Blijde Inkomsten, waarbij de nieuwe vorsten zich in de Middeleeuwen aan hun onderdanen presenteerden. De ontwapenende lach en de getoonde betrokkenheid van Maxima zorgden voor een ongekennde populariteit van de verloofde van de kroonprins. In extreme gevallen was er wel sprake van een Maxima-mania door alle lagen van de Nederlandse bevolking.

Het ja-woord

Heel Nederland zat op het puntje van z'n stoel of was naar Amsterdam getogen om het huwelijk mee te maken. Om de kroonprins "ja" te horen zeggen tegen zijn prinses en om Maxima "ja" te horen zeggen tegen haar prins en tegen het gehele land. Want sinds ze deel uitmaakt van de koninklijke familie is Maxima tevens voor een groot deel publiek bezit geworden. Het burgerlijk huwelijk vond plaats in de Beurs van Berlage, in 1903 gebouwd als publiek paleis en koopmansbeurs.

Kerkelijk huwelijk

De plechtigheid kreeg een vervolg in de Nieuwe Kerk, alwaar de kerkelijke inzegening van het huwelijk plaatsvond. Dit was een protestant-

se dienst met katholiek sausje. Op grote schermen konden de mensen in Amsterdam de gebeurtenissen volgen. Het ja-woord in de kerk werd door de menigte buiten met groot gejuich begroet. Heel Nederland kreeg vervolgens een brok in de keel toen de prinses -door vaderlandse tangoklanken ontroerd- een traantje wegpinkte.

Rijtoer in gouden koets

Als man en vrouw, kroonprins en prinses, verlieten zij de kerk. Daar stond de gouden koets klaar voor een rijtoer door Amsterdam. De koets was eertijds een cadeau van de burgers van de stad Amsterdam aan de pas ingehuldigde koningin Wilhelmina in 1898, is sinds een eeuw vooral gekend met Prinsjesdag bij de opening van de Staten Generaal en wordt ook bij bijzondere gelegenheden van stal gehaald. Zoals bij de huwelijken van Wilhelmina (1901), Juliana (1937) en Beatrix (1966). Amsterdam was voor de tweede keer de stad waar zich het huwelijk van een troonopvolger voltrok. Ook Beatrix trouwde namelijk in de hoofdstad. Langs de route van de rijtoer werd met groot enthousiasme gereageerd op het pasgetrouwde stel. En langs die route stond bij de provinciale afvaardigingen ook de Voerendaalse schutterij.

Namens de provincie Limburg

De Voerendalers waren om vijf uur al van huis vertrokken. Zij waren de enige afvaardiging namens de Provincie Limburg en werden vergezeld door een ambtenaar van het gouvernement en een correspondent van het Limburgs Dagblad. Voerendaal kent een sterke betrokkenheid bij het koningshuis. Al in 1948 was de vereniging present bij de inhuldiging van koningin Juliana. Twee van de huidige leden waren er toen ook al bij, te weten Pierre Boumans sr. en Lei Wijnands. Bovendien is de Voerendaalse schutterij drager van het koninklijk predikaat, dat haar 50 jaar geleden verleend werd (1951). Dit gaf wellicht de doorslag om deze schutterij de eer te gunnen. Half december stelde de burgemeester de vraag, die de Voerendaalse schutterij verraste en vereerde. Vanaf die tijd moest er nog veel geregeld worden: paspoortgegevens en foto's moesten opgestuurd worden. In januari viel de gehele media over hen heen, toen de provincie het nieuws openbaar maakte.

Erehaag langs de rijroute

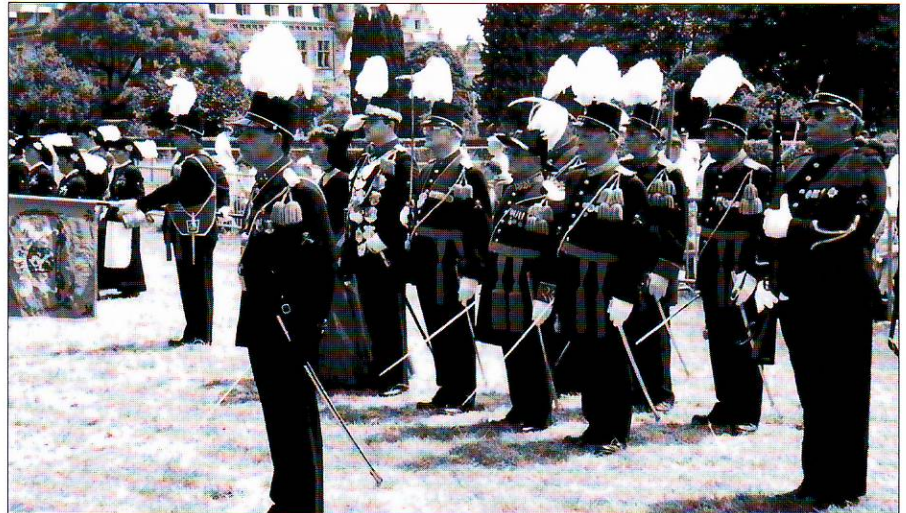
Na hun vroege vertrek maakte St. Sebastianus tijdig de opwachting in de Marinekazerne, alwaar pasjes afgehaald werden. De instructies luiden: gsm's uit en géén foto's

maken. Er stonden grote schermen gereed om het huwelijk in de Beurs van Berlage te volgen. Het sluiten hiervan leidde tot groot applaus, terwijl een enkeling zich afvroeg: "Wat als ze nee gezegd hadden?" Voor twaalf uur werden de Voerendalers met een bus naar hun bestemming langs de route gebracht. Hier vormde de schutterij een erehaag met de overige provinciale deputaties en de zes studentenweerberaarden. Paardengetrappel kondigde de gouden koets aan. De hevig zwetende en bij tijden woeste paarden passeerden de erehaag op amper 20 à 30 cm.

Voor geen goud willen missen

Het moment suprême was uiteraard toen de gouden koets met Willem-Alexander en Maxima passeerde. Beide lachend en breeduit zwaaiend. Het duurde maar een fractie van een seconde, maar er ging heel wat door de schutters heen op dat moment. Pas hierna kwamen zij weer "tot hun positieven" en ontladde zich de spanning in de vele opmerkingen, zoals: "ze zwaaide naar mij" en "dit had ik voor geen goud willen missen". Een unieke ervaring rijker gingen de provinciale afvaardigingen op zoek

naar de bus, die moeilijk terug te vinden was. Strak marcherend belandde de schutterij zelfs op verboden terrein. De bus werd uiteindelijk hervonden, bij de kazerne meldde men zich af, waarna de terugreis aanvaard werd. Gek genoeg was het stil in de bus: de Voerendalers waren al lang onderweg en zwaar onder de indruk van de onvergetelijke ervaringen.

Tot besluit: de video

Bij terugkomst bleek de geprogrammeerde video echter geen beelden

van de schutterij te hebben opgenomen. De Voerendalers waren wel in beeld gekomen bij de Duitse en Belgische televisie. Een oproep in de koffiekolom van de krant zorgde ervoor dat de band van het ZDF beschikbaar kwam. Met deze beelden kan de kon. St. Sebastianus Voerendaal nog vele malen terugkijken; naar hoe zij getuige was bij het huwelijk van kroonprins Willem-Alexander met de welhaast populairste vrouw van het land. Het huwelijk.

Luc Wolters

BEPERKINGEN VOOR HET SCHIETEN OVER DE RECHTMATIGHEID VAN DE REGELS TEGEN LOOD EN LAWAAI

De Oud-Limburgse Schuttersfederatie heeft een onderzoek laten verrichten naar de haalbaarheid van een juridische procedure over de beperkende maatregelen die door de overheid voor het schieten met lood worden opgelegd.

Het traditionele schieten is inderdaad in de afgelopen jaren behoorlijk ingeperkt door diverse maatregelen, dat heeft eenieder die binnen schutterijverband schiet aan den lijve ervaren. De kwestie was of al deze maatregelen wel voldoende geldigheidskracht hebben of dat middels een procedure voor de rechter de oude rechten van de schutterijen in ere hersteld zouden kunnen worden.

Kogels opvangen of terugzoeken

Voor een schietterrein is een vergunning nodig op grond van de Wet Milieubeheer. Oude Hinderwetvergunningen worden hierop aangepast, waardoor er twee mogelijkheden zijn: ofwel moet een kogelvang-er geplaatst worden ofwel moet

90% van het verschoten lood worden teruggezocht. Deze twee mogelijkheden worden beschreven in de "Circulaire Traditioneel Schieten". In de circulaire wordt echter niet aangegeven waarom het schieten

ingeperkt is en slechts de keuze is uit deze twee mogelijkheden. Wat is de juridische basis om het lood in de grond te beperken en zijn er eventueel meer mogelijkheden dan kogelvang-er of kogels rapen.

Het bureau Tonnaer, adviseurs in omgevingsrecht heeft zich gebogen over deze vraag en heeft de maatregelen die voor het schutterswezen van toepassing zijn vergeleken met de andere wetgeving op dit terrein.

Overzicht van wetgeving

De loodbeperkende maatregelen kennen een geschiedenis, ook in Europees verband. Zo wordt aangevoerd dat de Europese Gemeenschap in 1976 lood als schadelijke stof voor het milieu aanmerkte. De milieuministers van de Internationale OECD namen zich in 1994 voor om de milieurisico's van lood terug te brengen. Recent besloot de Nederlandse ministerraad over het terugdringen van milieugevaarlijke stoffen (15 juni 2001). Lood is daarbij in de categorie A ingedeeld bij de stoffen, die een groot risico voor de volksgezondheid vormen, dus verspreiding hiervan moet worden tegengegaan. Hierbij boog het kabinet zich ook over de drie manieren waarop in Nederland met lood geschoten wordt.

Jagen en kleiduvenschietbanen

Bij het schieten met lood stonden het jagen, kleiduvenschieten en het traditionele schieten, zoals dit bij de schutterijen gebeurt, in de belangstelling van het kabinet. Voor de jacht mag tegenwoordig geen gebruik meer worden gemaakt van loodhoudende munitie, zelfs loodhagelpatronen mag de jager in het veld niet meer bij zich hebben. Voor de kleiduvenschietbanen is een besluit in voorbereiding, waarbij er niet meer met loodhagelpatronen geschoten mag worden. Het jagen en de kleiduvenschietbaan liggen wat dat betreft in elkaars verlengde: de jagers oefenen op de schietbaan en er worden jachtexamens afgelegd. In beide gevallen werd gebruik gemaakt van loodhagel en die is of wordt verboden.

Gelderland en Brabant

Het traditionele schieten door de schutterijen kent regionale verschillen. In Gelderland wordt alleen tijdens de jaarlijkse wedstrijden geschoten, zowel met licht als met groot kaliber.

Hiervoor moeten deze schutterijen in de toekomst kogelvangers gebruiken. In Noord-Brabant wordt gedurende het hele seizoen geschoten, en wel met kleine kogeltjes van ca. 2,5 gram. Bij dit schieten dient te allen tijde gebruik ge-

maakt te worden van de speciaal hiervoor ontwikkelde ricochetkogelvanger, waarbij de lucht als natuurlijke achtergrond blijft, maar de kogeltjes en de wegsplattend looddeeltjes voor meer dan 90% worden opgevangen.

Oud-Limburgs schieten

Het schieten met de zware buks in Limburg kenmerkt zich door het gebruik van zware kogels van ca. 30 tot 40 gram. In principe geldt ook de kogelvanger voor de Limburgse schutterijen, die doorzichtig is en de lucht als achtergrond houdt. Door hun grootte en gewicht zijn de kogels zoals ze bij het Oud-Limburgs schieten gebruikt worden in redelijke mate terug te vinden. Vandaar dat voor de Limburgse schutterijen een uitzondering is gemaakt op de regel van het terugdringen van de loodhoudende munitie door deze te verbieden of middels kogelvangers op te vangen. Alternatief voor de kogelvanger is dan het terugzoeken van de verschoten kogels, mits men hier ten minste 90% van terugvindt en dit controleerbaar is door het bijhouden van een administratie.

Onderzoek of proces niet zinvol

Omdat het terugdringen van het lood in de Nederlandse besluitvorming een doel is, dat op meerdere fronten te zien is en deze regelgeving bovendien wortels heeft in Europese en internationale wetten is het niet waarschijnlijk dat het schutterswezen zal worden toegestaan op de oude manier te blijven schieten. Ook niet als er meer onderzoek zou worden gedaan naar de effecten van het lood in de bodem en evenmin als er een proefproces zou komen om te onderzoeken hoe hard de regeltjes uit de Circulaire Traditioneel schieten zijn. Feit is dat het schieten met de zware buks volgens het Oud-Limburgs systeem zich bevoorrecht mag noemen, daar de kogels niet per se opgevangen hoeven te worden, maar dankzij hun grootte ook teruggezocht kunnen worden.

Geluidhinder

Het schieten, of dit nou met of zonder kogelvanger gebeurt, kent een andere milieubelastende factor en dat is het geluid dat geproduceerd wordt. Ook hiervoor is van overheidswege beleid geformuleerd en wel in de "Circulaire Schietlawaai". In deze circulaire, die dateert uit 1979, worden voorstellen gedaan

om de geluidhinder door het schieten middels voorschriften in een vergunning vast te leggen.

Nadrukkelijk wordt gesproken over voorstellen en handreikingen, die geen definitief karakter hebben. Zo wordt vermeld dat de gemeente als vergunningverlener mag afwijken van de geluidsnormen, zoals die in de Circulaire gemeld zijn.

Conclusies in het rapport

Voor het Limburgse schutterswezen blijven dus twee opties voor het schieten: het plaatsen van de kogelvanger of het terugzoeken van de kogels, mits de grond zich hiervoor leent en er minimaal 90% wordt teruggevonden. De kogelvanger brengt naast de kosten als extra complicatie met zich mee dat de geluidhinder erdoor toeneemt.

Het bureau Tonnaer, dat namens de OLS-Federatie onderzocht hoe definitief de regels rond het terugdringen van het lood en de geluidhinder zijn en wat de mogelijkheden van een rechtsgang zouden zijn, doet de weinig opzienbarende conclusies dat de loodmaatregelen definitief van aard zijn, een proces geen zin heeft maar dat de loodmaatregelen daarentegen rekkelijker zijn, waarvan afgeweken mag worden.

Blijft de vraag ...

Onbeantwoord blijft de vraag hoe met dit grijze gebied moet worden omgegaan. Want de in een eerder artikel gestelde vraag of de kogelvanger het paard van Troje wordt (L.S. 51, juni 2001) heeft geen diepgang gekregen. Als een schutterij ertoe overgaat de kogelvanger te plaatsen moet er een nieuwe vergunning komen. Hiertegen kan bij de vergunningverlening bezwaar worden aangetekend of kunnen allengs protesten komen naar aanleiding van ondervonden geluidhinder. Want dat de kogelvanger meer geluidshinder veroorzaakt dan het eigenlijke schieten met de buks, enerzijds door de inslag van de kogel, anderzijds door de hoogte waarop dit geluid geproduceerd wordt, blijft onverminderd een probleem. Ook al kan en mag de gemeente dan afwijken van de normen die in de circulaire gesteld zijn, de vraag blijft of de kogelvanger en zijn lawaai door de omgeving getolereerd wordt. Dat geen enkele overheid hiervoor garanties afgeeft blijft een enorm risico.

STADSSJÖTTERIE ST.-LEENDERT UERMEND – NIEUW LID VAN DE OLS-FEDERATIE PRESENTEERT ZICH –

Twee dagen na de 19e editie van de St.-Leendertmarkt in 1992, ontstond het idee om voor de 20e editie van de St.-Leendertmarkt (te houden op 26 en 27 juni 1993) tijdelijk een schutterij op te richten. Onder de naam "Stadssjötterie St.-Leendert Uermend" zou de tijdelijke schutterij zich presenteren.

Het werd een groot succes. Het begrip "tijdelijk" verdween daarom al gauw en in de loop van dat jaar en in de daarop volgende jaren kwamen we de deze schutterij regelmatig tegen. Tijdens het eerste bondsschuttersfeest in 2001 van de Schuttersbond St.-Gerardus was de Urmondse schutterij te gast in Schinnen.

Het aantal verplichtingen die het lidmaatschap van een schuttersbond met zich meebrengt, weerhield hen in de afgelopen jaren om zich definitief aan te sluiten bij een schuttersbond. In Schinnen kregen ze pas echt de smaak te pakken en kwam alles in een stroomversnelling. Inmiddels is Stadssjötterie St.-Leendert Uermend officieel als lid toegetreden tot de Schuttersbond Berg en Dal. Het schutterijbestuur heeft bewust gekozen voor deze schuttersbond omdat men bij deze schuttersbond jaarlijks aan slechts één of maximaal twee bondsschuttersfeesten behoeft deel te nemen.

Overlevering

In het jaar 1300 kreeg Urmond stadsrechten. Jaren later werd St.-Leendert de patroonheilige van de jaarmarkt.

Volgens overlevering heeft het Maasstadje Urmond in het grijze verleden een eigen stadswacht gehad. Men heeft nog niet kunnen achterhalen of er in Urmond ooit een schutterij bestaan heeft.

Voorgeschiedenis

Onmiddellijk na de 19e St.-Leendertmarkt waren er dus al plannen om voor de 20e St.-Leendertmarkt tijdelijk een schutterij op te richten. Het enthousiasme waarmee de plannen werden begroet door o.a. de Urmondse bevolking, leidden er toe dat in december 1992 actief gestart werd met de ledenwerving, het maken van een eigen vaandel en het aanschaffen van een eigen uniform. In een mum van tijd beschikte men over 53 leden; waarvan 47 geuniformeerd. Uniformen werden geleend en later overgenomen van schutterij St.-Sebastianus Eys.

Om goed voor de dag te komen tijdens de St.-Leendertmarkt werd er in april 1993 aangevangen met lessen exercitie. De buitenplaats van de oude kleuterschool fungeerde als exercitieterrein. Op de welluidende klanken van de Urmondse drumband van de fanfare St.-Martinus werden de schutters gedrild en leerden ze marcheren. De instructeurs waren toen Jos Verheyen en Toon Demandt.

Schutterskoningen

"Een schutterij is pas compleet, wanneer ze beschikt over een eigen schutterskoning", was de mening van de leden en daarom vond op 24 april 1993 het eerste koningsvogelschieten op het schietterrein, welwillend afgestaan en on-

Stadssjötterie St.-Leendert Urmond meldt zich als nieuw lid van de OLS-federatie.

dersteund door schutterij St.-Hubertus Nattenhoven, plaats. Ruim 500 toeschouwers waren op de Sjeetwei nabij het veerpont aanwezig en waren getuige hoe de (toen) 47-jarige John Meulenberg zich bij het 117e schot tot eerste koning van Stadssjötterie St.-Leendert Urmond schoot. Na de felicitaties in ontvangst genomen te hebben, begon een ware triomftocht van Nattenhoven naar Oud-Urmond.

Langs de straten hadden zich veel belangstellenden opgesteld. Gezeten in een rijtuig genoot de "Eerste koning van Uermend" van de grote belangstelling en de vele vlaggen. Het leek wel of Urmond het OLS had gewonnen. De stemming zat er goed in. Dat beloofde veel goeds voor de toekomst.

Het had niet veel gescheeld of de jonge Urmondse schutterij had al een keizer gehad, want in de jaren 1999 en 2000 schoot Herbert Pelpels zich tot koning. Doordat Werner Kuypers het koningschap in 2001 verwierf, bleef de schutterij zonder keizer.

Het einde van de successtory kunt U wel raden. De schutterij die was opgericht voor slechts twee dagen bleef bestaan. Inmiddels telt Stadssjötterie St.-Leendert Uermend 46 geuniformeerde en 18 niet-geuniformeerde (42 mannelijke en 22 vrouwelijke) leden. Enkele leden wonen zelfs in de Verenigde Staten van Amerika. De schutterij heeft een muziekgroep die maar liefst 12 leden telt en een marketentstergroep bestaande uit zeven marketentsters.

Elk jaar was Stadssjötterie St.-Leendert Uermend wel present bij het een of andere schutterstreffen om de sfeer te proeven en met hun aanwezigheid de sfeer te verhogen. Zo ook tijdens het jubileumschuttersfeest van St.-Urbanus Belfeld in 2001, waar maar liefst zeven prijzen werden behaald. Een van de initiatiefnemers van toen, Peter Kuypers, is nu de voorzitter van Stadssjötterie St.-Leendert Urmond. Sinds november is het secretariaat gevestigd bij Hedwig Meijers, Kloosterstraat 3, 6129 CS Urmond. Tel. 046-4333828.

Zie ook LS nummer 20, september 1993, pagina 31.

LEZERSPOST (INGEKORT)

Beste lezers, ik wil graag reageren op de brief van de heer De Bie uit Margraten.

Ook in onze provincie begon men omstreeks 1970 te praten over de Vrouw in het Schutterswezen. Aanvankelijk vonden de meeste van deze 'besprekingen' plaats aan de tap. U zult begrijpen dat deze gesprekken weinig structuur kenden, beneveld werden door het vocht van Bachus en zelden verder kwamen dan de voordeur van het café waar de discussies gevoerd werd. Te pas en te onpas werd er ook bij ons geschermd met woorden als 'traditie' en 'folklore'.

Toch sijpelde de roep om de vrouw op te nemen in het Schutterswezen uiteindelijk door en vond er een gestructureerde aanpak plaats van 'het probleem'. Ik wil U laten weten dat de aanvankelijke vrees geheel ten onrechte was. Het blijkt nu steeds meer dat de vrouw in ons schutterswezen een verrijking is. Vrouwen kunnen volwaardig meedoen en blijken volwaardig lid te zijn. Het is me ook opgevallen dat het alleen maar mannen waren die klaagden die bovendien veelal niet echt actief in het gilde of het schutterswezen stonden. De echte actieve schutters zijn bij ons over het algemeen zeer positief.

Met vriendelijke Gildegroet,

Frank van Loon, Hilvarenbeek.

Reactie

De brief van de heer De Bie heb ik zonder enige terughoudendheid geplaatst. Ik ken de heer De Bie persoonlijk ruim 10 jaar. Cor de Bie is hét voorbeeld van het Limburgse Schutterswezen. Talloze malen pronkte zijn foto op tal van kalenders om zo de Bourgondische Cor met zijn martiale snor tentoon te stellen als representant van zijn schutterij (St.-Hubertus Gulpen) en het Limburgse Schutterswezen.

Wie het Limburgse Schutterswezen kent, weet dat de meeste schutterijen in het zuiden van de Nederlandse provincie Limburg vaak een ietwat andere ontwikkelingsgeschiedenis hebben doorgemaakt. Deze ontwikkeling is in vele gevallen terug te vinden in de reglementen van deze schutterijen. Ook tijdens bijvoorbeeld bondsschuttersfeesten hebben Zuid-Limburgse schutterijen zich onderscheiden ten opzichte van bijvoorbeeld de rest van het Limburgse Schutterswezen.

Cor de Bie zal de laatste Limburgse schutter zijn, die de vrouw alleen maar het recht van het aanrecht wil gunnen.

Samen met Cor is het merendeel van de Zuid-Limburgse schutters verbolgen over de wijze waarop het bestuur van de OLS-Federatie juist dit gevoelige onderwerp heeft afgedaan.

Wim Pijpers.

FIRMA DRUMMEN TE NUTH

BUKSEN, GEWEREN EN PISTOLEN VOOR SCHUTTERIJEN EN SPORTSCHUTTERS

Luc Wolters

De wapenmakers Valkenberg waren in het negentiende eeuwse Valkenburg gestart met de fabricage van de zware schuttersbuksen, zoals deze in met name het Limburgs Schutterswezen gebruikt worden.

Antoon, een van de drie broers Valkenberg, vestigde zijn wapenfabriek in Hulsberg en groeide uit tot een vermaard producent van jachtgeweren en schuttersbuksen. Na zijn dood zetten drie van zijn zonen het wapenmakersvak voort in Hulsberg, Sittard en Tilburg.

Het achterlaad naald-geweer

Gedurende de vele jaren dat de Valkenbergs zich intensief met het geweer maken hebben bezig gehouden hebben zij ook voor enige uitvindingen dan wel verbeteringen gezorgd. Zo zagen we reeds dat de vader van de drie Valkenbergbroers, die in Valkenburg hun zaak startten, het "naald-geweer" had uitgevonden.

Hiermee kon het toenmalige voorlaadgeweer als achterlader gebruikt worden door een nieuwe vorm van het kruit ontsteken.

Valkenbergse vindingen

Zijn zoon Antoon Valkenberg sr., die diverse internationale geweer-makersscholen bezocht, bracht voor het eerst het achterlaadgeweer met bloksluiting op de markt.

Er waren nog geen hulzen of munitie voor, zodat Valkenberg ook deze erbij vervaardigde. Hij richtte zich bovendien op het vervaardigen van luxe jachtgeweren, op maat gemaakt en maakte hiermee naam. Valkenberg stond voor de bevordering van de jacht- en schietsport. Ook het volgende voorbeeld van de schietbanen getuigt hiervan.

Introductie van schietbanen

De geweer makers hadden twee redenen om schietbanen in te richten: zij wilden de resultaten van het geweer in kaart kunnen brengen door naar de uitwerking van de schoten te kijken. Bovendien kon op schietbanen geoefend worden en kon het sportschieten beoefend worden.

Antoons zoon Guillaume, die in Tilburg een wapenfabriek oprichtte, introduceerde in de jaren vijftig de eerste Nederlandse jachtschietbaan met een kleiduienschietbaan.

Hierop konden de jagers naar hartelust oefenen met het in de vlucht afschieten van de keramische schijven.

Schieten op kleiduiven

Neef Maurice Drummen zag het succes van het schieten van kleiduiven en de voordelen voor de jagers. Naar rato van het concept van zijn oom Guillaume introduceerde ook hij in de jaren vijftig een kleiduienschietbaan in Brunssum. Hier werd zelfs gefilmd welke bewegingen de schutter maakte om achteraf middels de opname te analyseren of iets aan de houding gecorrigeerd moest worden.

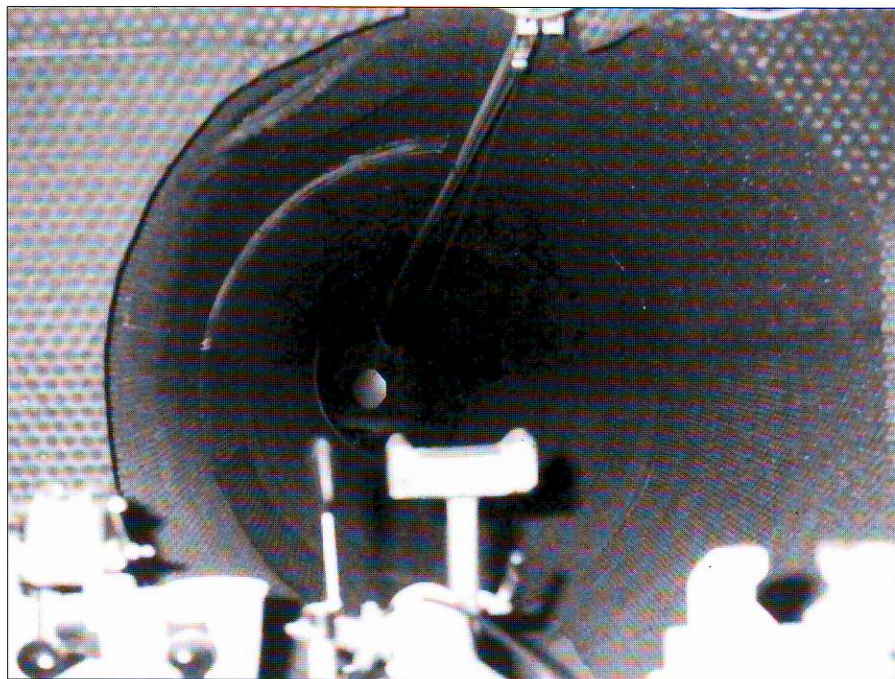
Bijvoorbeeld of de jager met het overhalen van de trekker niet alleen zijn wijsvinger gebruikte, maar de hele hand de beweging maakt, waardoor de kans op een behoorlijke afwijking zeer groot is.

Robijnpatroon

Zijn Tilburgse neven maakten inmiddels de robijnpatroon. Zij hadden de "Nederlandse Industrie voor Kunststoffen Ammunities" opgericht, die de uitvinding van de robijnpa-

Maurice Drummen sr. gaat aan de slag met een plaat droog Frans notenhout. Hieruit kunnen wel een paar kolven gehaald worden.

De ondergrondse schietunnel voor het inschieten van de buksen en de controle op zuiverheid.

troon op de markt bracht. Dit is een doorzichtige van plastic vervaardigde huls. Deze is zeer elastisch, waardoor de huls beter aansluit in de kamer. De slijtage van kamer en patroontrekkers is geringer door het gebruik van plastic. Voorts is de huls geheel waterdicht. De robijnpatroon leverde de Tilburgse munitiefabriek zeer veel orders op.

De schuttersbuksen

Terug naar de produktie van de zware buksen, met de tamelijk ongebruikelijke kalibers 12 en 16. Drummen zette in Nuth het geweer maken van de Valkenbergs voort. Tot die tijd werden de lopen getrokken en al- aangeleverd, maar die leverden toch nog afwijkingen op. Het was revolutionair dat Drummen zijn eigen lopen ging trekken, temeer daar verwacht werd dat de lengte van de zware buksen voor de schutterijen problemen voor het zelf trekken zou opleveren. Drummen maakte inmiddels ook jachtgeweren op bestelling met speciale lopen. De lopen werden "ruw" afgeleverd door leveranciers als Delcourt uit Nessonvaux of Armaff in Luik.

Geen precisie-instrument was nauwkeurig genoeg om lopen op deze lengte te trekken.

Daarom ontwikkelde en bouwde hij zijn eigen machine, waaraan harde beiteltjes waren bevestigd om zelf te kunnen slijpen en honen. Hij slijpt en hoont op 1/100 mm. nauwkeurig.

Een dierbaar familiestuk blijft de oude buks met een geheel versierde kolf. De buks is meer dan een eeuw oud.

Met het trekken wordt per meter 3/4 slag gemaakt: dus op 1 meter lengte van de loop draait de afgeschoten kogel voor 3/4e rond zijn as.

De houten kolf

Het hout voor de kolf komt met grote platen binnen. Dit wordt gezaagd en ingelegd, gepolijst en er wordt lak op spiritusbasis op aangebracht (in goed Germanisme heet dit: "polituren"). De kolf wordt gemaakt van droog notenhout uit Frankrijk, dat absoluut niet meer trekt of nawerking kent. Na de oorlog waren er problemen om droog hout te krijgen. De schutters van Wessem hadden een dergelijke buks, waarvan het hout nog nawerkte: de ene keer schoten ze alles raak, de andere keer lukte niets. Het geweer kan nog verfraaid worden door de kolf te bewerken: de kunstenaar in de geweermaker wordt erin wakker.

Handwerk

Rond 1960 duurde het maken van een buks wel drie weken of ruim honderd uur. De toenmalige kosten bedroegen f 1.075 (Euro 479), inmiddels meer dan vertienvoudigd. De bascule/grendel is voorgedraaid, maar wordt steevast nog op de bok gelegd om de precisie te controleren. Trekker, grendel en slagpin worden in de werkplaats bewerkt tot een werkend geheel. Speciale aandacht krijgen de vermelde loop en ook het vizier. Drummen introduceerde de microdiopter bij de schutterijen, waardoor ook in de avondschemering een scherpe blik mogelijk blijft.

Nieuw kruit

Het geweer en de buks zijn handwerk. Met experimenteren konden nog diverse verbeteringen worden aangebracht. Revolutionair was de vondst van Frans Ackermans uit Strucht, die aan het kruit ging sleutelen. Tot die tijd werd uitsluitend gebruik gemaakt van zwart kruit. Toen de overgang naar nitro-kruit (rookarm) geen vooruitgang bij het schieten liet zien, nam hij begin jaren '70 contact op met de Muidense kruitfabriek en kwam er na uitvoerig doktoren met zijn Valkenberg-Drummen buks achter dat de kamer en dus ook de hulzen van 40 naar 30 mm verkleind moest worden. De buks-fabricage werd uiteindelijk hierop aangepast.

Elke precisie kost geld

"Ballistiek is oneindig" mijmeren Maurice Drummen junior en senior.

Vader en zoon Maurice Drummen met dat ene produkt -de zware buks- die al meer dan een eeuw binnen de familie geproduceerd wordt.

Je kunt enorm veel uitproberen en testen. Maar elke precisie heeft z'n prijs. Des te nauwkeuriger je wilt schieten, des te meer er geïnvesteerd moet worden in tests en proeven. Muiden is nagenoeg de enige leverancier van kruit voor de schutterijen. Er wordt niet voldoende omzet gegenereerd in dit kruit om hier diepgaande proeven mee te blijven doen. Anders zou er wel nog wat te verbeteren zijn. Sinds een aantal jaren wordt ook gebruik gemaakt van het Franse kruit "Bea 10", dat in feite een snel pistoolkruit is.

Vertrouwen

Er zijn jaren geweest dat Drummen 15 buksen per jaar leverde, thans ligt dit aantal fors lager. 't Vertrouwen dat de schutter in het wapen heeft telt mee in de resultaten die je ermee bereikt. Met name de schietmeester moet dit stimuleren.

Het Akkermansgilde uit Venlo had een buks waarmee geen resultaten werden bereikt. Drummen schoot met het wapen op zijn eigen ondergrondse bok en schoot feilloos. Hij zette er echter op speciaal verzoek een nieuwe loop in. Na deze ingreep schoten de Venlonaren weer als vanouds en was het vertrouwen herwonnen.

Korte loop

De nieuwste aanpassing aan de oude buks is de korte loop, die sinds enige jaren furore maakt. Ten opzichte van de traditionele buks met een looplengte van 105 cm. is de korte loop slechts 55 cm. lang. Drummen staat er niet achter, maar levert de buks wel op aanvraag. Hij verduidelijkt, dat de trekken en velden in de loop, die de kogel zijn middelpuntvliedende kracht meegeven, maar tamelijk oppervlakkig getrokken zijn en daardoor sneller aan slijtage onderhevig zijn.

Na een aantal jaren moet er al minder zwaar geladen worden, hierna moet er een nieuwe loop komen of een nieuw geweer. Maar als je natuurlijk in de tussentijd het OLS wint met de korte en prijzige buks, zoals diverse schutterijen in de laatste jaren, dan heeft de korte-duur investering zich wel geloond.

Pistolen

Maurice Drummen jr. schiet zelf met pistool. Hij was 3x Nederlands Kampioen en heeft individueel en in groepsverband ook aan veel internationale wedstrijden deelgenomen. Binnen 8 jaar wil men het pistoolschieten introduceren als Olympische sport.

Hij heeft zelf enige verbeteringen aan de pistolen doorgevoerd.

Dankzij deze tak van sport heeft Drummen veel toeloop van buitenlandse klanten. De pistolen en de componenten daarvoor zijn inmiddels zijn belangrijkste inkomstenbron geworden. Ook levert hij vele soorten luchtbuksen voor sport-schutters. Voor de schutterijen doet hij met name nog reparaties. Niet voor niets heeft hij een ondergrondse bok, geïsoleerd geluidwerend, waar hij in een vlakke baan kan schieten en de resultaten nauwgezet kan bekijken en analyseren. Zo wijzigt langzaam het patroon van het bedrijf dat zich aanpast aan nieuwe afzetmarkten.

De Nieuwe Limburger, maandag 25 juli 1960.

Frans Ackermans, "Valkenburgse buks gemaakt door Valkenburg", in: Het vijftigste Zuid-Limburgs Federatiefeest, Valkenburg aan de Geul (1998) Feestkrant.

TE KOOP

Te koop 131 kg zuiver bladlood.
Te bevragen: 0032-89701160
(tussen 19.00 - 20.00 uur).

IS GOED NIEUWS DAN GEEN NIEUWS?

Het Limburgse Schutterswezen stond het afgelopen jaar diverse malen behoorlijk onder druk! Sla de berichtgeving over het Zuid-Limburgs Federatiefeest er nog maar eens op na. Het ene negatief getinte (kranten-) bericht volgde het andere op. Ofschoon de Zuid-Limburgse Schutters Federatie volkomen los staat van de Oud-Limburgse Schutters Federatie, werd deze laatste organisatie ongewild meegetrokken door de negatieve publiciteitsgolf.

Wanneer men alle publicaties m.b.t. het ZLF-2001 nog eens na-leest en analyseert, dan dienen zich onwillekeurig de volgende vragen aan: "Mogen we de journalisten wel de schuld geven van deze negatief getinte verslaggeving" en: "Welke houding heeft de Zuid-Limburgse SchuttersFederatie toen aangenomen in de richting van de media?"

Het antwoord op deze twee vragen volgt uit diezelfde perspublicaties en toont ons aan dat we maar eerst eens de hand in eigen boezem moeten steken alvorens de media de schuld te geven van de negatieve berichtgeving.

Gesloten

Tot voor kort opereerden de besturen van de OLS-, de Zuid-Limburgse SchuttersFederatie, de meeste bondsbesturen en de besturen van onze schutterijen als 'gesloten' organisaties. Wanneer nu een journalist aanklopte bij zo'n 'gesloten' organisatie, voelde men zich bijvoorbeeld al in het nauw gedreven en probeerde men de "persmuskiet" af te wimpelen met kreten als: "Geen commentaar" of "Geen toegang voor de pers".

De pers liep bij deze organisaties dus op barrières, kreeg niet de informatie die ze zocht en moest daarom nog al eens uitwijken naar andere informatiebronnen.

Het zit in de genen van de journalist dat hij/zij voortdurend op zoek is naar de 'waarheid'. Dat een antwoord als: "Geen commentaar" of "Geen toegang voor de pers", bij de journalist overkomt als: "Daar hebben ze vast wat te verbergen", besefte men klaarblijkelijk niet. Meer dan eens pakte daardoor de berichtgeving over een bepaald onderwerp negatiever uit.

En dan te bedenken dat de pers er niet eens op uit was om 'beerputten' te openen of om 'misstanden' aan de kaak te stellen.

Roep

Vanaf het begin van de jaren tachtig zien we een toenemende verslaggeving met vaak diepgaande artikelen van/over het Limburgse Schutterswezen. Jarenlang heeft het Limburgse Schutterswezen de vruchten kunnen oogsten van deze (gratis) promotie.

Zonder iemand te kort te willen doen, wil ik hier in het bijzonder noemen de journalisten Jan van Lieshout (Limburgs Dagblad), Thijs Strijbos (De Limburger), Alf Poell, Nico Jessen en Lei Meisen (allen van de toenmalige Omroep Limburg).

De verslagen van Jan van Lieshout en Thijs Strijbos tonen ons journalisten die wisten wat het Limburgse Schutterswezen inhield. Alle facetten van het Limburgse Schutterswezen werden in hun kranten steeds op een journalistiek-correcte wijze weergegeven.

Vanuit de studio gestuurd door regisseuse Mia Frederiks wisten Lei Meisen, Nico Jessen en Alf Poell door hun verslaggeving vóór, tijdens en na het Oud-Limburgs Schuttersfeest en niet te vergeten door het in het leven roepen van "D'n Um" op hun eigen en enthousiaste wijze een sfeer te creëren die jaarlijks miljoenen luisteraars aan de radio kluisterden. Een sfeer die duizenden naar de schuttersweide deed gaan om daar te sfeer van een schuttersfeest zelf mee te maken.

Lei Meisen, was jarenlang lid van schutterij St.-Gertrudis Amstenrade en liep zelf menige optocht mee. Hij wist als niemand beter wat er onder de schutters en in het Limburgse Schutterswezen leefde.

Ondersteund door de Festwiespolka en de nodige Sjöttmuziek zorgde Lei in zijn radiobriek, "Het ei van St.-Joost", wekelijks voor de promotie van het Limburgse Schutterswezen.

Dankzij de inzet, het enthousiasme én het gevoel voor de Limburgse Volkscultuur, van met name bovengenoemde dame en heren, heeft het Limburgse Schutterswezen zich

jarenlang kunnen koesteren aan de warmte die hun verslaggeving voor het Limburgse Schutterswezen opleverde.

Jan van Lieshout geniet van zijn welverdiende VUT en Lei Meisen verruilde de L1-microfoon voor een beleidsfunctie bij de Gemeente Maastricht.

Gelijktijdig met het vertrek van met name deze beide heren is een duidelijke kentering (ten nadele van het Limburgse Schutterswezen) in de Limburgse media waarneembaar.

Interviews

Tijdens een interview op radio L1 (voorafgaande aan het Zuid-Limburgs Federatiefeest 2001), verbaasde ik mij over de vragen die de interviewer stelde. Duidelijk was te merken hoe weinig hij van het Limburgse Schutterswezen afwist. Een soortgelijke ervaring viel mij ten deel op oudjaarsdag toen OLS-Prezident Frans Wolters werd geïnterviewd. Uitgebreid kwam de Venlose en de landelijke politiek aan de orde. Duidelijk verrast was de interviewer door een telefoontje van de heer Schoffeleers uit Stein.

De interviewer probeerde de heer Schoffeleers te vangen op zijn omschrijving van het begrip 'traditie'. Toen de heer Schoffeleers aangaf geen moeite te hebben met dames in zijn schutterij (zolang ze maar vóór het vaandel lopen), probeerde de interviewer opnieuw zijn vooringenomenheid te tonen en betitelde hij het verenigingsvaandel enkele malen als 'een stuk stof'.

Natuurlijk hadden bovengenoemde verslaggevers zich beter moeten voorbereiden, gelijktijdig tonen deze twee interviews aan dat het Limburgse Schutterswezen er klaarblijkelijk te weinig aan doet om de media te informeren.

Verwachting

Het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat de Limburgse media weer snel zullen gaan beschikken over journalisten die bekend zijn met ook dit deel van de Limburgse volkscultuur. Dat is geen verwijt aan de journalisten, zij worden immers door hun redactie van het ene incident naar het andere incident gestuurd. Van enige specialisatie kan daarom geen sprake meer zijn.

Lei Meisen; op en top schutter. Zijn radioverslagen zorgden voor een toenemende belangstelling voor het Limburgse schutterswezen.

Gelijktijdig hoorden we journalisten zeggen dat het Limburgse Schutterswezen niet bepaald de adrenalinestoot opwekt waardoor oude redacteuren jong blijven en jonge journalisten een glansrijke carrière voor zichzelf in het verschiet zien.

Mediabeleid

Om toch het grote publiek tijdig en op de juiste manier te kunnen informeren, zal het Limburgse Schutterswezen dus zelf moeten zorgen dat de Limburgse media geïnformeerd worden/blijven.

De beste mogelijkheid hiertoe biedt het bedrijven van een 'open en pro-actief mediabeleid', bij voorkeur vanuit één centraal punt: de OLS-Federatie. Het grote voordeel van een dergelijk open en pro-actief mediabeleid is, dat de media de berichtgeving uit deze bron als betrouwbaar aangemerkt kan worden.

Onderstaande acht gouden regels kunnen van pas komen indien een schuttersbond of schutterij zelf de contacten wil onderhouden met de media.

Samenvattend

De verslaggeving en de kwaliteit van de gepubliceerde artikelen over het Limburgse Schutterswezen is teruggelopen. Het heeft zelfs te lijden (gehad) van negatieve publiciteit. De redenen die hiertoe geleid hebben, zijn divers.

Willen wij het Limburgse Schutterswezen op een correcte wijze onder de aandacht brengen, zo biedt een open en pro-actief mediabeleid de beste mogelijkheden.

De strategie kan het beste geformuleerd en aangestuurd worden vanuit één centraal punt: het bestuur van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie.

ACHT GOUDEN REGELS

De media hebben vooral invloed op de publieke en politieke opinie wanneer beleidsmakers geen duidelijke mediastrategie hebben. Je kunt de media niet negeren. Ze zijn er nu eenmaal en je kunt er dus maar beter rekening mee houden. Het is daarom van belang vooraf goed vast te stellen wat je beleid ten opzichte van de media zal zijn. Probeer het initiatief te behouden, dan wel zo snel mogelijk terug te pakken. Vermijdt echter tegen de stroom in te zwemmen. Dat leidt onvermijdelijk tot een mislukking. Verder moet je niet uitsluitend oog hebben voor één lokale krant, radio- en/of TV-zender, ook de andere lokale en regionale media zijn van belang. Als je die verwaarloost, kan je dat lelijk opbreken.

Acht gouden regels voor het omgaan met de media

De rode draad voor alle regels is het nieuws te blijven beheersen of beter gezegd te domineren.

Regel 1: Neem de media serieus

Je moet van te voren over een mediastrategie beschikken om je beleid te verkopen. Vertaal dat beleid in eenvoudige en begrijpelijke woorden. Verplaats je in de situatie van de gene die je boodschap aanhoort: "zou hij/zij mijn woorden begrijpen en spreekt mijn verhaal hem/haar aan?"

Regel 2: Wees open in het geven van informatie

Probeer je pro-actief op te stellen. Hoe meer informatie je de media geeft, des te meer zullen ze je vertrouwen.

Regel 3: Coördineer de boodschap met andere organisaties

Voorkom dat op verschillende plekken verschillende dingen worden gezegd.

Daarom moet door alle bondsvertegenwoordigers in het bestuur van de OLS-Federatie dezelfde boodschap worden uitgesproken. In dat kader wil ik de grote waarde onderstrepen van gezamenlijke briefings

**Wij zijn verhuisd; het redactie-adres luidt nu:
Wienkeskoel 94 in 6074 NN Melick**

of het verstrekken van een persbericht.

Regel 4: Verkoop je succesverhalen

De media zijn met name geïnteresseerd in blunders, problemen en incidenten. Wat afwijkt is interessant, dat zaken goed gaan heeft weinig nieuwswaarde. Probeer daarom je successen te verkopen om het nodige tegenwicht te geven aan negatief nieuws. Ik wijs in dit verband op de voortdurende strijd met de media om de 'hearts and minds' van het publiek.

Regel 5: Laat je voorlichtingsbeleid niet bepalen door de media

Niet elk bondsbestuurslid is, bijvoorbeeld, op de hoogte van het beleid van het bestuur van de OLS-Federatie. Ga daarom als woordvoerder of geïnterviewde nooit verder dan je mandaat.

Regel 6: Vertel geen leugens

Als je het antwoord op een vraag niet weet, zeg dat dan eerlijk, maar verzin geen dingen die waarschijnlijk niet waar zijn. Leugens om bestwil ondergraven je geloofwaardigheid als persoon maar ook van de organisatie die je vertegenwoordigt.

Regel 7: Buit de gelegenheid uit

Commerciële bedrijven moeten veel geld neertellen voor zendtijd met een grote luister- of kijkdichtheid. Gebruik dus de kostbare zendtijd die je krijgt aangeboden.

Zorg ervoor dat je je boodschap kwijt kunt. In dat opzicht is het van belang te beschikken over enkele duidelijke 'one-liners'. Dat moet ook de essentie zijn van de laatste regel.

Regel 8: Ontwikkel een set uit te zenden boodschappen

Formuleer enkele korte, in eenvoudige woorden vervatte, boodschap-

pen, die de essentie van je beleid weergeven. Natuurlijk moet je in eerste instantie een antwoord geven op de gestelde vraag, maar probeer in het antwoord je boodschap te stoppen. Dit kan door het gebruik van 'bruggetjes', zoals ... 'maar aan de andere kant moet u niet vergeten', of: 'maar het belangrijkste voor ons is, en waar het om gaat is -'.

Conclusie

Bovenstaande acht gouden regels kun je als algemeen geldende regels beschouwen bij het omgaan met de media. De kunst is om de theorie ook in praktijk te brengen. Door een goede communicatie met de media en met het publiek kan ook meer begrip ontstaan voor de problemen waarvoor onze schutterijen zich in toenemende mate geplaatst zien.

Wim Pijpers.

9e LIMBURGSE SCHUTTERS DAG

De 9e editie van de Limburgse Schuttersdag heeft alle voorgaande edities overtroffen. Dit was althans de mening van velen. Tijdens de voordrachten kon men een speld horen vallen.

Opening

Alvorens de 9e Limburgse Schuttersdag van start ging, werd John Claessen in het zonnetje gezet. John is al 25 jaar beheerder van Gemeenschapshuis Baexheimerhof. Dankzij hem is Baexheimerhof hét centrale ontmoetingspunt van o.a. politieke partijen en grote organisaties. Al zeven jaar wordt de Limburgse Schuttersdag in Baexheimerhof gehouden en sinds enkele jaren houdt de OLS-Federatie hier haar voor- en najaarsvergaderingen.

De opening van de 9e Limburgse Schuttersdag geschiedde door de inspirerende woorden en het openingsgebed, uitgesproken door OLS-Moderator Pastoor E.E.G. Mutsaerts.

SAS-voorzitter

SAS-voorzitter Jos Michels liet in zijn toespraak het afgelopen jaar de revue passeren en constateerde dat er veel en goed werk is verricht. Zo werd op de warmste dag van 2001 het Limburgs SchutterijenMuseum in Steijl-Tegelen geopend. Een oproep aan de schutters om

het museum te bezoeken en/of om mee te werken vergezeld zijn dank aan de velen die de openstelling in Steijl realiseerden. Nader: Inmiddels hebben we vernomen dat 20 schutters gevolg hebben gegeven aan de oproep om te helpen.

Ook de Sectie Jury en de Normencommissie van de stichting SAS mochten felicitaties in ontvangst nemen voor het vele werk wat ze in het afgelopen jaar weer gerealiseerd hebben.

De redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift mocht eveneens gelukwensen in ontvangst nemen. Het 14e levensjaar van dit tijdschrift is een feit geworden.

De heer Michels stelde dat er echter nog veel werk gedaan dient te worden. In dat verband noemde hij de werkvergaderingen met het bestuur van de OLS-Federatie, die als doel hebben om het takenpakket van beide organisaties te herbezien en aan te passen aan de eisen van deze tijd.

Tot voor enkele jaren wisten slechts weinigen dat er ook een plaats Bocholt in België ligt. Dankzij twee OLS-overwinningen (Bocholt en Kaulille) én twee LDS-overwinningen, heeft Bocholt voor eens en altijd een plaats gekregen op de kaart. De organisatie van het komende LDS krijgt steeds meer vorm.

Met een uitnodiging om het komende LDS in Bocholt te bezoeken besloot de heer Michels zijn toespraak.

Tony Vaessen

Tony is 10 jaar Raadsheer van de Studie, Archief en Tentoonstellingscommissie (SAT) van de Noord-Brabantse SchuttersFederatie geweest. Thans is hij voorzitter van deze commissie.

Tony Vaessen

Op een bijzonder boeiende wijze vertelde hij over de opzet en wat er zoal komt kijken bij de totstandkoming van een gildeles. Tony: "De gildeles en de bijbehorende video zijn niet alleen bedoeld om nieuwe leden te trekken, maar ook om het brede publiek bekend te maken met het Noord-Brabantse Schutterswezen".

De gevolgde aanpak en het resultaat van deze gildeles door onze Brabantse gildebroeders, verdient alle lof. OLS-President Frans Wolters was blij met deze gedegen aanpak en zal in inter-federatief verband voorstellen om een soortgelijke les samen te stellen voor het Limburgse en Gelderse Schutterswezen. Het door de SAT gevolgde traject en de ervaringen bieden daartoe een goede leidraad.

Dit is het beste compliment dat de samenstellers kunnen krijgen. Tim Schmitz maakte eveneens complimenten over de didactische opzet van de gildeles. Als deskundige heeft hij er alle vertrouwen in dat deze gildeles succes zal hebben.

Frederic Lebouille

Voor Frederic was het de eerste keer dat hij een lezing hield; Het werd een groot succes.

De lezing van Frederic vindt U elders in dit nummer afgedrukt. Op een ontwapenende wijze had hij in een mum van tijd alle aanwezigen aan zijn zijde. Frederic veegde de vloer aan met al diegenen die nog steeds voorstanders zijn van het zilverpoetsen.

Frederic Lebouille

Ondersteund met het nodige bewijsmateriaal onderstreepte Frederic zijn betoog. Dat de voordacht van Frederic een revolutie teweeg zal brengen bij menige schutter én jurylid, behoeft geen nadere toelichting. Frederic:

"Dat men door het intensieve poetsen ook het rijke verleden van de schutterij wegpoetst, beseft men klaarblijkelijk niet. De 'poetsmanie' wordt ook nog eens aangemoedigd door de juryleden."

"Binnen de sectie Jury en de Normencommissie is men al langer geen voorstander van het poetsen van het schutterszilver. Een alternatieve manier om het zilver te reinigen en blinkend te krijgen was er tot nog toe niet. Frederic heeft ons dé oplossing aangereikt. Een oplossing die ik alle schutterijen wil aanraden", aldus OLS-Juryvoorzitter Tim Schmitz.

Johan Oomen

Johan is voorzitter van de Kring Kempenland. Uit persoonlijke interesse bezoekt hij al jaren schuttersfeesten in binnen- en buitenland. Ook beschikt hij over een grote verzameling van boekwerken over schutterijen en schuttersgilden. Dit bracht hem er toe om zich te gaan verdiepen in de schutter als mens.

Johan Oomen

In zijn lezing ging hij in op de vraag wie de schutter is en wat hem beweegt om lid te worden van een schutterij/schuttersgilde.

Vergelijkingen met schutters uit andere provincies en andere landen onderbouwden zijn lezing. Op uitdrukkelijk verzoek van Johan Oomen wordt zijn lezing thans nog niet afgedrukt. U houdt deze dus nog tegood.

OLS-President

OLS-President Frans Wolters vroeg om stilte om de onlangs overleden Edmond Vranken te gedenken. Mon Vranken was jarenlang vice-president van de OLS-Federatie. Frans toonde zich duidelijk ingenomen met deze editie van de Limburgse Schuttersdag. De behandelde onderwerpen sloten perfect op elkaar aan en boden de aanwezigen weer veel stof tot nadenken. Datzelfde kan gezegd worden over de zaken die thans gaande zijn binnen de OLS-federatie. In dat verband noemde de OLS-President: de eigen website van de OLS-Federatie, de start van een eigen documentatiecentrum en de hernieuwde taakafstemmingen met de stichting SAS. Zoals gebruikelijk liet de OLS-President alle zaken van deze bijeenkomst de revue passer. Bijzondere aandacht kregen het afgelopen OLS in Boshoven en het komende OLS in Ellikom. Frans Wolters: "Het OLS-2001 kende een record aantal bezoekers. Ellikom zal ons eveneens een prachtig schuttersfeest voorschotelen. Het bezoekersaantal zal echter geringer zijn omdat Ellikom aan de westelijke buitengrens van ons Federatiegebied ligt".

Uitspraken

Ad van der Vleuten hield een vurig pleidooi om afkortingen in het Limburgse Schutterswezen in de toekomst te mijden. Ad: "Wij moeten niet praten over het ols, maar over het Oud-Limburgs Schuttersfeest" en "een schutterij heeft niet 'D'n Um' gewonnen, maar het Oud-Limburgs Schuttersfeest".

Tentoonstelling

Achterin de zaal had Louise Mode uit Houthem St.-Gerlach een stand ingericht, waar ze belangstellenden van informatie voorzagen. De redactie van het Limburgs Schutters-tijdschrift biedt haar adverteerders gratis de mogelijkheid om hun product nader toe te lichten tijdens de Limburgse Schuttersdagen.

Voldaan

Met een voldaan gevoel kijken we uit naar de volgende Limburgse Schuttersdag. De 10e Limburgse Schuttersdag zal gehouden worden op zaterdag 11 januari in Baexheimerhof. Hebt U suggesties voor deze jubileum bijeenkomst, geeft dit dan door aan de redactie.

Werner Smet/Wim Pijpers.

NEERS SCHUTTERSTAFEREEL

Neers schutterstafereel; ode aan het schutterswezen.

“Heeft de Maasbreese kunstschilder Gijs Trepels zich laten inspireren door het beroemde schilderij de Nachtwacht van Rembrandt en is commandant Twan Stemkens van schutterij St.-Sebastianus uit Neer kapitein Banning Cocq van de 21^e eeuw?” Dat vragen vele mensen zich af die het 4 vierkante meter grote schilderij van Gijs Trepels bekeken hebben.

Twee zaken staan in elk geval vast: Gijs Trepels schilderde dit groot schutterstafereel en de 32-jarige Twan Stemkens uit Neer was de opdrachtgever.

Familie Stemkens

Ruim een half jaar geleden klopte Twan Stemkens bij kunstschilder Gijs Trepels aan met het verzoek om van hem een schilderstuk te maken. Dat was overigens niet de eerste keer dat een lid van de Familie Stemkens bij de kunstschilder aanklopte voor een schildersopdracht.

In eerste instantie wilde Twan een statieportret, dit werd hem echter door de kunstschilder afgeraden.

Gijs stelde voor een schilderij te maken waarbij schutterij St.-Sebastianus op de achtergrond zou figureren en Twan en zijn Spaanse vriendin op de voorgrond zouden staan. Dat vond Twan een goed idee.

“Omdat het schuttersgebeuren een echt familiegebeuren is, tref je op het schilderij ook veel levende en overleden familieleden van Twan Stemkens aan”, opent Gijs Trepels het gesprek.

Ode aan het schutterswezen

De 69-jarige Maasbreese kunstschilder had eigenlijk geen affiniteit met de schutterswereld. Aan de hand van foto's en videofilms heeft hij zich in de Limburgse Schutterswereld verdiept. Gijs: “Het hele schilderstuk is eigenlijk een lofzang aan het Limburgse Schutterswezen, in het bijzonder aan de schutterstraditie in Neer.

Schietbomen, de tamboer-maître, het muziekkorps, het koningspaar, de feesttent, de marketentsters, de bordjesdrager, het vaandel, de overige leden van de schutterij, de beschermheer en zelfs het potje bier zijn in het schilderij terug te vinden. Alles staat er tot in de kleinste details op. Een realistisch schilderij dus, waar veel mensen uit Neer zich op zullen herkennen. Sommigen zien er jonger uit dan ze in werkelijkheid zijn. Dat komt omdat het schilderij is opgebouwd uit foto's uit verschillende jaren”, legt de Maasbreenaar uit.

Oog voor detail heeft Gijs wel, want het bier waar Neer trots op is, ontbreekt allerminst. “Op de bierviltjes en de flessen bier is duidelijk het biermerk Lindeboom te zien. Overigens een heerlijk biertje”, merkt hij schalks op.

Neerse Nachtwacht?

Opvallend op het schilderstuk, dat binnenkort de hal van de woning van commandant Twan Stemkens zal sieren, is de aanwezigheid van een kleine chihuahua, die wordt vastgehouden door moeder Stemkens-Wagemans.

Een verwijzing naar de Nachtwacht van Rembrandt?

Gijs: "Dat is mijn hondje Pablo Picasso. Zo heb ik het beestje niet genoemd, die naam had het al". Twan vond het hondje wel leuk. En zo werd er ook een link gelegd met het OLS-2000 dat in het Maasbreesse kerkdorp Baarlo werd gehouden. Tijdens dat OLS behaalde schutterij St.-Sebastianus Neer, onder leiding van commandant Twan Stemkens, de eerste prijs tijdens het défilé. Bij het schieten behaalden ze de 4e prijs.

"Ik heb geen Neerse Nachtwacht gemaakt, maar ik ben wel onder de indruk van het werk van Rembrandt van Rijn", besluit Gijs Trepels het gesprek.

Twan Stemkens over de Neerse Nachtwacht

We hebben uiteraard ook Twan Stemkens gevraagd zijn visie op de Neerse Nachtwacht te geven. Zijn relaas volgt hier onverkort, waarbij hij bijna iedereen voorstelt die op het schilderij staat afgebeeld.

"Het schilderij is een schuttersstuk. Het was niet zozeer de wens van de afgebeelde personen, maar meer de wens van de schilder om er een dergelijk schilderij van te maken.

Ik ken Gijs al tien, misschien zelfs vijftien jaar, en ik had wel eens, niet al te serieus overigens, tegen hem gezegd dat hij in mijn ogen geen echte schilder was.

Een echte schilder heeft in zijn leven tenslotte tenminste één schuttersstuk gemaakt. Bovendien is een van de beroemdste schilderijen ter wereld de Nachtwacht ook een schuttersstuk. In het voorjaar van 2001 belde Gijs mij op en vertelde mij dat hij een schuttersstuk ging maken. Hij wilde een soort statieportret van een schutter maken, maar ik vertelde hem dat het misschien mooier zou zijn als het schilderij over het hele schutterswezen zou gaan en niet zozeer over één persoon. Vervolgens heb ik hem een massa foto's en ander beeldmateriaal gegeven, zodat hij zich enigszins een "beeld" kon vormen en een voorstelling zou kunnen maken van wat er zoal te zien en te beleven is binnen een schutterij en op de schuttersweide.

Al vrij snel daarna viel het besluit dat het schilderij een schuttersfeest zou moeten gaan voorstellen, maar bepaalde waarden, normen en tradities, waar een schutterij voor staat, zouden in het schilderij in bepaalde onderdelen terug moeten komen, symbolisch, dan wel direct herkenbaar. Zo komt het begrip "Voor outer, heerd en troon", zeg maar kerk, volk en vaderland, ook in het schilderij tot uitdrukking. De kerk wordt voorgesteld door een processie. De heerd vindt zijn weerslag in de familie die op het doek is afgebeeld. De verwijzing naar ons koningshuis vinden we terug in een wapperende driekleur.

De locatie waar het schuttersfeest in het schilderij wordt gehouden is de Schans in Neer. Een oude benaming, die duidelijk aangeeft waar dit stuk land in vroegere tijden voor werd gebruikt. In tijden van onraad en onveiligheid verschansten de inwoners van Neer zich op een schans om zich te beschutten tegen onveilige situaties. Verder is het ook nog zo dat op de Schans tot in de jaren tachtig altijd de bondsschuttersfeesten werden gehouden.

Op de achtergrond is de kerk van Neer zichtbaar. Deze is echter geschilderd zoals ze er uit heeft gezien tot de verwoesting van de toren in 1944. Op deze manier is een link gelegd naar het verleden. Dit kan ook gezegd worden van het schutterswezen; de eigenlijke taken zijn allang niet meer functioneel, maar toch zou het een verarming betekenen van onze maatschappij als dergelijke verenigingen niet meer zouden bestaan. Juist in onze samenleving, waar alles zo individualistisch is geworden, zijn zaken als kameraadschap, verbroedering en het gemeenschapsgevoel be-

langrijke elementen geworden die vaak allang niet meer als vanzelfsprekend in de opvoeding worden meegegeven.

Het gezin is allang niet meer de hoeksteen van de samenleving, het zijn nu de verenigingen die een gemeenschap aan elkaar smeden. Daarom is ook gekozen voor het afbeelden van de fanfare, om zo de goede onderlinge verstandhouding tussen de diverse Neerse verenigingen duidelijk te maken.

Een ander element dat in het doek sterk naar voren komt is de familieband. Niet alleen als hedendaags gezin, maar ook naar het verleden toe. Rechts beneden, bij de kaarttafel, zit Ciel Stemkens te kaarten met voor zich zijn onafscheidelijke glaasje citroenjenever met suiker. Een oom van hem, Handrie aan de Boom, staat in het midden afgebeeld. Hij was ook lid van schutterij St.-Sebastianus, oftewel de Oude Schutten. Zijn vrouw, An Stemkens-Wagemans, kijkt toe.

Ook haar oom, Sjeng Wagemans, staat in het midden van het doek afgebeeld als koning. Op deze manier wordt duidelijk gemaakt dat er in Neer een traditie bestond van zogenaamde "bloedschutten"; schutterijen die hun leden uit bepaalde families haalden en waarbij het vanzelfsprekend was dat het mannelijke nageslacht ook lid werd van de schutterij. Deze traditie gaat zo'n 500 jaar terug. Recentelijk historisch onderzoek van Drs. Luc Wolters heeft aangetoond dat onze schutterij reeds tussen 1475 en 1500 actief moet zijn geweest.

Het mag duidelijk zijn dat de zonen Michiel en Twan automatisch lid werden van de schutterij. Beiden zijn nu al meer dan 25 jaar lid van schutterij St.-Sebastianus Neer. Michiel is de oudste, hij staat afgebeeld iets rechts van het midden, samen met zijn aanstaande vrouw Chantal Brangers. Zij is lid van schutterij St.-Job Leuken. Vanzelfsprekend draagt Chantal het uniform van haar eigen schutterij. Op deze manier wordt de goede verstandhouding tussen de schutterijen nog eens onderstreept. Nergens anders als op het OLS komen zoveel verschillende groepen bij elkaar om zich met elkaar te meten, maar nergens anders gaat dit met zo'n verbroedering gepaard als juist tijdens een schuttersfeest. Elke schutterij probeert z'n best te doen om prijzen in de wacht te slepen.

Maar haalt men zelf geen prijs, dan is men toch blij voor de andere vereniging die wel in de prijzen is gevallen. Elke schutter is een schutter in hart en nieren en het maakt verder niet uit of de prijzen vallen bij een kleine of bij een grote schutterij. Het enige verschil is dat de ene schutterij meer aandacht schenkt aan de presentatie naar het publiek en de andere schutterij het accent legt bij het schieten. Gelukkig worden steeds meer schutterijen zich er van bewust dat de presentatie belangrijker is om voldoende uitstralingskracht te kunnen blijven uitoefenen om zo nieuwe leden aan te trekken".

Deze laatste gedachte brengt ons bij de jongste zoon van de familie: Twan Stemkens. Hij staat als commandant afgebeeld.

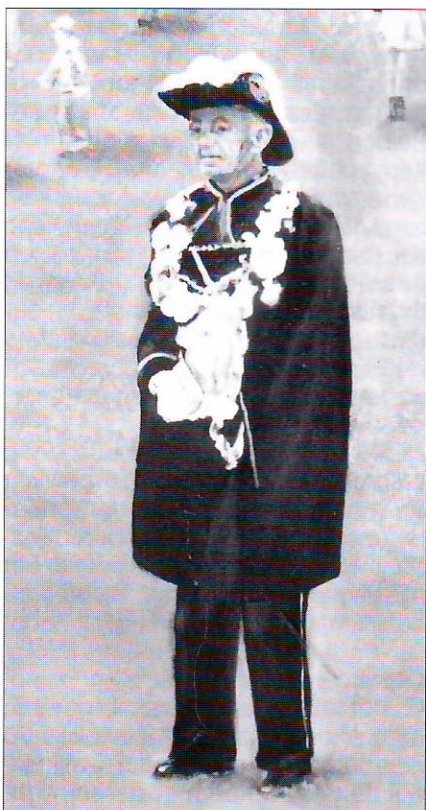
Zijn partner, Elisabet Casamitjana i Cabero, staat naast hem als koningin. Dit omdat zij reeds enige jaren voor hem als een koningin is. Als Catalaanse begrijpt ze weinig van het Limburgse Schutterswezen.

Dat Twan en Elisabet zo dominant op de voorgrond staan, is omdat dit zo in de compositie door de schilder is vastgelegd. Wat dat betreft had het elke schutter (met zijn familie) uit Neer kunnen zijn.

Het doek wil dan ook een eerbetoon zijn aan het hele Limburgse Schutterswezen in het algemeen en schutterij St.-Sebastianus Neer in het bijzonder.

Aan de kaarttafel op de voorgrond is Sjaek Janssen (met pet en sigaar) afgebeeld. Hij staat symbool voor de nooit aflatende inzet van sommige leden van de schutterij. Niet alleen in goede tijden, maar juist ook in mindere periodes, bleef hij zich vol overgave inzetten voor 'zijn' schutterij. Bij alle werkzaamheden waar aangepakt moest worden, was Sjaek aanwezig. En hoewel hij momenteel, gezien zijn leeftijd (84 jaar), niet meer actief deelneemt, draagt hij bij bijzondere gelegenheden nog vol trots zijn uniform en blijft hij alle verrichtingen van 'zijn' schutterij nauwgezet volgen. Bijna alle gezinsleden van hem waren lid van de schutterij. Mensen als Sjaek vinden we bij veel schutterijen terug. Toen Sjaek met Twan Sr kogels maakte, kwam hij vaak bij ons op visite. Altijd werd er ruimte gevonden voor gezelligheid.

Het hele doek ademt kleur, muziek en beweging. Het is een dynamisch doek, iets wat ook voor het Limburgse Schutterswezen geldt. Het is allesbehalve een ouderwetse traditie van oude mannetjes die te veel bier drinken.

Het Limburgse Schutterswezen is juist actief, jong, leeft en gaat met z'n tijd mee. Dat de vrouwen pas vanaf dit jaar mee mogen schieten op het OLS, bewijst dat het Limburgse Schutterswezen aan de waarden en normen uit het verleden wil blijven vasthouden. Desondanks durft men de normen te toetsen aan de hedendaagse waarden om ze zonodig bij te stellen.

Zo hadden veel schutterijen tot in de jaren 70 een majorettepeloton. De majorettes verdwenen en maakten plaats voor marketentsters. Steeds meer schutterijen hebben nu een marketentstergroep. Op het schilderij wordt Jacqueline Heijmans door Marlies Hoen geïnstalleerd tot marketentster van onze schutterij.

Een schutterij kan haar tradities alleen maar voort laten bestaan, wanneer er ook steun vanuit de dorpsgemeenschap is. Vandaar dat een plaats is ingeruimd voor de heer en mevrouw Verploegen die steeds hun landerijen beschikbaar stellen als schootsveld. Om een goede verstandhouding blijvend te garanderen, staat voorzitter Jo Beeren in hun midden.

Tenslotte nog even dit. Gijs Trepels is een kunstschilder die gespecialiseerd is in landschappen, portretten en mensen in historische kledij. En juist deze combinaties zijn in overvloed terug te vinden in dit schilderstuk. Gijs is verknocht geraakt aan het Limburgse Schutterswezen, reden waarom hij in de toekomst meer schutterstukken wil gaan schilderen.

Wilt U meer zien en/of willen weten over Gijs Trepels en zijn werk, bezoek hem dan in zijn expositieruimte Dorpstraat 42 te Maasbree (tel. 077-4651373).

Mat Nellen e.a.

ER WORDT WAT WEGGEPOETST

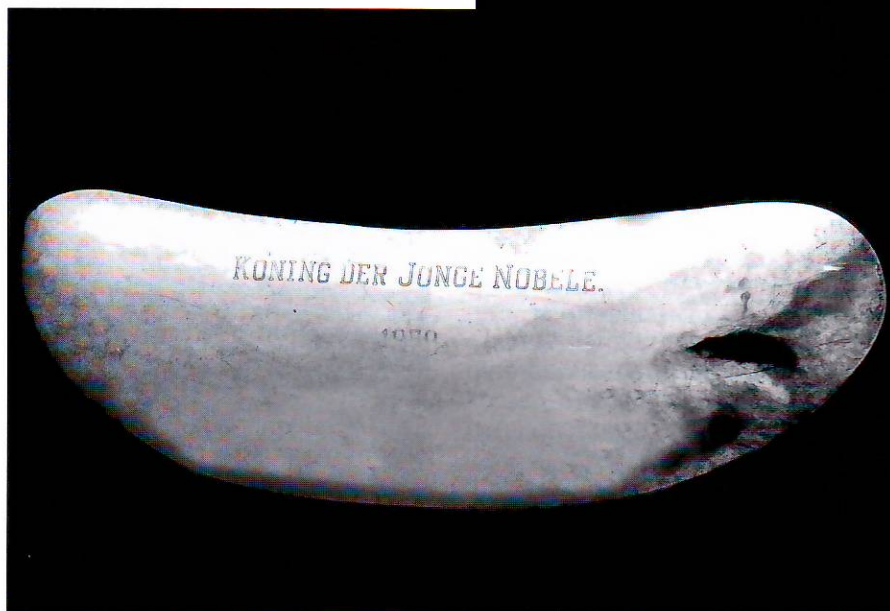
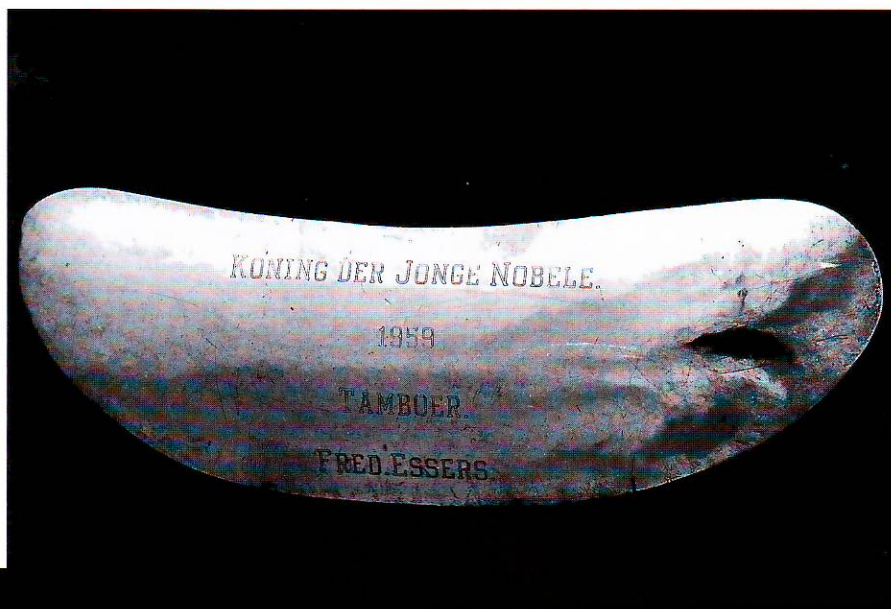
– DOOR: FREDERIC LÉBOUILLE –

Deze uiteenzetting zal gaan over het maken en onderhouden van koningszilver.

Mijn achterliggende boodschap is dat wij zorgvuldiger met ons schutters- en gildezilver moeten omgaan.

Opdracht

Tijdens mijn studie aan de Vak-school voor Juweliers te Antwerpen, kregen wij de opdracht om een thesis te schrijven. De opdracht was even eenvoudig als veelzijdig: "Schrijf een werk van ongeveer 30 bladzijden over iets dat met het juweliersvak te maken heeft en behandel dit in de breedste zin van het woord".

Na 30 jaar intensief poetsen is een deel van de tekst onleesbaar geworden.

En toen waren de poppen aan het dansen. Omdat ik in Antwerpen op "kot" zat was het onverantwoord om alle 80 koningsplaten mee te nemen, dus moest ik mij maar behelpen met foto's. Deze foto's bleken echter niet compleet. De fotoserie van ons zilver was gemaakt rond 1965 door Hans Hoffman. Van de periode 1966-1998 waren nog geen foto's beschikbaar. Gelukkig was Jo Bouwens, een van onze leden en amateur-fotograaf, bereid foto's te maken van het zilver waarvan nog geen beeldmateriaal voorhanden was.

Natuurlijk zijn foto's een aardig hulpmiddel, maar om het gewicht en de afmetingen te kunnen bepalen moest toch de kluis open. Hierdoor kreeg ik de mogelijkheid om alle koningsplaten van dichtbij te bekijken.

Constatering

Ik ontdekte dat de tekst op een aantal koningsplaten (nauwelijks 30 jaar oud) bijna onleesbaar was, terwijl de tekst op de meeste eeuwenoude koningsplaten veel duidelijker was. Ik vroeg mij af hoe dit mogelijk was. Het antwoord was even eenvoudig als logisch: Door het vele intensieve poetsen gedurende vele jaren, gevoegd bij de gebruikte graveertechniek, was de tekst niet meer of nauwelijks leesbaar.

Als lid van Schutterij de Jonge en Oude Nobelen uit Valkenburg, was de keuze voor mij vlug gemaakt; een nieuwe inventaris samenstellen van het koningszilver van onze schutterij.

De Edele Nobele Agtbaere Jonge & Oude Loffelijke Schutterije Der Stadt en Vryheyd Valkenborch kan drie koningen hebben. Eén koning voor de afdeling Jonge Nobele, één koning voor de Oude Nobele en één koningstitel is te behalen door de burgers van de gemeente Valkenbrug aan de Geul. Tevens is er een zilveren breuk beschikbaar voor de beschermheer, de beschermvrouwe en voor de patronus spiritualus. Er is dus heel wat zilver in het bezit van onze schutterij.

Op aanraden van mijn moeder heb ik mij beperkt tot een "volledige beschrijving" van het koningszilver van de Jonge Nobele. Om het werkstuk toegankelijk te maken voor een breder publiek (dus ook voor mensen die nog nooit van een schutterij gehoord hadden) was enige uitleg vooraf wenselijk.

Beschrijven

Wat hield het beschrijven van het zilver in?

Van elke koningsplaat afzonderlijk diende een foto gemaakt te worden, moesten de bijbehorende maten en gewichten vermeld worden en moesten (in voorkomend geval) het heraldische en/of familiewapen en de gegraveerde tekst beschreven worden.

Vogel van de Valkenburgse schutterij met gouden plaat in de bek. Op de linkervleugel staat: Hans Willem van Till en haef Drossaerd der landen van Valckenborch ende Daelem, Koninck geworden den ... 1656; op de rechtervleugel staat: Iesack Stoxram Koeninck geworden den 23 maivis 1683.

Poetsen

Telt U maar even mee? Binnen de Zuid-Limburgse Schuttersbond hebben wij jaarlijks drie of vier bondschuttersfeesten. Ook wordt er, indien mogelijk, deelgenomen aan het OLS en 14 dagen later aan het ZLF. Iedere schutterij trekt jaarlijks mee in de grote en/of kleine Bronk, heeft haar jaarvergadering en organiseert tot ieders vreugde het jaarlijkse koningsvogelschieten.

Tel daarbij nog de voor iedere schutterij specifieke lokale feesten waaraan wordt deelgenomen, zoals het begeleiden van de mei-den, begeleiden van Prins Carnaval of het inhalen van St.-Nicolaas. Wij hebben minimaal 13 feesten of gelegenheden per jaar waarbij de schutterij in zijn geheel uittrekt. Hierbij zijn recepties, bruiloften, openingen en begrafenissen nog niet meegerekend.

Voor ieder schuttersfeest zal en moet het koningszilver gepoetst worden; men wil immers de titel "mooiste koning" behalen. Laten we er eens van uit gaan dat het koningszilver per jaar 10 keer grondig gepoetst wordt en dit 30 jaar lang, dan wil dat dus zeggen dat het koningszilver dus 300 keer is gepoetst. Wanneer we nu deze 30 jaar oude koningsplaat vergelijken met een foto waarop dezelfde plaat staat afgebeeld zo'n 30 jaar geleden, dan ziet men pas het grote verschil.

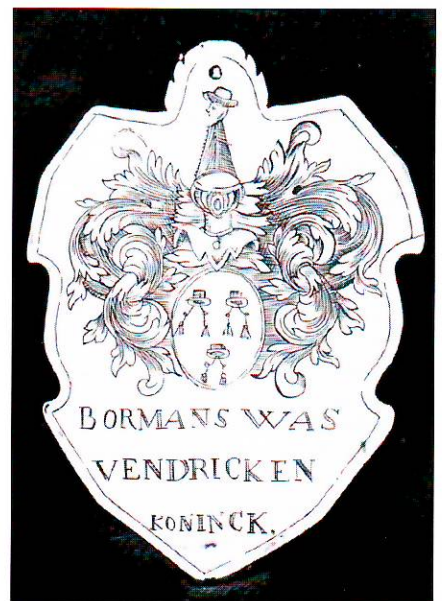
Wanneer U een koningsplaat een jaar lang 6 dagen per week zou poetsen met een zilverdoek of met een ander schoonmaakmiddel, dan ziet U zelf al gauw het grote verschil. Door het koningszilver veelvuldig te poetsen verdwijnen teksten en afbeeldingen langzaam maar zeker.

U moet een poetsdoek zien als de fijnste vorm van schuurpapier. In bijna alle soorten zilverpoets is (schuur-) poeder verwerkt. Wrijf het poetsmiddel maar eens tussen uw vingers, of laat het eens opdrogen, dan zie je het poeder.

Bij elke poetsbeurt haal je dus een klein beetje zilver weg. Kijk na het poetsen maar eens naar Uw poetsdoek. Deze is, als U goed gepoetst heeft, zwart en als u heel goed gepoetst heeft lijkt het zelfs alsof de doek blinkt, het zwart in uw doek is zilver. En dames en heren schutters, wat doet u met een poetsdoek die zwart is, of zelfs spiegelt? Die poetsdoek werpt u weg en u gaat met een nieuwe poetsdoek verder met poetsen, want U hebt immers geleerd: "hoe zwarter de poetsdoek hoe beter het zilver gepoetst is". Bezeten door de 'poetsdrift' vergeet men gemakshalve dat onze voorouders zich veel moeite en geld hebben getroost voor de aankoop van een zilveren koningsplaat. Door Uw vele poetsen poetst U het kapitaal van de schutterij weg en gaan gelijktijdig veel waardevolle gegevens verloren.

Graveren

Het zal U opgevallen zijn dat teksten op koningszilver uit de 17^e, 18^e en 19^e eeuw veel beter bestand zijn tegen grondig poetsen dan de gravures op koningsplaten die in de afgelopen 30 jaar werden gemaakt. Hiervoor zijn enkele redenen te noemen.

Niet gedateerde koningsplaat, vermoedelijk uit de 18^e eeuw, voorkomend op een inventarislijst uit 1884 van de Jonge Schutterij van Valkenburg.

Meestal werden de oudere koningsplaten volledig met de hand gegraveerd. Bij een handgravure wordt gebruik gemaakt van een graveersteker. Hiermee steekt de graveur als het ware de letters uit het metaal. Hij snijdt dus een stukje zilver weg. Zoals u zult begrijpen een tijdrovende bezigheid, maar het levert wel een schitterend resultaat op. De prijs voor het graveren op deze wijze, ligt thans op 2 à 3 Euro per letter.

Machinaal

Tegenwoordig worden de meeste koningsplaten met een graveermachine van een tekst of afbeelding voorzien. Deze graveermachines nemen meestal geen metaal weg, maar verplaatsen het zilver alleen maar. De tekst wordt er dus als het ware ingedrukt en zo ontstaan naast de letters kleine 'dijkjes'. Hierdoor lijkt het alsof de tekst diep in de plaat staat. Dit is echter gezichtsbedrog. Dit bedrog manifesteert zich na jaren poetsen. Immers de hoger gelegen dijkjes zijn dan weggepoetst en omdat de gravure niet diep was, wordt de tekst en de afbeelding na veel poetsen veel sneller onleesbaar.

Vergelijk het machinaal graveren met het graven van een greppel. Stel je graaft een greppel van 60 cm diep en je voert alle grond af. De diepte van de greppel, ten op zicht van het maaiveld, is dus werkelijk 60 cm. Maar je kunt de grond ook naast de greppel laten liggen en de diepte meten vanaf de opgeworpen grond. Deze greppel lijkt dan wel 60 cm, maar ten opzichte van het maaiveld is deze slechts 40 cm diep. Na verloop van tijd zullen deze "dijkjes" in hoogte afnemen en blijft er dus een greppel van 40 cm diepte over.

Bij hand gegraveerde zilveren platen kan men na jaren poetsen de tekst nog goed lezen.

Graveermachines daarentegen verplaatsen het zilver. Er ontstaan dijkjes. Na jaren van poetsen worden deze zilveren platen steeds minder leesbaar.

Grijze schijn

Dan nog een reden waarom we zo intensief poetsen en dus de tekst beschadigen. Modern koningszilver heeft nogal eens grijze schijn, dit in tegenstelling tot het oude zilver dat als het ware een warme gloed heeft. Om deze grijze schijn te kunnen verklaren, moeten we weten hoe een koningsplaat gemaakt wordt. Ik spreek hier uit de ervaring die ik heb opgedaan tijdens het maken van de koningsplaten voor onze eigen koning voor de jaren 2000 en 2001.

Ik had het geluk dat de koning mij volledig vrij liet in het ontwerp, wat resulteerde in een ontwerp met een evenzo afwijkende vorm.

We kunnen in de vakhandel zilver plaatmateriaal kopen in elke gewenste dikte. Minimaal 0,8 mm geldt als uitgangspunt voor een dergelijke koningsplaat, beter is echter een dikte van 1 mm of 1,2 mm.

Allereerst wordt de zilveren plaat verhit en plotseling afgekoeld. Hierdoor wordt het metaal zachter. Daarna afkoken in vitrex om de ontstane oxyde te verwijderen.

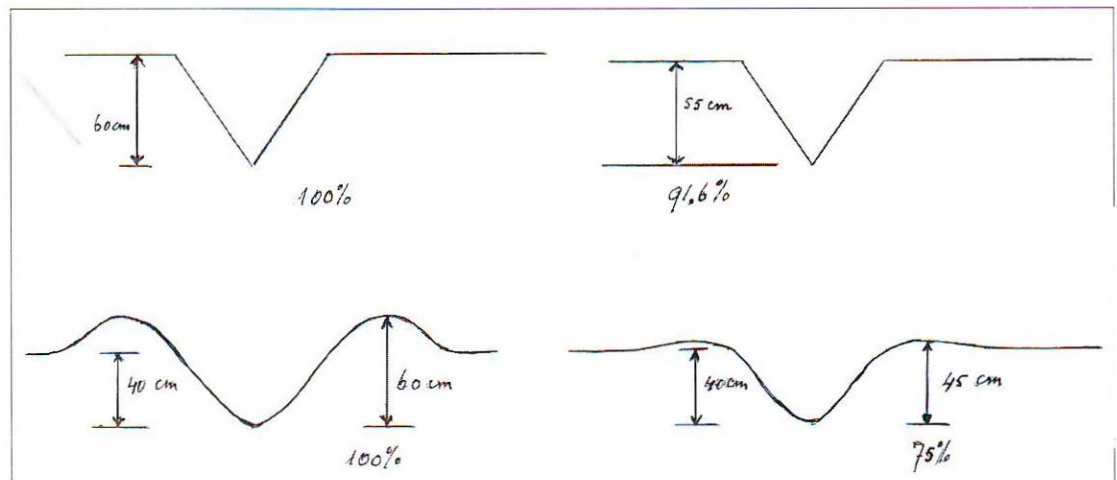
De plaat heeft nu een witte kleur. Nu kan het vervormen beginnen. Door op de juiste plaats met de juiste hamer te slaan gaat de plaat vervormen; meestal moet deze in het midden bol staan.

Na verloop van tijd moet de plaat weer uitgegloeid en afgekookt worden. Door het hameren is de moleculaire structuur verstoord. Door verhitting wordt deze structuur hersteld en wordt de plaat weer zacht. Als de plaat de gewenste bolling heeft, en de juiste vorm heeft gekregen wordt de plaat voor een laatste maal afgekookt in vitrex; Door dit afkoken wordt het koper in het oppervlakte van het zilver verwijderd en is de plaat wit.

Met de hand gegraveerde zilveren plaat uit 1953.

Nu begint het belangrijkste en meest tijdrovende werk; het schuren en polijsten. Aan de voorkant willen wij meestal een zo glad mogelijk oppervlak. Dit wordt reeds verkregen door de juiste manier van hameren, maar dit voldoet meestal niet aan onze verwachtingen. Er zal dus gevijld en geschuurd moeten worden. En dit gebeurt nogal eens te oppervlakkig. Tijdens het verhitten is immers een oxydelaag ontstaan die zelfs na het afkoken een grijze sluier op de plaat achter laat. Deze grijze sluier gaat er slechts op twee manieren vanaf. Ten eerste door de plaat opnieuw te verwarmen en te bedekken met borax. Borax is een natuurlijk zout dat de oxydelaag opneemt. Na deze verhitting moet de plaat weer afgekookt worden in vitrex. Vitrex is een zuur dat borax weer oplost samen met de oxydelaag. Een tweede manier is gewoonweg de oxydelaag wegschuren. Dit kan zowel handmatig of machinaal.

Nadat de zilveren plaat gepolijst is, wordt de gravure aangebracht. Hiervoor kennen we weer verschillende manieren. Zoals reeds gezegd geniet een handmatige gravure de voorkeur omdat hier het metaal wordt weggestoken. Bij de machinale manier wordt er doorgaans geen metaal weggenomen, maar wordt de tekst in de plaat gedrukt. Het metaal naast de letters komt lichtjes omhoog en dit geeft de indruk dat de gravure er "diep" in staat. Dit is echter gezichtsbedrog. Deze omhoog staande randjes zijn aan slijtage onderhevig, en worden door veelvuldig poetsen weggevaagd.

De voorkeur geniet echter het opleggen van de tekst en de afbeeldingen. De tekst en de afbeeldingen worden uit een plaat gezaagd en per deel op de koningsplaat gesoldeerd. Hierbij dient men op te letten dat de plaat voldoende bedekt is met borax om oxydatie te voorkomen. Is de plaat niet volledig afgedekt met borax, dan zal deze na het polijsten een lichte grijze schijn hebben, of vlekken hebben als er niet voldoende borax werd gebruikt.

Het schoonmaken

Iedereen heeft natuurlijk zijn of haar geheime middel om het schutterszilver te reinigen. Toch wil ik u vragen om op de volgende zaken te letten. Gebruik nooit een schurend schoonmaakmiddel, want dat geeft krassen. Gebruik dus nooit producten waar op staat: "schudden voor gebruik", juist deze schoonmaakmiddelen bevatten heel veel schuurmiddel (kalk). Gebruik ook nooit producten waar zoutzuur in zit (kalkoplossers), dit vreet in op het zilver. Gebruik ook nooit te veel zil-

verpoets, dit gaat namelijk in de graveerde letters zitten waardoor de letters op den duur helemaal vol gaan zitten met schoonmaakmiddelen.

Wat u met een gerust hart kunt gebruiken is een sopje van ammoniak, dreef en water. Dit ontvet het zilver uitstekend. Om de zilverpoets uit de letters te krijgen kunt u een oude, en vooral zachte tandenborstel gebruiken, maar laat de plaat eerst eens weken. Een andere manier is met soda.

Zilveren koningsplaten en keizersplaat van C.Q. Maurissen uit de jaren 1808-1809-1810. Een bewijs dat er al in de Franse tijd geschoten werd.

RECEPT

De werkwijze is als volgt. Vul een aluminium bak met heet water (het water mag kokend heet zijn), voeg hieraan enkele eetlepels soda toe. U kunt ook een plastic bak nemen, maar dan moet u eerst een ruim stuk aluminiumfolie in de bak leggen, anders werkt het niet. Leg het zilver in de bak. U ziet dat de zwarte aanslag als sneeuw voor de zon verdwijnt. Spoel het zilver vervolgens onder heet, stromend water af. Tenslotte droogt U het zilver met een zachte doek af. Om het volledige koningszilver in één keer schoon te maken, gebruikt u het beste Uw badkuip! In de tijd dat uw koningszilver schoon wordt, kunt uw bv. uw uniform in orde brengen etc. U hoeft niet bang te zijn dat het koningszilver iets zal lijden.

Let op: Als U het koningszilver in de soda-oplossing legt, ontstaan er aan het oppervlak luchtbelletjes die een schuimlaag vormen, bovendien ontstaat er een vreemd luchtje (rioolucht). Dit is zeker het geval bij oudere koningsplaten die al jaren niet schoongemaakt zijn. Het enigste dat bij deze methode wordt aangetast is het aluminium. Na verloop van tijd ontstaan er putjes in het oppervlak van de aluminium bak en de aluminiumfolie. Deze folie kunt u na gebruik het beste wegwerpen. Vervolgens neemt u het zilver niet meer met uw blote handen vast, iedere koning heeft wel één paar handschoen over. Bergt U het zilver liefst zo op dat de platen niet tegen elkaar kunnen komen. Metaal op metaal veroorzaakt namelijk krassen en krassen kun je niet wegvegen.

Deze uitgebreide schoonmaakbeurt hoeft maar één keer per jaar te gebeuren, voor alle andere activiteiten volstaat het om het zilver met een zachte, niet pluizende doek op te blinken.

Niet alleen door te fanatiek poetsen verdwijnt er zilver. Ook door slecht beheer zullen koningsplaten een korter leven beschoren zijn. Tevens wil ik u op het hart drukken dat als u ooit aan iemand het zilver in bruikleen geeft, om welke reden dan ook, elke plaat voor plaat noteert, liefst vergezeld van een foto. Voor schutterijen waarbij de koning het zilver thuis heeft, zou het geen slecht idee zijn om een bruikleen-

Bijzondere plaat in de collectie van de Valkenburgse schutterij.

overeenkomst te sluiten voor een jaar. Zo kunnen er nooit verwijten gemaakt worden. Ook bij deelname aan een tentoonstelling is het handig wanneer een dergelijke lijst wordt opgesteld, zeker als het om losse platen gaat. Een koningsschild is immers vlug verdwenen, en dan is het van "hadden we maar..."

Inventaris

Tot slot wil ik uw aandacht vragen voor de waarde van een volledige inventarislijst. Tijdens mijn onderzoek is mij dit van grote dienst gebleken. In het archief van onze schutterij bevinden zich diverse inventarissen van het koningsschild. Gelukkig heeft men de grote waarde van het beschrijven van het aanwezige zilver destijds ingezien.

De oudste lijst is samengesteld in 1822 en staat genoteerd in het schuttersboek. Deze lijst bevat, na diverse aanvullingen 28 schilden en de zilveren vogel. De aanvullingen zijn uit de periode 1822-1874.

Een volgende lijst is samengesteld omstreeks 1872 door Rich. Quaadvlieg en werd in zijn boekje "Les ruïnes et let Promenades de Fauquemont" gepubliceerd.

In 1921 wordt voor het eerst melding gemaakt van deze inventarislijst, wanneer ze als vergelijkingsmateriaal dient. Voor zover mij bekend, bezitten wij van deze uitgave uit 1872 geen kopie in ons archief.

De volgende lijst wordt toegeschreven aan Richard de Florent en zou dateren uit 1884, maar roept bij mij enkele vraagtekens op. In deze lijst wordt drie keer verwezen naar andere publicaties. De eerst verwijzing luidt "... dont nous avons parlé à la page 101, il est nécessaire de dire..." als tweede verwijzing "zie publication T 25-p 151", en vervolgens is onderaan de eerste bladzijde de tekst "Zie de Maasgouw van 31 januari 1900" getypt. Men kon in 1884 toch nooit weten dat een plaat uit 1715 in 1899 niet meer aanwezig zou zijn.

Toch is deze lijst interessant omdat de koningsschilden beschreven worden. (wapens, opschrift).

Een vierde lijst wordt in de zomer van 1888 gepubliceerd in "Het Geuldal" een zomerweekblad voor Valkenburg en omstreken. Helaas bezitten wij slechts een deel van deze uitgave en kan deze lijst daarom niet als vergelijkingsmateriaal gebruikt worden.

De vijfde lijst staat in het schuttersboek, dat begint in 1897.

De zesde inventarislijst is een publicatie in de "Maasgouw" van 31 januari 1900. Deze publicatie is van de hand van Dhr. J.A. Flament.

Lijst 7 werd opgesteld door Dhr. J. Cruisen, als begin van een nieuw schuttersboek, dat aanvangt in 1993.

De voorlopig laatste inventaris dateert van maart 1998.

Conclusies

Na een vergelijkend onderzoek tussen de aanwezige koningsschilden en de verschillende inventarislijsten hebben wij moeten vaststellen dat er in de loop der jaren ten minste 5 koningsschilden verdwenen zijn. Het betreft hier de koningsschilden uit 1658, 1715, 1817, 1820 en 1827.

Het staat in elk geval vast dat deze koningsschilden niet meer in het bezit zijn van de schutterij sinds 1921. Op 5 december van dat jaar ontvangt Dhr. Th. Dorren het schutterszilver uit handen van Dhr. R. Pasmans. Dhr. R. Pasmans was werkzaam bij de Gemeente Valkenburg. Volgens mondelinge bronnen uit 1965 bevond zich het koningsschild reeds vóór de Eerste Wereldoorlog op het gemeentehuis.

De koningsschild uit 1715 was reeds in 1900 verdwenen, de overige 4 (1658, 1817, 1820 en 1827) zijn in de periode 1899-1921 zoekgeraakt. Het is tot op heden niet bekend of deze platen op het gemeentehuis zijn zoekgeraakt, of dat de platen niet eens zijn ingeleverd. Verder onderzoek naar de verdwenen platen blijft dus nodig.

Dankzij de oplettendheid van Drs. Luc Wolters, weten we nu dat de koningsschild uit 1715 zich op dit moment in een museum in Keulen bevindt.

Frederic Lebouille
Archiefbeheerder en schatbewaarder.

Wilt U iets van de schutterij bewaren voor de toekomst, stop dan met poetsen van uw zilver.

BELANGRIJKE ADRESSEN VOOR HET LIMBURGSE SCHUTTERSWEZEN

10	OLS-Federatie	Margrietstraat 3 e-mail: olsfederatie@hetnet.nl http://home.hetnet.nl/~jacvdvorst42/index.html	6077 AV	St.Odiliënberg	0475-532807 /idem fax
12	OLS-Feest	Vloedmolenweg 27	6039 RX	Stramproy	0495-561384
14	Schietcommissie	Nieuwheidestraat 18	3668	Niel bij As	089-658894
16	Muziekcommissie	Drieslagstraat 17	6004 CP	Weert	0495-537055
18	Moderator OLS-Federatie	Schoolstraat 2	6031 CW	Nederweert	0495-631317
22	Secretariaat OLS-2002	Heikantstraat 21	3670	Meeuwen-Gruitrode	011-666016
25	Orde v/d Rode Leeuw van Limburg en de H.Sebastianus	Margrietstraat 3	6077 AV	St.-Odiliënberg	0475-532807 /idem fax
30	Stichting SAS	Wienkeskoel 94 e-mail: wnjpipers@hotmail.com	6074 HH	Melick	0475-492868
32	Sectie Jury OLS	Genoenhoflaan 51	6097 GE	Heel	0475-572393
34	Normencommissie	Genoenhoflaan 51	6097 GE	Heel	0475-572393
36	Beheersgroep Limburgs SchutterijMuseum	Radmakerspad 19	5932 RE	Tegelen	077-3732204
37	Limburgs Schutterij Museum	Veerweg 24	5935 BK	Steijl-Tegelen	
40	Limburgs Schutterstijdschrift	Wienkeskoel 94 e-mail: wnjpipers@hotmail.com	6074 HH	Melick	0475-492868
50	Zuid-Limburgse Schuttersfederatie	St.-Agathastraat 6	6287 AJ	Eys	043-4511694
54	Zuid-Limburgs Federatiefeest 2002	Schoolstraat 38	6127 BG	Grevenbicht	046-4857996
60	Stichting Marketentsters en Zoetelaarsters van de schutterij	Emmalaan 9	6301 GP	Valkenburg	043-6013312
65	Stichting Limburgs Dames Schuttersfeest	Smeetsstraat 106	3640	Molenbeersel	089-701038
66	Limburgs Dames Schuttersfeest 2002	Leemskuilenstraat 15	3950	Lozen-Bocholt	011-447161 /idem fax
73	Bieleman-en Sappeurstreffen 2002	Koningsplein 15 e-mail: theohoorens@zonnet.nl	6104 BK	Koningsbosch	0475-301715
81	De Gildetrom	Beverlaan 11	5581 EE	Waalre	040-2213842
83	Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden	Ruiterweg 6 e-mail: ahamdebrouwer@freeler.nl	5674 XB	Nuenen	040-2842212
85	Federatie van Gelderse schuttersgilden en schutterijen St.-Hubertus	Kerkstraat 60 e-mail: secretaris@schuttersnet.nl	6941 AJ	Didam	0316-294295 fax 294292
86	Gelders Schuttersmuseum	Raadhuisstraat 9	9642 BE	Didam	
87	Federatie van Vlaamse historische schuttersgilden	Nieuwland 22	3600	Genk	
88	Geiteclub Iris 2	Spreeuwstraat 5	6111 AX	St.-Joost	0475-483830
89	Grensland Schuttersfeest	Oude Trambaan 112 e-mail: grens-land@worldmail.nl	6039 GN	Stramproy	0495-562164 06-55513218
100	Schuttersbond Berg en Dal	Donatusstraat 197	6361 TP	Nuth	045-5242468
102	St.-Brigida Noorbeek	Bovenstraat 11A e-mail: e.moonen@GRAT.UNIMAAS.NL	6255 AT	Noorbeek	043-4571844
104	Garde des Tireurs du quartier 28 - Maastricht	Postbus 4987 e-mail: schutterijdeheeg@home.nl http://www.geocities.com/schutterijdeheeg/SchutterijDeHeeg.html	6202 TD	Maastricht	043-3612903
106	St-Joseph Waubach	Ch.Frehenstraat 36	6374 EM	Waubach	045-5321399
108	St.-Leendert Urmond	Kloosterstraat 3	6129 CS	Urmond	046-4333828
110	St.-Martinus St.Maartensvoeren	Einde 11A e-mail: schutterij.stmartensvoeren@compaqnet.be http://users.compaqnet.be/cn134849/index.htm	3790	St.Maartensvoeren	041-3810652
112	Nachtwachtgilde Berg en Terblijt	Valkenburgerweg 45	6323 BL	Berg en Terblijt	043-6040013
114	St.-Sebastianus Spekholzerheide	Postbus 86	6460 AB	Kerkrade	045-5426717
200	Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.	Karel v. Bronckhorststr.30	6125 BZ	Obbicht	046-4855168
202	St.-Andreas Maasbracht	Voorstraat 6	6051 JR	Maasbracht	0475-467057
204	St.-Antonius Sleik	Roodtstraat 6	6102 VT	Echt	0475-486511
206	Eendracht Papenhoven	Eikenstraat 10	6127 CZ	Grevenbicht	046-4858622
208	St.-Gregorius Illikhoven	Lage Bongerd 11	6116 BN	Roosteren	046-4858622
210	St.-Hubertus Nattenhoven	Holsberg 28 e-mail: jaspers.theo@wolmail.nl	6129 KL	Berg aan de Maas	046-4337944
212	St.-Jan Nieuwstadt	Gelders Overkwartier 12	6118 EH	Nieuwstadt	046-4852045
214	St.-Joris St. Joost	Heerdstraat 42	6111 AG	St. Joost	0475-486273
216	St.-Joseph Buchten	Dorpstraat 73 e-mail: wneilen@ibmail.nl	6122 CG	Buchten	046-4852656
218	St.-Joseph 1886 Koningsbosch	Koningsplein 17	6104 BK	Koningsbosch	06-55938031
220	H. Kruis Grevenbicht	Schoolstraat 38	6127 BG	Grevenbicht	046-4857996
222	St.-Lambertus Broeksittard	Limbrichterweg 11	6135 GD	Sittard	046-4523121
224	St.-Martinus Born	Getelberg 21	6121 XR	Born	046-4856657
226	St.-Martinus Holtum	Martinusstraat 9A	6121 BD	Holtum-Born	046-4853248

228	St.-Martinus Linne	Gelreplein 41	6067 CW	Linne	0475-465267
230	St.-Nicolaas Susteren	Rijdtstraat 81	6114 AK	Susteren	046-4491098
232	St.-Petrus en Paulus Echt	Kapl. Goossensstraat 28	6101 CZ	Echt	0475-481049
234	St.-Petrus en Paulus Susteren	Molenveldweg 26	6114 GH	Susteren	046-4492687
236	St.-Rochus Stevensweert	Eiland 31A	6107 CB	Stevensweert	0475-551704
		e-mail: wiltinyhendricks@tref.nl			
238	Stadsjötterie St.-Rosa Sittard	Steenweg 51	6131 BC	Sittard	046-4516501
		http://home.wanadoo.nl/stadsschutterij.strosa/Index.htm			
240	St.-Stephanus Dieteren	Koningsplein 15	6104 BK	Koningsbosch	0475-301715
		e-mail: theohoorens@zonnet.nl			
242	St.-Urbanus Montfort	Venweg 20	6065 AA	Montfort	0475-542164
		e-mail: j.wolters.montfort@hetnet.nl			
244	Wilhelmina Hingen	Op den Dijk 28	6102 EW	Hingen-Echt	0475-482368
246	St.-Willibrordus Obbicht	Pastoor Janssenlaan 2	6125 BK	Obbicht	046-4855248
300	Kantonale Schuttersbond Eendracht Maakt Macht	Oude Trambaan 112	6039 GN	Stramproy	0495-562164
		e-mail: emm.weert@worldmail.nl			06-55513218
		?			
302	St.-Ansfried Thorn				
304	St.-Antonius Altweert	Heltenbosdijk 1	6006 RZ	Weert	0495-530657
306	St.-Antonius Nederweert	Past. Vullersstraat 62	6035 AH	Ospel	0495-625222
308	St.-Antonius Stramproy	Kruisstraat 25	6039 EJ	Stramproy	0495-546756
		e-mail: StAntoniusStramproy@yahoo.com			
310	St.-Barbara Leveroy	Kapelstraat 8	6091 PB	Leveroy	0495-651757
312	St.-Barbara Tungelroy	Parklaan 60	6039 BE	Stramproy	0495-563116
314	St.-Catharina Stramproy	Gouverneur Houbenl. 17	6039 CM	Stramproy	0495-562853
316	St.-Catharina 1480 Weert	Postbus 10004	6000 GA	Weert	0495-450329
318	St.-Cornelius Swartbroek	Ittervoortweg 70H	6005 NR	Swartbroek-Weert	0495-551408
320	St.-Hieronymus Weert	Egmondstraat 14	6001 XH	Weert	0495-
322	St.-Jacobus Hunsel	Eindstraat 1	6014 EL	Ittervoort	0475-562665
324	St.-Jan Baexem	Hubert Cuyperslaan 27	6095 BG	Baexem	0475-452383
		e-mail: Berry Baexem@hotmail.com			
		http://member.tripod.nl/stjanbaexem			
326	St.-Job Leuken	Postbus 10463	6000 GL	Weert	0495-547682
		http://www.sintjob.nl			
328	St.-Lambertus Neeritter	De Wal 34	6015 AW	Neeritter	0475-561418
330	St.-Lucie Nederweert Eind	Rendierenlaan 18	6034 RS	Nederweert-Eind	0495-626258
332	St.-Margaretha Ittervoort	Brigittastraat 1	6014 AT	Ittervoort	0475-566801
334	St.-Nicolaas Heythuysen	Schuttersdreef 73	6093 JD	Heythuysen	0475-492489
		e-mail: schutterij.hh@Yahoo.com			
336	St.-Nicolaas Meijel	Mr. Jochemsstraat 26	5768 VS	Meijel	077-4663132
338	St.-Nicolaas & St. Antonius Budel	Europalaan Noord 105	6021 EG	Budel	0495-493325
		e-mail: L.Compen@12move.nl			
340	St.-Oda Boshoven	Blekerstraat 77	6006 NV	Weert	0495-546242
					06-29512534
342	St.-Odilia Ospeldijk	Korenbloemstraat 40	6035 AZ	Ospel	0495-633116
344	St.-Paulus Roggel	Maassenstraat 8	6088 CX	Roggel	0475-493851
346	St.-Petrus Kelpen Oler	Kerkstraat 5	6037 RX	Kelpen	0495-651924
348	St.-Sebastianus Ell	Breeven 14	6011 PX	Ell	0495-552170
350	St.-Sebastianus Laar	Heugterbroekdijk 11	6003 RA	Weert	0495-537607
352	St.-Severinus Grathem	Gulden Eind 5	6096 AG	Grathem	0475-452546
354	St.-Willibrordus Meijel	Den Hoogenbeemd 31-A	5768 HJ	Meijel	077-4663395
400	Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade	Woeringestraat 95	6171 PC	Stein	046-4336719
402	St.-Eligius Juliana Schinveld	Putbergstraat 17	6451 EA	Schinveld	045-5271243
404	St.-Gertrudis Amstenrade	Overbroekerstraat 25	6433 EJ	Hoensbroek	045-5226617
406	St.-Gregorius de Grote Brunssum	Prins Hendriklaan 78	6441 AC	Brunssum	045-5251507
		e-mail: FrankenJanssen@cs.com			
408	St.-Hubertus Schaesberg	Koeweg 43	6372 AM	Landgraaf	045-5316884
		e-mail: hgrs@wishmail.net@wish.net			
410	St.-Johannes en Clemens	Belenweg 3	6447 BV	Merkelbeek	045-4423506
412	St.-Joseph Stein	Woeringestraat 95	6171 PC	Stein	046-4336719
414	St.-Joseph Sweijkhuizen	Antoniusstraat 84	6166 XL	Geleen	046-4755123
416	St.-Lambertus Oirsbeek	De Gijselaar 19	6436 AS	Amstenrade	046-4423987
418	St.-Laurentius Spaubeek	Dorpstraat 4	6176 AC	Spaubeek	046-4433902
420	HH. Marcellinus en Petrus Geleen	Gansbeek 62	6162 JB	Geleen	046-4748750
422	St.-Martinus Vaesrade	Op de vijf bunder 35	6361 JE	Vaesrade	045-5245891/idem
		e-mail: rzeijen@wish.nl			fax/ 06-55132211
424	St.-Michaël Doenrade	Kerkstraat 126	6439 AV	Doenrade	046-4423613
		www.net.clubs.nl/stmichaeldoenrade			
426	St.-Remigius Meerssen	Volderstraat 51	6231 LB	Meerssen	043-3643943
428	St.-Salvius Limbricht	Burg. Nelissenstraat 7	6141 AH	Limbricht	046-4526434
		peterenmim@hetnet.nl		www.limbricht.com/schutterij	06-22566201
430	St.-Sebastianus Heerlen	Margrietstraat 17	6433 HE	Hoensbroek	045-5222017
		www.stadsschutterij-st-sebastianus-heerlen.nl			

432	St.-Sebastiaan Heerlerheide	Postbus 5009 e-mail: phsbeckers@home.nl	6401 GA	Heerlen	045-5225945
434	St.-Sebastianus Klimmen	Overheek 10	6343 PC	Klimmen	045-4051325 /06-51097385
436	St.-Sebastianus Puth	M.L. Kingstraat 14	6155 LD	Puth	046-4434162
438	St.-Sebastiaan Schimmert	Langstraat 18	6333 CE	Schimmert	045-4042730
440	St.-Sebastianus Schinnen	Genhoof 12 e-mail: Baadjou@hetnet.nl www.schutterijfeest.nl	6365 CN	Schinnen	046-4431086
500	Schuttersbond Juliana	Bingelkruid 7	5803 BM	Venray	0478-510400
502	Akkermansgilde-Venlo	e-mail: Bondjuliana@cs.com Klagenfurtlaan 268	5916 BB	Venlo	06-10322770 077-3517900
504	St.-Anna Maasbree	Larikspad 9	5993 XT	Maasbree	077-4651626
506	St.-Anthonius Tegelen	Leeuwerikstraat 68	5922 VM	Venlo-Blerick	077-3826617
508	St.-Antonius & St.-Petrus Baarlo	Cederstraat 10 e-mail: peter-paul@ketelings.myweb.nl	5993 XK	Maasbree	077-4653295
510	St.-Barbara Reuver	Kleilagerstraat 2	5953 NZ	Reuver	077-4746118
512	Bussenschutten Broederschap van St.-Martinus Neer	Kerkplein 17E	6086 BK	Neer	0475-595542
514	St.-Hubertus Beringe	Pastoor Esserstraat 26	5986 AK	Beringe	077-3072407
516	St.-Hubertus Kessel	Karel Appelstraat 21	5995 CN	Kessel	077-4623122
518	St.-Hubertus-Tegelen	Vastenavondkampstr 154	5922 AZ	Venlo	077-3822883
520	St.-Jan Grubbenvorst	Burg. van Leentstraat 5 e-mail: J.N.P.Sijben@hetnet.nl	5971 AG	Grubbenvorst	077-3662055
522	St.-Jan Venray (Zandakker Gilde)	Bingelkruid 7 e-mail: Bernievanlierop@cs.com	5803 BM	Venray	0478-510400 06-10322770
524	St.-Lambertus Helden	Burg. van Cannstraat 2	5988 CR	Helden	077-3073397
526	St.-Leonardus Panningen	Christinastraat	5981 BS	Panningen	077-3077723
528	St.-Martinus Maasbree	Heierveldlaan 32	5993 GD	Maasbree	077-4652186
530	St.-Martinus Tegelen	Holtmuhlestraat 63 e-mail: st.martinus@hetnet.nl	5932 BB	Tegelen	077-3737127
532	Ons Genoegen Siebengewald	Postbus 22034	5853 ZG	Siebengewald	0485-441722
534	St.-Sebastianus Sevenum	Scheperstraat 14 e-mail: JPGVerhaag@venlo.nl	5975 VV	Sevenum	077-4672983
536	St.-Thomas van Aquino Blerick	Alberichstraat 95 e-mail: cvdham@plex.nl	5922 BN	Venlo	077-3822778
538	St.-Urbanus Belfeld	Vogelsweijde 5 e-mail: letter@tref.nl	5953 ME	Reuver	077-4746450
540	St.-Urbanus Grashoek	Pastoor Kengenstraat 40 e-mail: pjtvbergen@wish.net	5985 PT	Grashoek	077-3079123 idem fax
542	St.-Lucia Horst	Vermeerstraat 14	5961 AV	Horst	077-3983103
600	Schuttersbond Maas en Kempen	Breeërsteenweg 394	3640	Kinrooi	089-702950
602	St.-Amandus Opglabbeek	Silvesterlaan 16	3660	Opglabbeek	089-858046
604	St.-Anna Opglabbeek	Kuilenweg 12	3660	Opglabbeek	089-857759
606	St.-Anna Voorshoven	Grotlaan 40	3680	Maaseik	089-868284
608	De Breydelzonen Kessenich	Schoolstraat 24 e-mail: bert.haeldermans@pi.be	3640	Kinrooi	0486-140595
610	St.-Catharina Beek	Schutterijstraat 52	3960	Bree	089-473913/fax 473778
612	St.-Dionysius Opoeteren	Dilsersweg 30	3680	Opoeteren	
614	St.-Harlindis & Relindis Ellikom	Grote Baan 61	3670	Meeuwen-Gruitrode	089-634232
616	St.-Hubertus Molenbeersel	Belestraat 85	3640	Kinrooi	089-703056
618	St.-Joris Kaulille	Steenweg op Kl. Brogel 69	3950	Kaulille	011-446504
620	St.-Lambertus Louwel	Molenweg 117	3660	Opglabbeek	089-857775
622	St.-Lambertus Molenbeersel	Weertersteenweg 335/3	3640	Kinrooi	089-701512
624	St.-Laurentius Bocholt	Leemskuilenstraat 15	3950	Lozen-Bocholt	011-447161 idem fax
626	St.-Martinus Grootbeersel	Grootbeersel 19	3640	Kinrooi	089-702111
628	St.-Martinus Kessenich	Venlosesteenweg 358	3640	Kessenich	089-564607
630	St.-Martinus Kinrooi	Scheijerveld 25	3640	Kinrooi	089-
632	St.-Martinus Niel bij As	Nieuwheidestraat 16	3668	Niel bij As	089-657472
634	St.-Monulphus en Gondulphus Rotem	Veldsteeg 5A	3650	Dilsen-Rotem	089-757075
636	St.-Pieter Elen	Breemstraat 26	3650	Dilsen	089-565885
638	St.-Sebastiaan As	St.-Aldegondestraat 20	3665	As	089-657547
640	St.-Sebastiaan Dorne	Daalstraat 14	3680	Opoeteren	089-855168
642	St.-Sebastiaan Grote Brogel	t Meulke 8 e-mail: gilde.grote-brogel@belgacom.net	3640	Geistingen	089-566612 /idem fax
644	St.-Huibrechtsslille	Heikant 32	3910	St.-Huibrechtsslille	011-659586
646	St.-Servatius Raam	?			
648	St.-Trudo Opitter	Bosstraat 48	3960	Opitter	089-864048
700	Schuttersbond De Maasvallei	Zandstraat 143	3630	Maasmechelen	089-763474
702	St.-Ambrosius Kinrooi	Gruitroderstraat 4	3960	Bree	089-462874

704	St.-Elisabeth Stokkem	Kapelstraat 52	3650	Stokkem	089-753372
706	St.-Laurentius Meeswijk	Veenstraat 2	3630	Maasmechelen	089-771765
708	St.-Martinus Dilsen	Lemmenshoefstraat 7	3650	Dilsen	089-792630
710	St.-Monulphus & Gondulphus I Maasmechelen	Igidius de Vresestraat 6	3680	Maaseik	089-561575
712	St.-Monulphus & Gondulphus II Maasmechelen	Jos Smeetslaan 74	3630	Maasmechelen	089-771384
714	St.-Pieter Leut	Ganzenpoelstraat 50	3630	Leut-Maasmechelen	089-758181
800	Midden-Limburgse Schuttersbond	Margrietstraat 3	6077 AV	St. Odiliënberg	0475-532807
802	St.-Agatha Haelen	Kampweg 3	6083 BH	Nunhem	0475-599221
804	St.-Aldegondis Buggenum	Holstraat 48	6082 BD	Buggenum	0475-592826
806	St.-Andreas Melick	Parallelweg 12	6074 BV	Melick	0475-534628
808	St.-Anna Merum	Korenbloemstraat 3 e-mail: st.anna.merum@hetnet.nl	6051 KH	Maasbracht	0475-453888
810	St.-Georgius & St. Sebastianus Beesel	Hensenbosstraat 10	5954 AJ	Beesel	077-
812	Pr. Hendrik St.-Odiliënberg	Dr. Meeuwissenstraat 13	6077 BP	St.-Odiliënberg	0475-534083
814	St.-Joris Wessem	Het Schoor 16	6019 EB	Wessem	0475-562719
816	St.-Martinus Asenray	Maalbroek 148	6042 KR	Asenray	0475-315412
818	St.-Martinus Horn	Mussenberg 42	6085 DL	Horn	
820	St.-Martinus Vlodrop	Holsterweg 2	6063 CM	Vlodrop	0475-403020
822	St.-Matthias & St.-Cornelius Posterholt	Bolbergweg 1-A	6061 NM	Posterholt	0475-401472 /06-23302335
824	St.-Michaël Maasbracht Beek	Voortstraat 10	6051 JR	Maasbracht	0475-461275 /06-20811433
826	St.-Michaël Ool	Schoolstraat 41 e-mail: jannevanneherte@hetnet.nl	6049 BM	Herten-Ool www.havenfeesten.nl	0475-315325
828	St.-Michaël Thorn	Bogenstraat 26	6017 AV	Thorn	0475-562812
830	Oranje Boukoul	Kerkebroekweg 42	6071 GL	Swalmen	0474-503708
832	Oranje Nassau-Roermond	Heikamp 30 e-mail: jhpwolter@hetnet.nl	6071 AT	Swalmen	0475-503774
834	St.-Petrus Roggel	Heufke 9	6088 CM	Roggel	0475-492646
836	St.-Sebastianusgilde Beegden	Maestweg 12 e-mail: st.sebastianusgilde@hetnet.nl	6099 CX	Beegden	0475-573009
838	St.-Sebastianus Heel	Ringweg 36	6097 EE	Heel	0475-572604
840	St.-Sebastiānus Herkenbosch	Jagerstraat 22 www.sebastianus-herkenbosch.nl	6075 BG	Herkenbosch	0475-533236
842	St.-Sebastianus Neer	Esdoornstraat 33	6086 CJ	Neer	0475-592341
844	St.-Urbanus Maasniel	Kastanjelaan 32	6042 GV	Roermond	0475-325566
900	Zuid-Limburgse Schuttersbond	Hilleshagerweg 52	6281 AG	Mechelen	043-4551744 fax 4552300 / 06-23741814
902	St.-Barbara Meerssen	Tussen de bruggen 43A	6231 CA	Meerssen	043-3640207
904	St.-George Simpelveld	Haembuckersstraat 17	6369 CT	Simpelveld	045-5440197
906	St.-Hubertus Ubachsberg	Mosterdstraat 17	6367 HR	Ubachsberg	045-5753604
908	St.-Joseph St.-Geertruid	Gen Eikske 8	6265 BC	St.-Geertruid	043-4082930
910	St.-Jozef Vijlen	Pastorijweg 30 e-mail: st-joseph-vijlen@planet.nl	6294 AC	Vijlen www.st.joseph-vijlen.nl	043-3063939
912	St.-Martinus Houthem	Dr. De Wolfstraat 22 e-mail: st.martinus-houthem@planet.nl	6301 JG	Valkenburg www.tonnoloog.nl	043-6042303
914	St.-Maternus Wylre	Past. Steinbuschstr. 26 e-mail: jovandenboorn@hetnet.nl	6321 BX	Wylre	043-4504352
916	St.-Mauritius Strucht	Valkenburgerweg 162A	6305 EB	Schin op Geul	043-4591449
918	St.-Monulphus & Gondulphus Berg en Terblijt	Rijksweg 132	6325 AG	Berg en Terblijt	043-6040611
920	De Jonge en Oude Nobelevalkenburg	Postbus 16 e-mail: h.c.m.tabbers@hccnet.nl	6300 AA	Valkenburg	043-4592329
922	St.-Paulus Epen	Past. Oberieweg 5	6285 AL	Epen	043-4551669
924	St.-Paulus Vaals	Heuvel 9 Internet: www.vaals.net/schutterij / www.drumbandstpaulusvaals.nl	6291 CP	Vaals	045-5420386
926	St.-Sebastianus Eys	Klein Genhoutersteeg 14	6336 XC	Hulsberg	045-4053866
928	St.-Sebastianus Margraten	Rijksweg 40 e-mail: h.z@planet.nl	6269 AC	Margraten	043-4582440
930	St.-Sebastianus Mechelen	Partijweg 16 e-mail: hlr.meentz@planet.nl	6286 AL	Partij	043-4503140
932	St.-Sebastianus Mheer	Op 't Hövelke 17	6261 PC	Mheer	043-4572553
934	St.-Sebastianus Oost-Maarland	Lemoen 15	6245 PG	Eijsden	043-4092495
936	St.-Sebastianus Voerendaal	Fr. Erensstraat 5	6367 SV	Voerendaal	045-5754234
938	DD Stadsschutterij Maastricht	Apollohof 127	6215 XS	Maastricht	043-3433044
940	Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen	Elzehof 23	6374 MJ	Landgraaf	045-5310453 /06-27075779
1000	De drie Lommelse schuttersgilden	St.-Barbarastraat 10	3920	Lommel	
		e-mail: de3gilsen@pi.be			http://home2.planetinternet.be/kogels/index/htm

HET DUITSE SCHUTTERSWEZEN DEEL I: STRUCTUUR

Beste lezers van het Limburgs Schutterstijdschrift. Mijn naam is Frank Wilbers en woon in Kempen (vlak over de Nederlands-Duitse grens bij Venlo). In een aantal afleveringen wil ik wat meer vertellen over het Duitse Schutterswezen. Ik ben zelf een actief schutter en verzamel feestgidsen en jubileumuitgaven van schutterijen, schuttersgilden, broederschappen en overkoepelende organisaties. In de eerste aflevering wil ik ingaan op de structuur van het Duitse Schutterswezen.

Overkoepelende organisaties

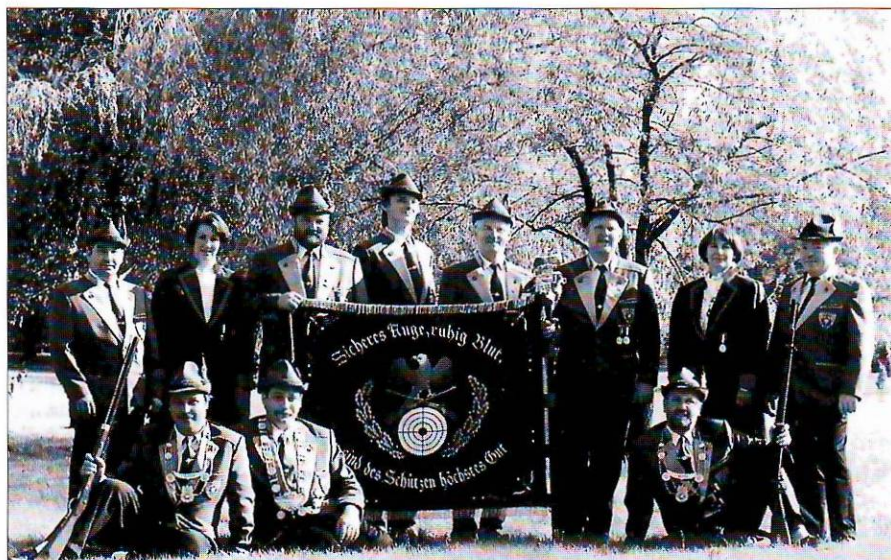
In Duitsland kennen wij drie grote overkoepelende organisaties voor het schutterswezen, te weten:

De Bund der Historischen Schützenbruderschaften e.V. (BDHS)

De Deutsche Schützenbund e.V. (DSB) en

De Sauerländer Schützenbund e.V. (SSB).

Overigens mag men een Duitse Schützenbund niet vergelijken met een schuttersbond in Limburg.

Enkele schuttersleden met het vaandel

Onze Schützenbund is het best te vergelijken met een Schuttersfederatie.

Elke Schützenbund heeft ook zijn eigen koning. Doordat onze Schützenbunden bovendien in alle provincies van Duitsland actief zijn én

de Duitse schutterijen aangesloten kunnen zijn bij een of meerdere van de hierboven genoemde Schützenbunden, bestaat de mogelijkheid dat er in één jaar drie Bundeskoninnen in één provincie zijn.

Bund der Historischen Schützenbruderschaften e.V. Köln (BDHS)

De BDHS e.V. Köln bestaat uit ruim 1316 schutbroederschappen, schuttersgilden en schutterijen. De BDHS vertegenwoordigt 600.000 schutters. De meeste aangesloten leden zijn woonachtig in Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz en Niedersachsen.

Samenstelling

De BDHS bestaat uit zes Diözesanverbände (gebieden die overeenkomen met bisdommen en vergelijkbaar zijn met onze schuttersbonden); Bisdom Aken, Bisdom Essen, Aartsbisdom Köln, Bisdom Münster, Aartsbisdom Paderborn en het Bisdom Trier. Ook in andere bisdommen zijn er nog schutterijen die aangesloten zijn bij de BDHS.

Binnen de zes eerdergenoemde gebieden bestaan 108 Bezirksverbände (districten), waarvan de grenzen overeenkomen met Kreisen Dekenaatsgrenzen. Elk Bezirksverband organiseert een keer per jaar een Bezirksschützenfest. De winnaar is de Bezirkskönig (districtskoning). Alleen hij mag op het Bundesschützenfest meeschieten voor de titel van Diözesan c.q. Bundeskönig.

Koning met twee ministers.

Grootmeesters

Aan de hoofd van de Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften staat een Grootmeester. Grootmeesters waren:

1928-1959: Fürst Salm – Reifferscheidt – Dyck

1959-1970: Bernhard Christoph Graf von Galen, Haus Assen

1970-1990: Dr. Maximilian Graf von Spee, Schloß Heltorf

sinds 1990: Hubertus Prinz zu Sayn – Wittgenstein, Odenthal

Verenigingsstructuur

Alle broederschappen, schuttersgilden en schutterijen vormen samen de BDHS. De leiding van de BDHS is in handen van het Presidium.

Ledenstructuur

Leerling-schutters vanaf 12 jaar, Jungschützen vanaf 16 jaar. De jeugd is ingedeeld bij de jeugdorganisatie van de BDHS; de St.-Sebastianus Schützenjugend (BDSJ). De BDHS is juridisch verantwoordelijk voor de BDSJ.

De leeftijd waarop iemand lid kan worden van een plaatselijke schutterij wordt bepaald door de reglementen van de plaatselijke schutterij.

Feesten van de BDHS

Bundesköniginnentag in mei met circa 6000 deelnemers.

Het Bundesschützenfest in september, hieraan is gekoppeld de schietwedstrijd om de titel Diözesankönig, Bundeschülerprins, Bundesprins en Bundeskönig.

Aan de H. Mis op zondag en de daarop volgende optocht nemen ongeveer 30.000-40.000 schutters deel. In een ruim vier uren durende optocht tonen zij de filosofie achter de BDHS (historische schutters).

De Bundesjungschützenstag, begin oktober, telt circa 4000 deelnemers.

Het zilver van de Bundeskoning, Bundeskoningin en de Bundesprins

Bijgaande foto is gemaakt tijdens het Bundesschützenfest in Emmenrich.

Van rechts naar links: Bundesprins Pierre Prüm, Bundeschülerprins Sascha Kück, Bundeskoning Udo Erikson en de Bundeskoningin. Foto: Andreas Woitschützke, voorpagina van Der Schützenbruder 10/2001.

Deutscher Schützenbund e.V.
Gegründet 1861 in Gotha, wiedergegründet 1951 in Frankfurt am Main

Präsidium
besteht aus 9 Mitgliedern

Sitz und Geschäftsstelle
Lahnstraße 120 • 65195 Wiesbaden
Tel 0611 / 46 80 70 • Fax 0611 / 4 68 07 49

Gesamtvorstand
Mitgliederversammlung

De Deutschen Schützenbund e.V. (DSB) – Opbouw:

De DSB is alleen maar een overkoepelende organisatie. De schutterijen, schuttersgilden, broederschappen en schuttersgezelschappen zijn lid van een van de 20 Landesschützenverbände (provinciale schuttersbonden).

Deze Landesschützenverbände zijn op hun beurt lid van de DSB.

De verdere structuur van de Landesschützenverbände wil ik verduidelijken aan de hand van de structuur van de Bayerische Sportschützenverband.

Tot de Bayerischer Sportschützenverband behoren meerdere Landesbezirksverbände.

Tot de Landesbezirksverbänden behoren meerdere Gauverbände.

De schutterijen, schuttersgilden etc zijn ingedeeld bij een Gauverband. Een keer per jaar organiseert ieder Landesverband een Landesschützenstag. Tijdens dit schutterstreffen wordt gestreden om de titel Landesschützenkoning.

Samenstelling

De DSB bestaat uit 15.036 verenigingen met in totaal 1.585.562 leden. De grootste Landesverband is de Bayerische Sportschützenverband met 4.745 aangesloten verenigingen. De kleinste Landesverband is de Schützenverband Berlin - Brandenburg met 110 aangesloten verenigingen. In 1990 werden in de DSB zes Landesverbänden opgenomen uit de voormalige DDR. Deze zes Landesverbänden tellen samen 1.673 schutterijen, schuttersgilden etc.

Der Deutsche Schützenbund e.V. ist in 20 Landesverbänden gegliedert

**Badischer
Sportschützenverband**

**Bayerischer
Sportschützenverband**

**Schützenverband
Berlin-Brandenburg**

**Brandenburgischer
Schützenbund**

**Schützenverband Hamburg
und Umgebung**

Hessischer Schützenverband

**Landesschützenverband
Mecklenburg-Vorpommern**

**Niedersächsischer
Sportschützenverband**

Norddeutscher Schützenbund

**Nordwestdeutscher
Schützenbund**

Oberpfälzer Schützenbund

Pfälzischer Sportschützenbund

Rheinischer Schützenbund

Schützenverband Saar

Sächsischer Schützenbund

**Landesschützenverband
Sachsen-Anhalt**

**Südbadischer
Sportschützenverband**

Thüringer Schützenbund

Westfälischer Schützenbund

**Württembergischer
Schützenverband**

Lidmaatschappen

De DSB is lid van een aantal nationale en internationale instellingen, te weten:

De Duitse Sportbond (DSB)

Het Nationaal Olympische Comité (NOK)

De Internationale Schietsportfederatie (ISSF)

Internationaal Verband voor boogschutters (FITA)

Europese Unie van Boogschutters (EMAU)

Internationale Unie van Kruisboogschutters (IAU)

Europese Schuttersfederatie (ESK)

Vereniging van Schietsportbonden in de EU (A.F.T.S.C.)

Internationale Voorladersvereniging (MLAIC)

Schietsport

De DSB verzorgt ook de Schietsport voor de Bundesliga, bekerwedstrijden en de Duitse kampioenschappen.

Bij deze wedstrijden wordt met de volgende wapens geschoten:

Luchtdrukgeweer, luchtdrukpistool, kamerbussen, klein- en grootkaliber geweren, olympisch snelvuurpistool, boogschieten, kruisboogschieten, schieten met voorladers, enz.

Nationale schuttersfeest

De DSB organiseert een keer per jaar het Bundesschützenfest.

Tijdens dit schuttersfeest wordt gestreden om de titel van Bundeschützenkönig van de DSB.

Oberst (kolonel) met Ketting

Het schieten met een voorlader-pistool

De Sauerländer Schützenbund e.V.

De Sauerländer Schützenbund, afgekort SSB, is een organisatie van 338 schutterijen, schuttersgilden etc die circa 150.000 leden telt in het Sauerland. De SSB is onderverdeeld in zeven 7 Kreisverbände, te weten:

De Kreisschützenbund Iserlohn met 17 aangesloten verenigingen

De Kreisschützenbund Brilon

De Kreisschützenbund Arnsberg

De Kreisschützenbund Soest

De Kreisschützenbund Lippstadt met 65 aangesloten verenigingen

De Kreisschützenbund Meschede met 43 aangesloten verenigingen

De Kreisschützenbund Olpe met 70 aangesloten verenigingen.

Iedere Kreisschützenbund viert jaarlijks haar Kreisschützenfest waar gestreden wordt om de titel van Kreisschützenkönig.

De SSB organiseert een eigen Bundesschützenfest waar gestreden wordt om de titel van hun Bundeskönig.

Onderscheidingstekens

Binnen de SSB bestaan er onderscheidingstekens. Onderstaand ziet U er een afgebeeld.

Orde voor bijzondere verdiensten van het Sauerländer Schützenwesen.

Vaandelgroep met vaandelofficier, vaandeldrager en adjudant.

Tenslotte

In Duitsland is het mogelijk dat er in één stad drie Bundeskoningen zijn in één jaar. Om dit te verduidelijken neem ik de stad Brilon in Sauerland, met circa 10 schutterijen, als voorbeeld.

Wanneer een schutterij lid is van de BDHS, een andere schutterij aangesloten is van de DSB en een derde schutterij lid is van de SSB, zo bestaat de mogelijkheid dat de koning van elk dezer schutterijen Bundesschützenkoning wordt van de overkoepelende organisatie waarbij zijn schutterij is aangesloten.

Gelijktijdig zou Brilon de Bezirkskoning van de BDHS in haar midden hebben en door het lidmaatschap van de SDB ook nog eens de Landesschützenkoning van de Westfälischen Schützenbund.

Voor verdere informatie kunt U terecht bij de volgende Internetadressen:

DSB: <http://www.schuetzenbund.de>
SSB: <http://www.home.t-online.de/home/SSB.eV>

BHDS: <http://www.bund-bruderschaften.de>

Links naar andere schutterijen: <http://www.uni-jena.de/~p5hevo/links/>

Koningsschijven (op veel plaatsen in Duitsland sieren vaak een of meer van deze schijven de woning van een koning)

In het volgende artikel zal ik het verloop van een schuttersfeest en enkele traditionele gebruiken in het Duitse Schutterswesen behandelen.

DE EEUWENOUD DOEDELZAK BIJ 'T JUBILEUM VAN ST. ELIGIUS & JULIANA SCHINVELD, 1602-2002

De Schinveldse schutterij wordt vandaag de dag gekenmerkt door het opmerkelijke geluid van de doedelzak. De schutters zijn bovendien naar dit instrument gekleed en dragen een kilt. Naar aanleiding van het 400-jarig jubileum van schutterij St. Eligius & Juliana Schinveld willen we de Schinveldse doedelzakspelers ter ere wat meer achtergronden bij dit unieke instrument vertellen en verduidelijken dat de doedelzak ook hier te lande in voorbije eeuwen een stemmingbrengend volksinstrument geweest is.

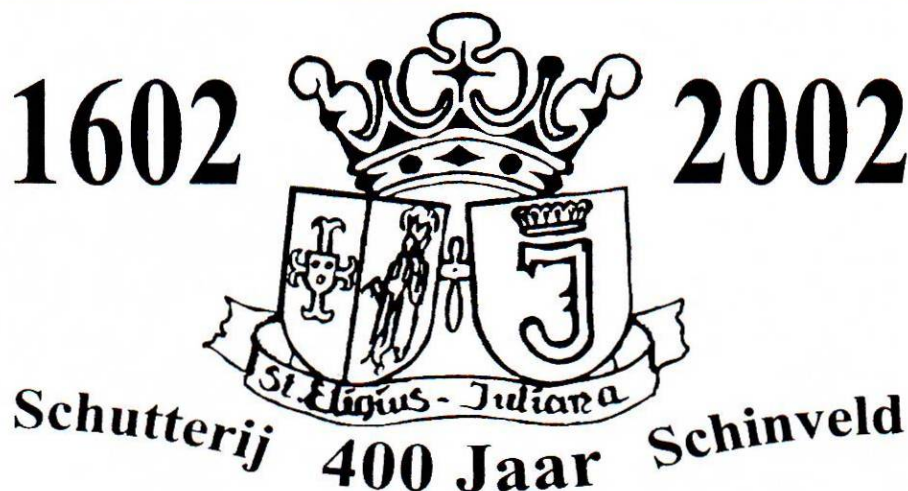
Het instrument

De doedelzak is een eeuwenoud instrument dat voor de volksmuziek gebruikt wordt. Het is in opzet een vrij eenvoudig instrument, dat is samengesteld uit een zak (leren balg) gevuld met lucht, die wordt geperst in een aantal van riet voorziene pijpen. Een of twee pijpen hebben vingergaten en dienen voor het spelen van de melodie. De andere langere pijpen hebben ieder een grondtoon en dienen ter begeleiding. Door de lucht uit de zak in de pijpen te persen ontstaan geluid, tonen en melodie.

In Middeleeuws Europa

Vermoedelijk werd het instrument uit Azië meegebracht; de oude Romeinen kenden de doedelzak al. In de Middeleeuwen was de doedelzak over geheel Europa verspreid en werd de doedelzak bij ridderlijke feesten gespeeld. Zo werden in 1415 feesten bij de graaf van Holland opgeluisterd door "ruuspijpen" en kende het Beierse hof ook een aantal vaste doedelzakspelers. In de loop van de vijftiende eeuw zakte het instrument sterk in aanzien. Het werd wel nog veel gebruikt door reizende muzikanten, die in groten getale rondzwierven en van de ene kermis naar het andere boerenfeest trokken. De doedelzak werd daarom met name nog gespeeld bij de feesten ten plattelande.

De boerendans, ca. 1568, Wenen, Kunsthistorisch Museum. De boeren dansen, rennen en springen op de vrolijke tonen van de doedelzakspeler, die een kruik met bier krijgt aangeboden. Uit: Bruegel. Every painting (1980) 66-67.

Opluistering van volksfeesten

De doedelzak werd veel gebruikt bij de volksfeesten, zoals boerenbruiloften of andere landelijke danspartijen. Pieter Bruegel de Oudere heeft vaak een aantal doedelzakspelers geschilderd op zijn doeken van boerenfeesten, bruiloften en kermissen, zoals de Kermis van Hoboken (1559-1560), de bruidsdans (1566) en de boerendans (1568), waarbij de doedelzakspeler de menigte laat rennen en springen op het dorpsplein. Op de boerenbruiloft (1568) wordt de doedelzak door twee mannen gespeeld, ter vermaak van de etende bruiloftsgasten in een schuur. Ook Pieter Bruegel de Jongere laat de doedelzakspeler terugkeren in zijn schilderijen van de bruidsdans (1607), waar de boeren in de buitenlucht dansen op een bruiloft. De

doedelzak gold als erotisch instrument; het liet tijdens de volksfeesten de mensen dansen als wilden.

Typisch Groot-Brittannië

De doedelzak is thans vrijwel alleen nog bekend als een typisch instrument, dat gebruikt wordt in Ierland en Schotland. De klank wordt herkend uit duizenden. De "bagpipe" is een belangrijk instrument in de volksmuziek, maar evenzeer in de militaire muziek. Bekend zijn de Schotse korpsen, die de doedelzakmuziek in de militaire marsen spelen. De bagpipers weten zich vergezeld van drummers, die een kort afgemeten geluid produceren. De doedelzak is een van bekendste en typerende eigenheden van Groot-Brittannië en onmisbaar tijdens bijvoorbeeld de Schotse Highland-games.

Traditioneel en modern

In de loop der tijden zijn er veranderingen aan het instrument doorgevoerd. Zo kenden de oude doedelzakken, zoals ze gebruikt werden in Ierland, Schotland, in de Duitse en Italiaanse staatjes en in Frankrijk een luchtpijp, die in de mond werd gestoken om de zak met lucht te blijven vullen tijdens het spelen. Bij de meer moderne doedelzakken in Engeland en Ierland wordt de lucht door middel van blaasbalgjes aangezogen, die met de armen bediend worden. De traditionele doedelzak wordt echter nog als vanouds door de piper zelf volgeblazen.

Schinveld en de doedelzak

De introductie van de doedelzak in de Limburgse schutterswereld gebeurde in 1984. Bij gelegenheid van het koningsvogelschieten van schutterij St. Eligius & Juliana Schinveld presenteerde de Pipeband zich voor 't eerst. Dit was met Beloken Pasen (1984). De latere keizer Ger Stürz werd toen voor de 2e maal koning. Bij zijn installatie als koning overhandigde de beschermheer annex burgemeester Vincent Ritzer de eerste doedelzakken aan de Schinveldse schutters.

De doedelzakspeler, museum St. Remy te Reims. Het beeld stond eertijds met andere instrumentspelers in de gevel van het gotische "huis der muzikanten" te Reims.

De doedelzakspelers door Pieter Bruegel, 1564, Brussel kon. Bibliotheek. Deze muzikanten begeleidden de pelgrimstocht naar Molenbeek: "Voor aen gaen deze Speellieden ofte Moeselaers, spelende op Sack-pijpen".

Uit: J. Spruit, Van vedelaars, trommers en pijpers (1969) 26.

De instrumenten waren van tevoren ingezegend door pastoor Vogels. Het was op die avond overigens niet de eerste maal dat de pipers hun instrument bespeelden.

Al in oktober 1980 werd gestart met de voorbereidingen voor het piperkorps en meer dan twee jaar werd geoefend om bij de installatie als piperkorps goed voor de dag te komen. De noviteit in het schutterswezen was een feit.

Uniform met kilt

Natuurlijk werden de Schinveldse schutters met argusogen bekeken bij hun deelname aan de schuttersfeesten.

Niet alleen in de eerste jaren na 1984, maar ook vandaag de dag trekt de opmerkelijke muziek de aandacht van schutters en toeschouwers. Eligius & Juliana is de enige schutterij met een pipeband.

Temeer daar de Schinveldse schutters bij de aanschaf van nieuwe uniformen enkele jaren nadien de doedelzak als uitgangspunt namen. Zo werd gekozen voor Ierse uniformen met donkerblauwe uniformjassen, donkergroene broeken en baretten en een brede leren schouderband. De doedelzakspelers kozen bovendien voor een oranjebruine kilt (de rok). Deze kilt is niet geruit, omdat die niet Schots maar Iers is.

Met die uitmonstering waren de Schinveldenaren opmerkelijk, zo niet opzienbarend.

Niet alleen in de schutterswereld, maar in feite is het Schinveldse korps de enige vereniging in Europa -buiten Ierland zelf natuurlijk- die in Ierse kledij met niet-geruite kilt lopen.

Problemen

Het kostte de Schinveldse schutters moeite om tegen diverse vooroordelen op te boksen. Zoals de rol van de mannelijke doedelzakspelers in kilt. Ook intern was het een thema waarover werd gediscussieerd.

Het leidde in 1986 tot een bestuurscrisis, waarbij het overgrote deel van het bestuur aftrad omdat ze het doedelzakkorps wilde opheffen. Het was voor de schutters dan ook problematisch hun weg te vinden binnen de schutterswereld. Zo was het als piperkorps al moeilijk genoeg om uit te treden tijdens de schuttersfeesten.

En tijdens de optochten moest voldoende afstand tot de voorgangerschutterij gehouden worden, wilden de geweerdragers van die schutterij niet uit de maat raken door het allesdoordringende geluid van de doedelzak en de afgemeten vinnige drums. Concurrentie was er niet en is er ook nooit gekomen.

Groepsfoto van de Schinveldse schutterij tijdens het bondsfeest in Geleen, 22-8-1999.

Successen

Ondanks de problemen en tegenslagen heeft het piperkorps van Schinveld zich weten te manifesteren en een eigen plek verworven. Ook en wellicht zelfs met name buiten het eigen schutterswereldje, dat men trouw is gebleven, heeft het korps naam opgebouwd bij buitenlandse festivals, waar doedelzakspelers veelgevraagd zijn. Behalve Duitsland en België lonkt vooral Frankrijk, waar het Schinveldse korps veelgevraagd is en bejubeld wordt. De combinatie van

een piperkorps met een vaandelwacht, die is samengesteld uit de vaandeldrager en een aantal geweerdragers en officieren doet het goed in den vreemde.

In een concours voor doedelzakbands in het Noord-Franse Hazebrouck wonnen de Schinveldenaars in 1998 de eerste prijs.

Inmiddels is het dankzij de mond op mond reclame een veelgevraagd korps. Men heeft ook eigen kaartjes gemaakt om het piperkorps te promoten met de tekst: "First class Pipers for any Engage-

ment to book". In 1997 is men vervolgens op zoek gegaan naar een aantal highland-dancers, die zouden dansen op de tonen van de doedelzakmuziek. Bij speciale gelegenheden weten de Schinveldse pipers hun muziek dus opgeluisterd door een dansgroep met een demonstratie Highland-dancing.

Besluit

De Schinveldse doedelzakspelers zijn een verrijking voor de schutterswereld, niet alleen door de opmerkelijke prestatie om tegen de stroom in al bijna 20 jaar een piperkorps spelend te houden, niet alleen door hun gedurfde maar consequente uniformkeuze compleet met kilts, maar bovenal door het in ere houden van een eeuwenoud instrument zoals de doedelzak, die bij de volksfeesten in deze contreien en in heel Europa veelvuldig gebruikt werd.

Luc Wolters

Mr. J.E. Spruit, Van vedelaars, trommers en pijpers (Utrecht 1969).
David Piper (ed.), Bruegel. Every painting (New York 1980).

De pipeband is een veelgevraagde gast voor buitenlandse optredens. Hier is het korps in actie in La Bassee in Frankrijk, 24 mei 2001.

ONDER DE SCHIETBOOM

Jeugdkeizer

Reeds eerder maakten wij melding dat Geert van de Beucken jeugdkeizer is van het Kon. Schuttersgilde St.-Lambertus Helden. Peter van Lier zond ons wat aanvullende informatie.

Tot 1980 was er voor de jeugd niets te doen tijdens het koningschieten van onze schutterij, zodat het idee werd geopperd om ook voor de jeugd een vogelschieten te organiseren. Dit idee werd verder uitgewerkt door de tamboercommissie. Dit vogelschieten was bedoeld voor de jeugdleden tot en met 16 jaar.

In 1980 en 1981 schoot de jeugd op kaart met de windbuks. Hierna met de windbuks op een vogel die uitgesneden is van een stuk hardboard en vastgemaakt is in een raam met vijf of meer dunne stokjes.

Geert van de Beucken is onze tweede jeugdkeizer. Onze eerste jeugdkeizer was Rogier Litjens in de jaren 95-96-97 hij ontving een zilveren maan (wisselprijs). Geert werd lid van ons schuttersgilde in 1998 en schoot in 1999 voor de eerste keer mee voor de titel 'jeugdkeizer'. Zoals bekend was Geert onze jeugdkeizer in 1999-2000 en 2001.

Op 19 mei a.s. (eerste Pinksterdag) zal Geert de zilveren halve maan ontvangen tijdens het koningschieten.

Familie Ernes

Als een verhaal eenmaal te boek is gesteld of gepubliceerd in een tijdschrift roept dit dikwijls nog enthousiaste reacties op, waardoor de kennis over het onderwerp nog vergroot kan worden. Zo ook bij het verhaal over de familie Ernes. Met name de leden van de familie Ernes in Simpelveld en Ubachsberg zijn benoemd, terwijl ook in Eys de stamboom een vertakking kende. Bijgaand een foto uit 1986 van Michel Ernes, die in 1970 en in 1986 koning van St. Sebastianus Eys werd. Het echtpaar Ernes poseert voor de fotograaf op de kerktrappen in Eys en wordt geflankeerd door hun zoon en de leden van het Eysers officierskorps.

Van links naar rechts zijn dit commandant Karel Franken (1927-1993), Hub Engelen, zoon Egid Ernes, die zelf koning werd in 1988, oud-voorzitter Jef van Loo, Ger Maassen en Antoon Conraads. De andere zoon van Michel Ernes, te weten Sjeff Ernes, was eveneens lid geweest van de Eysers schutterij. Deze wist in 1975 de koningseer te behalen zodat alledrie de telgen van de Ernes-familie in het koningszilver hun vereeuwigde sporen nagelaten hebben.

[foto: Widdershoven, Maastricht]

L.W.

St.-Landricus Echt

Van officiële zijde bereikte ons het bericht dat het St.-Landricusgilde Echt 'in ruste' zou zijn. Niets schijnt minder waar te zijn, immers De Aestergezèt (een carnavaleskrant uit Echt) brengt een uitvoerig verslag + foto's van het burgerkoningschieten en de nieuwe koning van het gilde. Het in 1990 heropgerichte St.-Landricusgilde Echt, organiseerde op 2 september het traditionele burgerkoningschieten op de Plats in Echt. Geschoten werd op een kogelvanger voor de 'Gonnie Meerten wisseltrofee'. Winnaar en Burgerkoning werd Ger Kessels (van Carnavalsvereniging De Aester).

Bij het 110^e schot wist buksmeester Leo Gerrits de vogel af te schieten. Leo die vanaf de heroprichting lid is van het Echter gilde, werd de 11^e schutterskoning sinds de heroprichting.

Correctie

Hay Gooren (koning van het St.-Antonius-Abt Gilde uit Blitterswijk) is een trouw lezer van ons tijdschrift. In een reactie geeft hij aan dat hij blij was een bijdrage aan te treffen in ons tijdschrift over het bezoek van onze Kroonprins Willem-Alexander en diens verloofde Maxima aan onze provincie. Een bezoek dat door meerdere schutterijen en schuttersgilden werd opgepleurd. De heer Gooren maakt ons er op attent dat de vermelding van het schuttersgilde uit Bergen echter onjuist is. Het betrof hier namelijk de vendeliërgroep van het St.-Antonius-Abt Gilde Blitterswijk.

De vendeliërgroep van het St.-Antonius-Abt Gilde Blitterswijk heeft tijdens het koninklijk bezoek op de Markt in Maastricht een vendelgroet gebracht aan het aanstaande bruidspaar en alle aanwezigen. De eerste gildemeester, Wilbert Ingepass, was hierbij in de gelegenheid het aanstaande bruidspaar toe te spreken en de prachtig uitgevoerde vendeldemonstratie van toelichting te voorzien.

De vendeliërsgroep van het St.-Antonius-Abt Gilde uit Blitterswijck.

St.-Servaasbank Heer

Schutterij St.-Servaasbank uit Heer heeft besloten haar schuttersactiviteiten te staken. (zie ook LS nr 35, juni 1997 en LS nr 40, september 1998).

Marketentstertreffen

Het laatst gehouden Marketentstertreffen kende het bekende 'recept'. Ofschoon de kerk in Kessenich goed gevuld was en Pater Karel de Wilde de aanwezigen met zijn preek aanmoedigde, bleek het deelnemersaantal ook dit jaar weer verder teruggelopen.

Mogelijk dat een verjongingskuur nieuwe inspiratie kan brengen. Het zou zonde zijn als ook dit goedbedoelde initiatief gedoemd is te verdwijnen.

St.-Laurentius Spaubeek

Op zondag 9 december 2001 werd Glen Kollee (21) tijdens de ledenvergadering gekozen tot nieuw bestuurslid van onze schutterij. Glen vervangt Jean Vroemen, die na jaren van trouw bestuurslid te zijn geweest nu gestopt is met zijn bestuursfunctie.

Jean Vroemen kan zich nu helemaal gaan concentreren op zijn officierschap, deelname aan het exercitiepeloton en het schieten in het B-schietzestal.

Glen Kollee is bijna vijf jaar lid van onze vereniging. Ondanks zijn jonge leeftijd is hij al een aantal jaren een vaste kracht in het A-schietzes-

tal en is hij lid van het exercitiepeloton.

Het bestuur van onze schutterij bestaat thans uit 9 leden. Er wordt naar gestreefd om dit aantal in de toekomst te verhogen naar 11 leden.

Henri Willems,
PR-schutterij St.-Laurentius

St.-Nicolaas Heythuysen

Gedurende de carnavalstijd heeft Henk Dings (35) als Henk IV geregeerd over 't Kwakkerteriek in Heitse. Henk is actief lid van schutterij St.-Nicolaas Heythuysen.

Henk Janssen, eveneens lid van St.-Nicolaas Heythuysen, was carnavalsprins in Nederweert.

Schutterij St.-Nicolaas Heythuysen is al enige jaren op zoek naar een nieuw schietterrein. Aanvankelijk leek alles goed te zullen komen. Een ideaal schietterrein aan de rand van Heythuysen; geschoten zou worden in de richting van Baexem. Niets scheen de plannen te dwarsbomen, totdat een onverlaat meldde dat zich in het bewuste gebied een knoflookpad bevindt (hoe verzin je zoiets?).

Aanrader

Tot en met 1 april 2002 loopt in het Legermuseum de tentoonstelling "Muziek, oorlog en vrede". In een waarlijk multimediale presentatie wordt getoond hoe, in de laatste vier eeuwen, oorlog en muziek onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Naast krijgshaftige marsmuziek en het Te Deum of het Requiem na afloop van de oorlogshandelingen, zijn er ook veel andere muzikale uitingen te vinden die een reactie vormen op oorlogsomstandigheden. Klaagzangen, strijdlieden, protestsongs en vredesliederen wisselen elkaar af. Bij uitgeverij Thoth verscheen een gelijknamige publicatie met cd, waarop unieke stukken te beluisteren zijn (Euro 17,50). Voor meer informatie kunt U terecht bij: Kon. Nederlands Legermuseum, Korte Geer 1, 2611 CA Delft. Tel. 015-2150500: www.egermuseum.nl en op de speciale website www.muziekoorlogvrede.nl

Schuttersbond EMM

Tijdens de jaarvergadering van schutterij St.-Nicolaas & St.-Antonius Budel op 9 december j.l., heeft voorzitter Tonny Rutten met veel lovende woorden Grada Das gehuldigd voor het door haar behaalde resultaat tijdens de wedstrijd "Beste schutter 2001 van de Bond EMM". Grada wist menig mannelijke en vrouwelijke schutters te overtreffen; maar liefst 343 keer schoot ze raak. Dit resultaat leverde haar een vermelding op in de annalen van de Schuttersbond EMM als beste

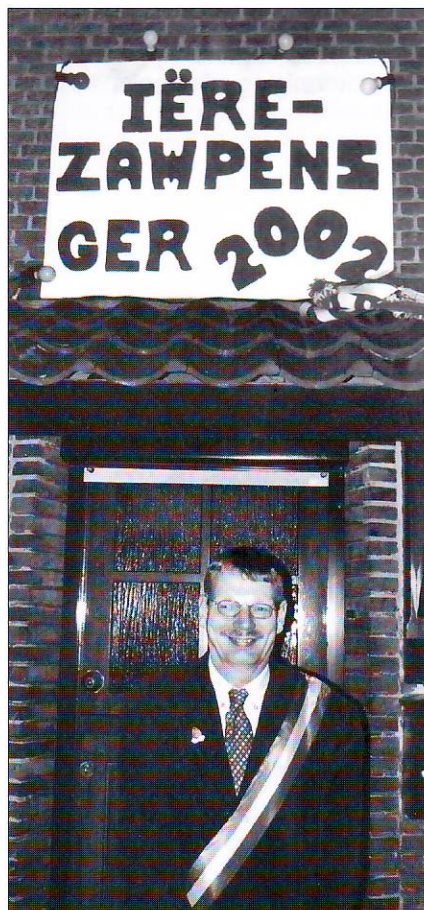
vrouwelijke schutter voor het seizoen 2001. Uiteindelijk moest Grada en de overige finalisten hun meerdere erkennen in Mart Scheenen van schutterij St.-Cornelius Swartbroek. Mart werd bondskampioen 2001 met 520 schoten.

Veel bewondering was er voor Mart Scheenen en de beste vrouwelijke deelneemster Grada Das. Grada bewees opnieuw dat het schieten met de zware buks niet alleen door mannelijke schutters beoefend hoeft te worden. Grada, proficiat voor deze prestatie.

H. Kruis Grevenbicht

Ger Driessen, penningmeester van schutterij Broederschap van het Heilig Kruis, werd op 12 januari uitgeroepen tot 'l'érezawpens' van de plaatselijke carnavalsvereniging de Zawpense. Driessen, postbeambte in Grevenbicht, zet zich al jaren in voor de Grevenbichter en Obbichter verenigingen. Zo staat hij al vele jaren voor de voetbalclub Armada en zit hij in het bestuur van het VBOO (Vereniging Beegter en Obbichter Ondernemers).

Ger Driessen is vanaf 1988 lid en sinds 1 juli 2001 penningmeester van het H. Kruis.

St.-Sebastianus Oost Maarland

Op 19 en 20 januari vierde de schutterij haar patroonsfeest.

Tijdens de H. Mis werd 2^e luitenant G. Duykers tot officier beëdigd. Daarna ging het in optocht naar het verenigingslokaal.

Voorafgaande aan de feestavond werden tal van eigen leden in het zonnetje gezet omdat ze wel op de een of andere wijze de naam van de schutterij hoog hadden gehouden.

Zoals bekend, heeft schutterij St.-Sebastianus Oost Maarland enkele jaren geleden een eigen orde ingesteld. Elk jaar kunnen nieuwe leden in deze worden opgenomen.

Dit jaar viel de eer te beurt aan de Oud-burgemeester van Eijsden Frans Cortenraad die als Commandeur werd opgenomen. Cortenraad is de eerste persoon die als Commandeur wordt opgenomen in de orde.

Colla Janssen werd als officier opgenomen en John Goessen werd benoemd tot Ridder in de Orde Broederschap van St.-Sebastianus. Doordat Grootmeester Jack Rousch ziek was, werden de onderscheidingsteken opgespeld door Gravin de Liedekerke.

Voorzitter Gerard Odekerken werd gehuldigd vanwege zijn 25-jarig bestuurslidmaatschap en kreeg de erepenning in zilver van de orde uit handen van secretaris Pierre Stienen.

Ben Odekerken droeg haar functie van voorzitter van het Damescomité na 10 jaar over aan Annie Stienen-Spits. Ben, alle gedecoreerden en alle winnaars kregen bloemen aangeboden.

De nieuwe burgemeester, H. Schmidt, werd op een originele wijze opgenomen als Lid van het Broederschap van schutterij St.-Sebastianus Oost Maarland.

Door het vasthouden van het verenigingsvaandel en gelijktijdig een tekst uit te spreken beloofde hij trouw aan de Broederschap.

Het drinken van het 'schuttenbier' door de burgemeester was daarna slechts een formaliteit. Hierna werd hij ingeschreven in het Schuttersboek. De burgemeester plaatste zijn handtekening ten teken dat hij was toegetreden tot de orde uit vrije wil.

Daarna kon het feestmaal beginnen en werd er nog tot in de kleine uurtjes geëest.

Op zondag werd het patroonsfeest afgesloten met een rondgang door Oost-Maarland.

Gerard Odekerken.

Gelderse Federatie

Onder het motto "Met open vizier", organiseerde de Federatie van Gelderse Schuttersgilden en Schutterijen St.-Hubertus op 20 januari j.l. haar 3^e Ontmoetingsdag in Herwen.

Qua opzet en inhoud laten de Ontmoetingsdagen een sterke overeenkomstig zien met onze Limburgse Schuttersdagen.

Voor meer informatie kan men terecht op www.schuttersnet.nl.

Schuttersbond Juliana

Het bondsbestuur heeft afgelopen jaar de mogelijkheden bekeken hoe de betrokkenheid van de verenigingen verbeterd kon worden. De verenigingen en het bondsbestuur zien elkaar immers maar enkele keren in het jaar. Om dichter bij de verenigingen te kunnen staan en om te weten wat er zoal leeft, heeft het bondsbestuur toen besloten om regelmatig een nieuwsbrief met de naam 'Sjöttenieuws' uit te geven. De nieuwsbrief zal direct na elk bondsschuttersfeest uitgegeven worden met alle uitslagen.

Tevens zal de nieuwsbrief worden gebruikt om oproepen te doen voor speciale zaken; o.a. deelname aan het Europees Schutterstreffen. Het Limburgs SchutterijenMuseum etc. 'Sjöttenieuws' wordt ook per e-mail verstuurd.

Bijdragen voor 'Sjöttenieuws' kunnen worden gestuurd aan de secretaris van de Schuttersbond Juliana Bernie van Lierop, Bingelkruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770.

E-mail: Bernievanlierop@cs.com.

VZW Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden

Het gaat voortvarend met de VZW Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Na de koninklijke erkenning op 13 maart 2001, volgde een subsidietoezegging van 30.000 Euro. Deze subsidie is bedoeld om de doelstellingen van de VZW in de komende vijf jaren te kunnen starten.

Inauguratie burgemeester H. Schmidt bij St.-Sebastianus Oost Maarland.

Spoedig hoopt de Federatie te kunnen beschikken over een eigen tijdschrift. Het doel van dit tijdschrift is vormend en informatief. Tevens zal het de culturele aspecten van de aangesloten gilden en schutterijen belichten. Inmiddels is ook de Commissie Opleiding en Jeugdwerking van start gegaan.

Een volgend groot project is het inventariseren van de noden van alle aangesloten verenigingen op cultureel vlak. Tenslotte wil de Vlaamse Federatie een aanspreekpunt zijn voor de aangesloten verenigingen in de richting van de overheid.

Verkiezingen

Voor de komende gemeenteraadsverkiezingen wordt de lijst Gemeentebelangen van de Gemeente Roggel en Neer aangevoerd door twee schutters, te weten Jo Beeren en Wim Peulen.

Jo Beeren is voorzitter van schutterij St.-Sebastianus Neer en Wim Peulen is voorzitter van de Bussen Schutten Neer. De verstandhouding tussen beide schutterijen is bijzonder goed te noemen, hetgeen ongetwijfeld zal inhouden dat de lijst Gemeentebelangen kan rekenen op de nodige stemmen.

Verschenen

Naslagwerk Zilverschatten Huis-sense Gilden.

De gilden St.-Gangulphus en St.-Laurentius uit het Gelderse Huis-sen, hebben het plan opgevat om hun kostbare zilveren bezittingen te vermelden in een naslagwerk. Dit naslagwerk begint met het jaar 1554, de oudste zilveren koningschild in bezit van de Gilden en gaat tot het jaar 2000. Het naslagwerk beschrijft niet alleen de zilveren koningsplaten die de Gilden in

Lijst 3: GEMEENTEBELANGEN

Nr.	Naam	Woonplaats
1	Beeren, J.M. (Jo) (m)	Neer
2	Peulen, W.C.P. (Wim) (m)	Neer
3	Beurskens, J.H.J.P. (Har) (m)	Neer
4	Schmeitz L.M.S. (Lei) (m)	Roggel
5	Hendrickx, B.H.J. (Ben) (m)	Neer
6	Boonen, M.M.H.T. (Mart) (m)	Neer

De heer J. M. Beeren (Jo), lijsttrekker GEMEENTEN-BELANGEN

hun bezit hebben, maar ook de adjudantsplaten, flitzenboog, 17^e eeuwse dekenstokken, de zogenaamde Sint Jännekes, de St.-Gangulphusbrochie en het zilveren schild met de vermelding van de aloude privilegies van de Gilden.

De prijs van het naslagwerk in A4-formaat, zal Euro 20 excl. verzendkosten gaan bedragen.

Inschrijven/Info bij: Jan Wannet, Gravekamp 105, 6851 NK Huissen, tel. 026-3250973 of via e-mail:

Info@Gildenhuissen.nl.

Voor meer informatie over beide Gilden kan men terecht op:

<http://www.gildenhuissen.nl>.

Verbond van St.-Jorisgilden

In het Noorden van de Antwerpse Kempen zijn veel schuttersgilden actief. Zo ook het Verbond van St.-Jorisgilden. Dit verbond richt zich uitsluitend op de schuttersgilden die schieten met de St.-Jansboog. Het schieten met de St.-Jansboog dateert van de 15^e-16^e eeuw. De St.-Jansboog is een kruisboog die hoort tot de balansbogen en waarmee pijlen over een afstand van 61 meter naar een blazoen worden verschoten. Het Verbond van St.-Jorisgilden is (lands-)grensoverschrijdend en overkoepelt 9 gilden uit de Kempen met in totaal 370 aangesloten leden. De aangesloten gilden zijn: St.-Joris Castelré, St.-Joris Hoogstraten, St.-Joris Loenhout, St.-Joris Meer, St.-Joris Meerle, St.-Joris Minderhout, St.-Joris Rijsbergen, St.-Joris Baptist Sprundel en St.-Joris Wortel.

Het Verbond van St.-Jorisgilden vzw maakt deel uit van de Hoge Gildenraad der Kempen.

Hoge Gilderaad der Kempen

De Hoge Gilderaad der Kempen viert in 2002 zijn 50-jarig bestaan. Er is een comité actief dat dit jubileumfeest organiseert.

Zo is er een tentoonstelling te bezichtigen van voorwerpen van de Kempische schuttersgilden die bij die gelegenheid wordt ingericht in het Begijnhof van Hoogstraten (B). De tentoonstelling is nog te bezichtigen tot 28 april.

Op 25 augustus wordt een historisch volksfeest georganiseerd worden. Onderdelen van dit volksfeest zijn een optocht, schieten door de

verenigingen die aangesloten zijn bij De Hoge Gildenraad der Kempen en het opvoeren van steekspele. De Hoge Gildenraad der Kempen overkoepelt vijf schietdisciplines (St.-Jansboog, handboog, voetboog, kleine kruisboog en buks).

TE KOOP

Te koop koninginnejurk, zwart, maat 44. Prijs: 340 Euro. Inlichtingen: 046-4741168.

TE KOOP

Schutterij St.-Martinus Holtum biedt te koop aan Schuttersbuis, merk Du Moulin-Milmort, kaliber 16, bouwjaar 1969 en plusminus 340 hulzen t.e.a.b. (o.a. prima geschikt voor koningsvogel-schieten).

Inl. H. Verheijen 046-4852852 (voorzitter) of M. Ophelders 046-4853248 (secretaris).

DE COMMANDANT VAN DE SCHUTTERIJ ST.-HUBERTUS MANESTRAAT, JEF BAENS

Jef Baens uit Molenbeersel oefent sedert 1981 de functie uit van commandant bij schutterij St.-Hubertus Manestraat. Jef is ook voorzitter van de schutterij.

Jefs echtgenote was koningin in 1999. Zijn vier zonen waren ooit bij het trommelkorps; Ferdi tot 1992, Ronny tot 1995 en actueel nog Luc (die bestuurslid is en reeds de beker Meester Creemers won en de beker der Maasvallei) en Bart.

Vroeger waren Jef Smeets en Pierre Bruckers commandant. Er bestond toe al een mapje en foto's waar ik toch wat aan had. Ik volgde drie maal een cursus om mij te vervolmaken in de functie van commandant. Ik houd van een beetje verantwoordelijkheid. Dat levert een goede combinatie op met het voorzitterschap.

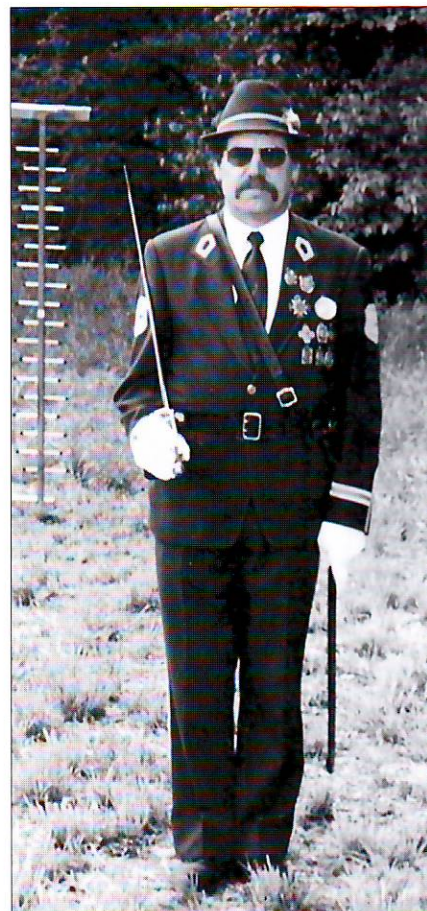
Als je een fijne groep hebt om mee op te treden, dan is er aan de functie van commandant niets vervelends.

Werner Smet.

Jef Baens. Foto gemaakt op 16 mei 1999 tijdens het bondsschuttersfeest bij St.-Joris Kaulille.

• KRANTENKOPPEN •

3 nov Leedsjes Konkoer lijdt onder naweeën mini-OLS (DL) • 24 nov Schutterij in het nauw door knoflookpad (DL) • 1 dec Ambt Montfort wil meebetalen aan onderkomen schutterij • Nieuw lokaal voor St.-Urbanus (LD) • 3 dec Koning, Keizer (LD) • 5 dec Postertse fusieschutterij zoekt oud-leden (M&R-post) • 19 dec Commandant Twan Stemkens centraal in Neers schutterstaferaal (Streekbode) • 28 dec De kogels bleven dit jaar in de zak (DL-Zd Lb) • 19 jan Schutterij Voerendaal bij het huwelijk (LD) • 23 jan Onderscheidingen voor schutters (Trompetter) • 29 jan Schutterskoning Guigoven trakteert kinderen op snoep (Goed Nieuwskrant) • 31 jan 'Het OLS heeft ander karakter dan Dynamo'(DL) • 4 feb Schutterij Voerendaal niet bang voor protestgroepen in Amsterdam (LD) •

VOOR U GELEZEN EN BEKEKEN

"Daor hedde de guld", Schuttersgilden in Noord-Brabant. Onderwijspakket voor de basisschool.

Aansluitend bij de voordracht van Tony Vaesen tijdens de 9^e Limburgse Schuttersdag, bekeken we het pakket en schaften we ons een exemplaar aan voor de redactie.

Het is een prachtig ogend pakket met een veelkleurige omslag waarop een beeld uit de video prijkt "Leerlingen luisteren naar de uitleg van Tony Vaesen".

De videofilm duurt 13 minuten, waarin kinderen op zoek gaan naar de achtergronden van de schuttersgilden. Ze stellen ook vragen.

Behandelde onderwerpen zijn: over ridders, oorlogen en gilden, over schilden, vlaggen en trommels, over kerk, geloof en patroonheiligen, over standaardrijders, tamboers en vendeliers en het schuttersgilde nu. De kijker wordt uitgenodigd contact te zoeken met de gilden.

Ik heb de videofilm eens getoond aan een groep volwassenen die geen kennis hebben over de schutterijen. Na de vertoning kreeg ik gedurende een half uur de ene vraag na de andere.

In de map vindt men zeven onderdelen: doelstelling – gebruiksmogelijkheden van de onderdelen – doelstellingen en didactische suggesties - achtergrondinformatie over het schuttersgilde – antwoordmodellen – literatuur over het schutterswezen in Noord-Brabant – adressen en contactpersonen van de Noord-Brabantse gilden.

De teksten zijn goed verstaanbaar geschreven en vlot leesbaar opgesteld voorzien van mooie illustraties. Bij de schoolopdrachten vraagt men ondermeer om een eigen koningsschild en een schuttersvaandel te ontwerpen. Een deel van de bladen is geplastificeerd.

Er is heel wat informatie ingewonnen, een draaiboek opgesteld en

veel tijd besteed aan een enquête in 100 basisscholen. Men hield rekening met de denkwereld van de jeugd.

Het lessenpakket is geschikt voor de groepen 6 (5 lessen) en 7/8 (3 lessen) van de basisschool en is te bekomen bij de Stichting Brabantse Regionale Geschiedschrijving, Postbus 1104 – 5200 BO 's-Hertogenbosch (tel. 073-6146193) voor de prijs van 43,10 Euro (excl. Verzendkosten).

Een dergelijk pakket ook voor de OLS-Federatie?

Mits voldoende financiële steun, welk men in Noord-Brabant wel heeft genoten, zou een dergelijk pakket ook te realiseren zijn voor de beide Limburgen. Voorwaarde is dan wel dat het geschoeid is op onze eigen geschiedenis en tradities en onze eigen onderdelen in de schutterij. Marketentsters komen in Noord-Brabant niet aan bod.

Een goede bron kunnen wij vinden in ons Limburgs Schutterstijdschrift en meer bepaald in het extra nummer van juni 1998, uitgegeven b.g.v. het 10-jarig bestaan van het Limburgs Schutterstijdschrift. Wie durft zijn schouders te zetten onder dit project?

Werner Smet.

De gildenkledij in Vlaanderen is een twistpunt

Onder deze veelzeggende titel schreef Henri Vanoppen een drie pagina's tellend artikel in Sportimonium 2001/4. Ofschoon de meeste schutterijen en schuttersgilden te pas en te onpas schermen met begrippen als 'aloude tradities' en het 'dragen van de traditionele gildenkledij', schetst Vanoppen hoe streekdrachten van invloed zijn geweest op de gildenkledij.

In zijn artikel 'De gildenkledij in Vlaanderen is een twistpunt' toont hij aan dat authenticiteit en traditie bij de schuttersgilden enigszins rek-bare begrippen zijn. Dat Vanoppen met zijn artikel de knuppel in het (Vlaamse) hoenderhok werpt, moge duidelijk zijn. Vanoppen's vraagstelling zou echter ook kunnen gelden voor het Limburgse Limburgse Schutterswezen. Een goede, deskundige begeleiding bij de keuze van een nieuw schuttersuniform zou ook bij ons geen overbodige luxe zijn.

Wim Pijpers.

Daor hedde de guld

Daor hedde de guld

Schuttersgilden in Noord-Brabant

videofilm

lessenpakket

docentenhandleiding

VHS

Onderwijspakket
voor de basisschool

groep 6 en 7/8

WIJ FELICITEREN

Koninklijke onderscheiding

Op vrijdag 15 februari kreeg Pierre Reijnders de versierselen opgespeld als Lid in de Oranje Nassau, dit geschiedde door Burgemeester I. Maks van Heythuysen. De verdiensten die Pierre heeft voor schutterij St.-Nicolaas Heythuysen tonen ons een verenigingsman in hart en nieren. Pierre is 50 jaar lid van schutterij St.-Nicolaas Heythuysen. Hij was in 1967 koning. Stond maar liefst 37 keer opgesteld in het OLS-zestal, is al 38 jaar bestuurslid en buksmeester. Naast de verdiensten voor de schutterij, heeft Pierre zich jarenlang ingezet voor andere plaatselijke verenigingen.

Pierre Reijnders, 2^e van rechts.

Schuttershuwelijk

In het bijzijn van veel schuttersvrienden, traden op 31 augustus 2001 Giel Krijnen en Bianca de Klein van Schutterij 't Zandakker Gilde St.-Jan Venray in het huwelijksbootje. Giel, zoon van keizer Joep Krijnen, is al 25 jaar lid van de Venrayse schutterij. Bianca, dochter van buksmeester Henk de Klein, is 20 jaar lid van de schutterij. Bianca en Giel hebben elkaar leren kennen bij de schutterij.

De plechtige huwelijksinzegening vond plaats in de St.-Petrus Bandenkerk in Venray.

Investituur Rode Leeuw

Op zondag 20 januari vond in de St.-Willibrorduskerk te Stramproy de investituur plaats van de Eedele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw en de Heilige Sebastianus.

Opgenomen als schutbroeder:

Severijn Beugels	Kon. Schutterij St.-Lambertus Oirsbeek
Johannes Boonen	St.-Sebastianus Neer
Pierre Boumans	Kon. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal
Antonius Cratsborn	Nachtwachtgilde Berg en Terblijt
Pierre Faarts	St.-Sebastianus Margraten
Cris Fusers	St.-Urbanus Maasniel
L. Goossens	St.-Sebastianus Schimmert
P. Hansen	St.-Lambertus Neeritter
Wil Leurs	St.-Willibrordus Obbicht
Piet van Lierop	St.-Oda Boshoven
Jeu van Ninhuys	St.-Hubertus Beringe
Hubert Notermans	St.-Paulus Epen
Mart Schrooyen	St.-Jan Baexem
Gerardus Simons	St.-Petrus Roggel
Cornelis Smeets	St.-Urbanus Belfeld
Theodorus Wagemans	St.-Joseph Buchten
Pater Karel de Wilde	
Bevorderd tot officier:	Coen Holthuysen.

Bondsonderscheiding

Tijdens de onlangs gehouden vergadering van de Schuttersbond EMM reikte bondsvoorzitter ben Cox het zilveren insigne met robijn (en de daarbij behorende oorkonde) uit aan Harrie Caris (St.-Oda Boshoven). Gelijktijdig werd Harrie benoemd tot erebestuurslid van de Schuttersbond EMM. Jarenlang was Harrie Caris actief bestuurslid van de Schuttersbond EMM; de laatste 10 jaar als penningmeester. Harrie wordt als penningmeester opgevolgd door P. Strijbos (eveneens van St.-Oda Boshoven), die tevens PR-zaken voor de Schuttersbond zal verrichten.

JUBILARISSEN**12½-jarig lidmaatschap**

John Gielkens	St.-Gertrudis Amstenrade
Mark Koetje	St.-Gertrudis Amstenrade
Bart Roberts	St.-Gertrudis Amstenrade
Math. Roberts jr	St.-Gertrudis Amstenrade

25-jarig lidmaatschap

P. Aengeveld	St.-Servatius Raam
R.J.C.G. Bartels	Kon. Sebastianus Voerendaal
C.M.M. van Bree-Stokbroeks	St.-Sebastianus Laar
Thieu Creemers	St.-Oda Boshoven
Wiel Deteren	St.-Gertrudis Amstenrade
R.T.T. van Dooren	St.-Ansfried Thorn
Thei Gaerthe	Akkermansgilde Venlo
J.Th.W. Geenen	St.-Nicolaas Heythuysen
May Geraats	St.-Oda Boshoven
P.G.M. van Grimbergen	St.-Nicolaas Heythuysen
W.J.M. van Grimbergen	St.-Nicolaas Heythuysen
W.J.M. Gubbels	St.-Nicolaas Heythuysen
J.W.M. Gubbels	St.-Nicolaas Heythuysen
J.C. Habets	Kon. St.-Sebastianus Voerendaal
H.P. van Hegelsom	St.-Jan Grubbenvorst
L. Henkens	Breijdelzonen Kessenich
M. Henkens	Breijdelzonen Kessenich
H.G.H. Heymann	St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel

Har Kessels	St.-Sebastianus Heel
Piet Latten	St.-Gertrudis Amstenrade
H. Maessen	St.-Antonius Sleek-Echt
Peter Maessen	St.-Sebastianus Heel
Gerard Meijers	St.-Gertrudis Amstenrade
P. Moors	St.-Servatius Raam
W. Repping	Akkermansgilde Venlo
G.J.M. Sniijders	St.-Nicolaas Heythuysen
W.J. Sijstermans	St.-Sebastianus Spekholzerheide
J. Theunissen	Akkermansgilde Venlo
G.W.M. Thissen	St.-Sebastianus Herkenbosch
Pierre Thijssen	St.-Gertrudis Amstenrade

40-jarig lidmaatschap

Michel Bongers	St.-Antonius Stramproy
G. Boom	Akkermansgilde Venlo
John van de Buys	St.-Gertrudis Amstenrade
J. Dirckx	St.-Sebastiaan Grote Brogel
J.P. Hintzen	St.-Sebastianus Herkenbosch
P.G.H.M. Jeurissen	St.-Lambertus Broeksittard
R.Th.L. Keulen	St.-Sebastianus Klimmen
Piet Maessen	St.-Sebastianus Heel
G. Raetsen	St.-Job Leuken
M. Ramaekers	St.-Martinus Dilsen
Math Roberts sr	St.-Gertrudis Amstenrade
J.F.M. Verlaak	St.-Barbara Leveroy

40 jaar schutter

Jeu Boyens	St.-Gertrudis Amstenrade
------------	--------------------------

50-jarig lidmaatschap

L. Aengeveld	St.-Servatius Raam
J.J.H. Creemers	St.-Antonius Stramproy
J.W.J. van Dooren	St.-Ansfried Thorn
M.J.H. van Dooren	St.-Ansfried Thorn
J.H.L. Goertz	St.-Georgius & St.-Sebastianus Beesel
G.H. Jacobs	St.-Ansfried Thorn
J. van Laar	St.-Sebastianus Margraten
André Meijers	St.-Gertrudis Amstenrade
Jef Quaedackers	St.-Gertrudis Amstenrade
P.J.J. Reijnders	St.-Nicolaas Heythuysen
Jan Roberts	St.-Gertrudis Amstenrade
H.J. Vaessens	St.-Sebastianus Margraten
Harrie Voncken	St.-Gertrudis Amstenrade

65-jarig lidmaatschap

Wiel Kruitwagen	St.-Gertrudis Amstenrade
May Roberts	St.-Gertrudis Amstenrade

75-jarig lidmaatschap

Cep Roberts	
-------------	--

SCHUTTERSKONINGEN

Ruud van de Laar	Jeugdkoning St.-Antonius Nederweert
Jos Poelmans	St.-Laurentius Bocholt
Nelly Weinen	St.-Antonius Nederweert

Koning Jos Poelmans.

WIJ GEDENKEN

Stefan Brzozowski, Kapitein-Bieleman van St.-Sebastianus Oost-Maarland. Overleden op 9 november in de leeftijd 74 jaar.

IN MEMORIAM STEFAN BRZOZOWSKI

Op vrijdag 9 november bereikte ons het droeve bericht van het overlijden van ons erelid Stefan Brzozowski. Ondanks zijn ziekte, kwam zijn overlijden onverwacht; hij werd 74 jaar. Stefan kon wegens zijn ziekte niet meer deelnemen aan de activiteiten van onze schutterij.

Stefan werd in 1979 lid van schutterij St.-Sebastianus oost Maarland. Hij begon als schutter, werd in 1981 bieleman en werd in 1990 bevorderd tot kapitein der bielemannen.

Stefan Brzozowski in 1988

In 1991 kon hij door zijn ziekte niet meer actief deelnemen aan de activiteiten van de schutterij. In 1995 werd Stefan tot erelid benoemd.

Op dinsdag 13 november hebben we met een afvaardiging van de schutterij met schutterseer afscheid van hem genomen in het crematorium te Geleen. Stefan zal als een gewaardeerd schuttersvriend in onze herinnering blijven. Dat hij moge rusten in vrede.

G. Odekerken, voorzitter.

Giel Hessels, oud-koning uit 1956 van de aartsbroederschap Kon. St. Sebastianus Gronsveld, onderscheiden in de Orde van Oranje Nassau. Overleden op 76-jarige leeftijd, Rijckholt 10 november 2001.

Hubertus Leonardus Steijns (Huub), oud-kolonel van broederschap St. Sebastianus Klimmen, lid van verdienste, onderscheiden met de eremedaille van de OLS-Federatie in goud met kroontje. Overleden op 78-jarige leeftijd op 16 november 2001. Begraven met schutterseer op 21 november 2001.

Paul Verheggen, lid van St.-Martinus Asenray. Overleden op 19 november in de leeftijd van 47 jaar.

Wiel Hoen, oud-commandant en generaal b.d. van broederschap St. Sebastianus Klimmen, onderscheiden de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en met de eremedaille van de OLS-Federatie in goud met kroontje. Overleden op 73-jarige leeftijd op 21 november 2001. Begraven met schutterseer op 24 november daaropvolgend.

Wiel Hoen

IN MEMORIAM WIEL HOEN

Wiel Hoen was, zoals zijn korte en ferme naam al zegt, krachtdadig en kordaat. Zijn lidmaatschap van de schutterij had een directe en ingrijpende aanleiding. Hoen, die in 1928 werd geboren in het gehucht Dolberg bij Klimmen diende in de oorlogsjaren als tweede knecht bij boerderij Meurs te Dolberg. Op het punt van de bevrijding schulde de gehele familie Meurs met twee dochtertjes, dienstmaagd en de andere knecht Johan Linden in de kelder van de boerderij. Een Amerikaanse vliegtuigbom ontplofte en dit kostte het leven aan allen, die in de kelder verschild waren. De vijf doden waren een grote klap voor de kleine gemeenschap van Dolberg. Wiel Hoen was niet in de schuilkelder en overleefde de ontploffing. Hij nam daarop het besluit dat hij nu het schuttersuniform van de overleden knecht Johan Linden aan zou trekken, om het te dragen tot zijn dood.

Zo begon Wiel als geweerdager. In de jaren vijftig werd hij tamboer-majoor en in 1962 volgde zijn benoeming tot commandant.

Deze functie, waarbij de daadkracht en stelligheid van Wiel goed tot zijn recht kwam, zou hij maar liefst 26 jaar bekleden. In Klimmen, dat een traditie heeft op het gebied van de oude exercitie, was de commandant qualitate qua begaan met deze militaire weerbaarheidsoefeningen. Wiel Hoen was dan ook dikwijls tijdens de schuttersfeesten aan te treffen bij het uittreden van de exercitieploegen. Vergezeld van een dikke sigaar bekeek hij de uitvoering van de commando's door de overige schutterijen. In 1988 met de aanschaf van nieuwe uniformen voor de gehele broederschap werd Wiel benoemd tot generaal. In 1995 vierde hij zijn vijftig-jarig lidmaatschap.

Wiel onderhield bovendien goede contacten met de media. Zo deed hij meermaals het woord over de schuttersaangelegenheden, bijvoorbeeld in een artikel waarin werd gevraagd waarom de Klommense broederschap dikwijls verstek liet gaan tijdens het OLS. Ook was hij de plaatselijk correspondent van De Limburger, die verslag deed van het kleine en grote nieuws uit het dorp. Niet altijd viel dit contact even gunstig: toen de Klommense schutterij een impasse had met haar koningin in een rolstoel was het Wiel die zijn mening in een gedegen brief ventileerde (1992). Maar behalve de weergave van nieuwtjes kwamen ook ludieke media-contacten aan bod: ondanks het feit dat hij en grand complet had deelgenomen aan een NCRV tv-programma over Klimmen kwam het dorp er bekaaid vanaf. Hij klom in de pen en kreeg een brief terug gericht aan "mevrouw Hoen". het voorval haalde de pers, evenals het feit dat hij bijna onder het voetvolk was gekomen tijdens het OLS 1988 in Grote Brogel. De verstokte vrijgezel Wiel Hoen heeft na zijn beslissing over de dramatische gebeurtenissen in de laatste oorlogsdagen zijn leven voor een groot deel in dienst van de Klommense schutterij gesteld, die hem met het commandantschap en het generaalschap dankte voor zijn inzet.

Dat is de herinnering die we aan de legendarische Wiel levend willen houden.

Luc Wolters

Frans Timmermans, lid van St.-Barbara Reuver.
Overleden op 24 november op 23-jarige leeftijd.

Frans
Timmermans

IN MEMORIAM SJAAK NIELISSEN

Op zondagmiddag 25 november jl. ontvingen wij het bericht dat op 67-jarige leeftijd ons lid Sjaak was overleden. Sjaak was bijna 50 jaar lid van schutterij St.-Antonius Stramproy. In 1960 was hij koning van onze vereniging.

Bijna 20 jaar lang was hij vaandeldrager, met gepaste trots droeg hij de beeltenis van St.-Antonius.

Sjaak Nielissen tijdens het OLS-1992 in Kelpen-Oler.

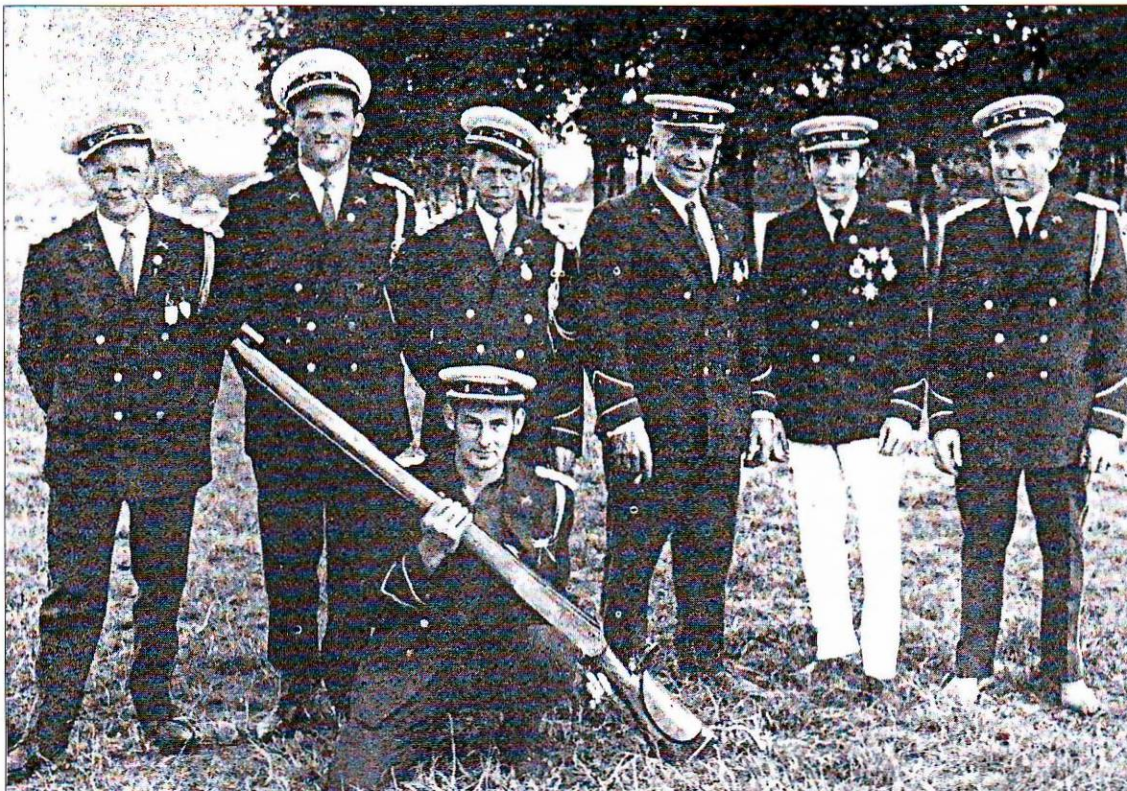
Toen hij wat meer vrije tijd kreeg, was hij vaak bij "t Heyer Heufke" te vinden, het clubgebouw op de locatie die Sjaak mede mogelijk maakte. Hij verzette veel werk, bij voorkeur op de achtergrond. Hij zorgde dat het grasveld er mooi bij lag, dat de harken vol waren, dat de materiaalwagen geladen werd. Voor de drumband zorgde Sjaak dat alles klaar stond voor de repetitie. Kortom, als er één woord van toepassing was dan is het "dienstbaarheid".

Een ernstige ziekte maakte aan dit alles zo'n twee jaar geleden een einde. Vanuit verpleegtehuis St.-Martinus in Weert volgde hij zijn schutterij op afstand. Intens heeft hij in 2000 nog van ons 525-jarig jubileum kunnen genieten.

Op 30 november hebben wij Sjaak met schutterseer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

In Sjaak Nielissen verliest schutterij St.-Antonius een gewaardeerd lid welk door de bijzondere wijze waarop hij zich voor de schutterij inzette, altijd in onze herinnering zal blijven. Dat hij moge rusten in vrede.

Bestuur en leden van schutterij St-Antonius
Stramproy, Johan Meijssen/Frans Verhaag.

Op de foto, v.l.n.r.:
Jaak Janssen,
Marcel Gorissen,
Pierre Houben,
Martin Bertjens,
Henri Bertjens,
Antoon Bertjens
en Jan Swennen
(invaller).

Antoon Bertjens, lid van St.-Ambrosius Kinrooi en ere-lid Bond van Schutterijen De Maasvallei. Geboren 6 november 1920, overleden op 26 november. Was lid van het zestal dat in 1970 te Louwel het OLS won.

Thieu Heijmans, Lid van het eerste uur sinds de heroprichting en zes jaar lang deken van St.-Catharina 1480 Weert. Overleden op 29 november in de leeftijd van 57 jaar.

J.A.G. Segers, Lid van St.-Lambertus Neeritter. Overleden op 5 december in de leeftijd van 72 jaar.

IN MEMORIAM JO SENDEN

Op donderdag 20 december bereikte ons het droeve bericht van het overlijden van ons 61-jarige lid Jo Senden.

Jo Senden werd in 1977 lid van schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren. Jo was commandant en bestuurslid van 1978 tot 1993. Als commandant had Jo het juiste postuur, hij kon de leden ook goed motiveren. Vóór het begin van elke optocht sprak hij de leden toe met de woorden: "Jongens, wij gaan er tegenaan"; eenieder deed dan zijn best. Jo was graag onder de mensen en zeer zeker bij zijn schuttersvrienden, waar hij dan ook vele vrienden had.

In 1993 werd Jo ziek. In 1994 heeft hij nog eenmaal geprobeerd mee te marcheren in een optocht van een bondsfeest. Dit gelukte helaas niet.

Jo had een opgeruimd karakter, een groot gevoel voor humor en het hart op de juiste plaats. Hij was zeer begaan met het wel en wee van schutterij St.-Petrus en Paulus. De strijd tegen zijn slopende ziekte heeft hij echter niet kunnen winnen.

Op maandag 24 december heeft onze schutterij, in het bijzijn van het bondsbestuur en de schutterijen van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt, afscheid van Jo genomen. De laatste wens van Jo was dat het muziekkorps van onze schutterij de uitvaartmis zou opluisteren; zo geschiedde.

Schutterij St.-Petrus en Paulus Susteren verliest in Jo een gewaardeerd schuttersvriend, die altijd in onze herinnering zal blijven. Wij wensen zijn vrouw Finy, kinderen, kleinkinderen en de gehele familie veel sterkte toe om het verlies van Jo te kunnen dragen. Jo, voor ons was het een voorrecht om jou in ons midden te mogen hebben en met jou te mogen samenwerken.

P.J.T. Janssen, secretaris.

Harold Bessems, baritonspeler bij St. Hubertus Ubachsberg, voorheen 20 jaar klaroenblazer bij St. Paulus Epen. Overleden op 31-jarige leeftijd na een noodlottig ongeval te Maastricht op 1 januari 2002. Met schutterseer door de schutterijen van Ubachsberg en Epen begraven te Ransdaal op 5 januari daaropvolgend.

IN MEMORIAM HAROLD BESSEMS

Tragisch en onbegrijpelijk. Nauwelijks had het nieuwe jaar 2002 een aanvang genomen, of het nam een dramatische wending. De 31-jarige Harold Bessems had als automonteur nachtdienst van oud-op-nieuw gedraaid in Maastricht, kort nog even de nieuwe Euro's gepind en vervolgens terug naar vrouw en kind in Ransdaal. Hij kwam vanuit een zijstraat de A2-autoweg door Maastricht opgereden en werd geramd door een politie-auto.

De agenten waren met zwaailicht onderweg om niet te laat te komen voor een vergadering over de Euro. De politie reed 100 waar 50 was toegestaan en naar verluidt reden beide wagens door rood.

De geramde auto bleef als wrak achter, Harold werd ternauwernood voorzien van het Sacrament der Zieken en overleed. Dan schieten woorden te kort. De politie kwam er evenmin fortuinlijk vanaf; de chauffeur van de politie-auto raakte zwaargewond en werd in het ziekenhuis geopereerd. Hij wordt vervolgd voor dood door schuld.

Het koningspaar Harold Bessems en Belinda Janssen, in het seizoen 1992-1993, schutterij St. Paulus Epen.

Het nieuws van het overlijden van Harold kwam hard aan bij zijn kleine gezin, bij zijn ouders, broer, schoonouders en bij beide schutterijen van Epen en Ubachsberg. Voor hem en zijn familie was de schutterij zijn lust en leven. In navolging van zijn vader werd Harold met zijn broer John klaroemblazer bij schutterij St. Paulus Epen. In 1980 was hij nog aspirant-muzikant, maar al spoedig speelde hij in de drumband vol verve mee. De beide broers schoten ook vol enthousiasme op de bôlkes tijdens de schietwedstrijden of concouren. Kroon op de jaren bij St. Paulus Epen was de keer dat Harold de koningsvogel afschoot. Op 22-jarige leeftijd droeg hij in 1992 het koningszilver; tevens vierde hij bij die gelegenheid zijn koperen, en zijn vader Jac. het zilveren lidmaatschap.

Binnen de schutterwereld leerde Harold Belinda Janssen kennen, die in 1994 deel ging uitmaken van het marketensterkorps van St. Hubertus Ubachsberg. Na het huwelijk -een verbroedering tussen twee schuttersfamilies- combineerden beiden een tijdlang hun twee schutterijen, maar na de vestiging in Ransdaal stapte Harold na ruggespraak met de Epense schutterij, waar hij 20 jaar lid was, over naar die van Ubachsberg, nu 2 jaar geleden. Hij werd er baritonspeler, bezocht samen met zijn schoonvader Theo Janssen de repetities van het trompetterkorps, nam deel aan de schietwedstrijden en begeleidde Belinda bij haar uitreden als marketenster. Het geluk in het jonge gezin kon niet op toen zoontje Luuk werd geboren. De idylle heeft niet mogen voortduren. Ze werd wreed verstoord op nieuwjaarsdag. De dood van Harold roept de niet te beantwoorden vraag op "waarom?".

De bescheiden en immer vrolijke Harold zullen we moeten missen. In een situatie waarin geen troost geboden kan worden, konden de schutters alleen door hun aanwezigheid blij geven van betrokkenheid en verslagenheid. De beide schutterijen van Ubachsberg en Epen, alsmede zeer vele afgevaardigden van de Zuid-Limburgse schutterijen bewezen Harold de laatste eer, vormden met vrijwillige brandweerlieden de erewacht in een overladen kerk en op het kleine kerkhof. Dankten Harold voor het vele dat hij gedaan had en namen veel te vroeg afscheid van een jonge vriend. Begrepen wordt het niet, we kunnen alleen maar hopen dat Harold blijft voortleven in zijn zoontje Luuk.

Luc Wolters

Fien Hoorens-Hendrikk

Fien Hoorens-Hendrikk, lid van St.-Stephanus Dieteren. Overleden op 2 januari op 51-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM FIEN HOORENS-HENDRIKK

Op 2 januari overleed Fien Hoorens op 51-jarige leeftijd. Fien was meer dan 30 jaar lid van schutterij St.-Stephanus Dieteren. Drie maal mocht ze haar echtgenoot Thei vergezellen als koningin (1971, 1986 en 1990). In 1972 en 1973 was zij de keizerin van Mat Slangen.

Fien was ruim 20 jaar medewerkster op het gebied van secretariaatswerk en inschrijvingen voor de muziek- en exercitiewedstrijden van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Soortgelijke werkzaamheden verrichtte zij ook voor het Zuid-Limburgse Federatiefeest en het OLS-Feest.

Vijf maal bezocht Fien Rome, waarvan tweemaal met andere schutters, t.w. in 1990 b.g.v. de afsluiting van het Willibrordusjaar en in november 2000 b.g.v. de afsluiting van het Heilig Jaar. (zie ook: LS nr 6, maart 1990 en LS nr 49, december 2000).

Gestoken in burgerkleding begeleidden afgevaardigden van alle verenigingen de overledene naar haar laatste rustplaats.

Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. verliest in Fien een heel hartelijke en zeer vriendelijke medewerkster die steeds voor iedereen klaar stond. Veel sterkte wensen allen haar echtgenoot Th. Hoorens, lid van het bondsbestuur, toe die haar steeds al die jaren trouw terzijde heeft gestaan. Zij ruste in vrede.

Drs. J. Walraven.

DANKBETUIGING

*Soms is 't baeter get sjoans te verleeze,
Baeter verleeze den det ze 't noajt hōbs gehad ...*

Fien was een opgewekte, hartelijke vrouw die voor iedereen een vriendelijk woord over had. Iedereen die haar kende wist dat te waarderen en ook zij was graag in contact met andere mensen.

Veel vrienden en bekenden had zij onder andere in de schutters- en drumbandwereld waarin ze zich jaren, met name op de vele schuttersfeesten, inzette voor het wedstrijdsecretariaat op de muziekterreinen.

Haar hart en grootste liefde ging uit naar haar drie naaste buurmeisjes, met name de kleine Renée, waarmee ze vele uren en dagen doorbracht, had ze een speciale band.

Een zeer korte, ongeneeslijke ziekte maakte abrupt een einde aan haar jonge leven.

Wij vertrouwen erop dat zij nu gelukkig is bij Onze Lieve Heer. Wij zullen haar missen. Fien vaarwel!

Uw medeleven en uw warme belangstelling bij het zo plotseling overlijden van Fien was voor ons een grote troost.

Uw aanwezigheid in de avondmis en bij de uitvaartdienst en de begrafenis hebben mij en mijn familie heel veel steun gegeven bij dit zware verlies. Wij danken u hiervoor allen van harte.

Koningsbosch, januari 2002

Thei Hoorens, Stien Hendrixx-Craenen,
familie Hoorens, familie Hendrixx.

Edmond Vranken, ere-bestuurslid van de OLS-Federatie, ere-voorzitter van de Schuttersbond de Maasvallei. Bestuurslid van schutterij St.-Laurentius Meeswijk, Officier in de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. Overleden op 6 januari op 75-jarige leeftijd. (zie ook LS nr 36, september 1997)

Jos Derikx, lid van St.-Sebastianus Neer. Overleden op 9 januari in de leeftijd van 50 jaar.

Pierre Geelen, lid van St.-Antonius Slekt-Echt en 33 jaar lid en bestuurslid van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Overleden 13 januari op 77-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM PIERRE GEELLEN

Op 13 januari overleed Pierre Geelen te Slekt-Echt. Hij was ruim 33 jaar bestuurslid van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Op de bondsfeesten verrichtte hij steeds zeer veel en zeer gewaardeerd werk bij de schietcommissie. Om die reden werd hij ook ingezet als controleur bij het OLS en het ZLF.

Pierre (Pierke) was een evenwichtig en zeer rustig mens, die steeds de goede toon wist te vinden in zijn omgang met de medeschutters.

Een tragische bijkomstigheid bij zijn overlijden was het feit dat zijn afscheid op 76-jarige leeftijd als bondsbestuurslid al geregeld was: tijdens de jaarvergadering van de Schuttersbond Eendracht op 23 februari j.l. zou hem de zilveren onderscheiding van de EGS, inclusief de oorkonde worden uitgereikt. Het bestuur van de Schuttersbond Eendracht heeft, na overleg met de familie deze onderscheiding na de zeswekdienst uitgereikt aan zijn echtgenote Mevrouw E. Geelen-Tholen. Dit geschiedde in het bijzijn van de voorzitter en secretaris van schutterij St.-Antonius Slekt-Echt. Hij ruste in vrede.

Drs. J. Walraven.

Sjaak Munnix, lid van St.-Urbanus Maasniel. Overleden op 16 januari in de leeftijd van 87 jaar.

Mietje Breugelmans-van de Schoor, was lid vanaf de heroprichting van het Gilde van Wieërter Stadschötte Sinte Catharina 1480 in 1987. Tot haar overlijden was zij de laatste levende schakel met het toen slapende Gilde van Sinte Catharina 1480. Overleden op 18 januari in de leeftijd van 77 jaar.

Drees Bex, lid van St.-Lambertus Broeksittard, begiftigd met de Gouden OLS-medaille met kroontje. Overleden op 19 januari in de leeftijd van 72 jaar.

Pierre Nies,
lid van
St.-Lambertus
Molenbeersel.
Overleden
op 24 januari
in de leeftijd
van 84 jaar.

Pierre Nies

Frits Verdonschot, lid van St.-Nicolaas Heythuysen. Overleden op 26 januari in de leeftijd van 65 jaar.

Jan de Vries, erelid van St.-Laurentius Spaubeek en officier in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg. Overleden op 26 januari op 70-jarige leeftijd.

Jaak Derenette, lid van St.-Anna Voorshoven. Overleden op 27 januari op 78-jarige leeftijd.

IN MEMORIAM JAAK DERENETTE

Samen met zijn vader en enkele andere mensen heeft Jaak in 1947 schutterij St.-Anna Voorshoven heropgericht. Jarenlang is Jaak de trommelaar van zijn schutterij geweest. De schutterij was zijn lust en zijn leven. Jaak was dan ook verheugd dat zijn zoon in zijn voetsporen trad. Jaak was een uiterst kleurrijk figuur binnen zijn schutterij en binnen het schutterswereldje. Als hij zijn uniform niet aanhad was de altijd vrolijke Derenette voorzien van een brede baret. Voor de schutterij stond Jaak altijd paraat. Zo ook toen het bestuur aan Jaak vroeg om als instructeur trommelen te gaan fungeren.

Jaak vond dat hij daarvoor meer kennis moest hebben en daarom ging hij in de leer bij Albert Engelen in Bree. De kosten van de wekelijkse opleiding betaalde hij met zijn eigen zakgeld (100 frank). De eerste groep leerlingen van Jaak waren 21 jongeren. In totaal heeft Jaak zo'n 45 jaar getrommeld en was hij bijna 55 jaar lang lid van schutterij St.-Anna Voorshoven.

Jaak Derenette. Foto gemaakt op 2 augustus 1998 tijdens een bondsschuttersfeest te Opglabbeek.

Zoon Marc zegt: "Mijn vader was een lopend schuttersboek, want hij wist alles wat er gebeurde in het Limburgse Schutterswezen. Hij was een enthousiast verzamelaar van krantenartikelen en alles wat te maken heeft met de Limburgse schutterijen". Ook was Jaak een van de eersten die de Limburgse Schuttersdagen trouw met zijn echtgenote Mia kwam bezoeken. Hij deed in de krantenarchieven ook onderzoek naar de historie van de maaslandse schutterijen en kwam toen tot de ontdekking dat zijn grootvader en naamgenoot Jacob Derenette in 1900 door vijf mannen was vermoord.

SAS-voorzitter Bob Degol spande zich voor Jaak in, zodat op 19 juni 1998 aan Jacobus Cornelis Derenette als spelend lid, muzikinstruuteur de zilveren medaille der Kroonorde werd uitgereikt. Van zijn Mia kreeg hij bij die gelegenheid een klein zilveren trommeltje. Vol trots toonde hij het kleinood aan eenieder. Voor zijn langdurig lidmaatschap werd hem enkele jaren geleden de gouden OLS-speld toegekend. Jaak en Mia waren twee mensen die voor iedereen een goed woordje over hadden.

Jaak heeft de schutterij door dik en dun gesteund. Terugkijkend zegt Mia: "Wij hebben een schoon leven gehad in de schutterij. Ook toen het met mij lichame-

lijk wat slechter ging, zorgde Jaak ervoor dat ik toch op de sjöttewei kon zijn. Op de Sjöttewei vergat ik mijn lichamelijke ongemakken, want ik genoot van al dat schoons. Wij hebben daarom besloten om in de schutterij te blijven; Jaak zou niet anders willen." (zie ook LS nr 5, december 1989 en LS nr 44, september 1999).

Jos Luja, OLS-Jurylid en slagwerkinstructeur van St.-Joseph Buchten. Overleden op 28 januari in de leeftijd van 55 jaar.

IN MEMORIAM JOS LUJA

Op 28 januari overleed geheel onverwacht Jos Luja, muziekjurylid van de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. Jos Luja zal bij al diegenen die hem gekend hebben blijven voortleven als een zeer aimabel mens, steeds opgewekt van nature.

Aanvankelijk muziekbeoefenaar uit liefhebberij – en groot operakenner – groeide hij uit tot een beoordeelaar van hoog professioneel niveau. Meer dan 20 jaar was Jos, samen met zijn onafscheidelijke vrouw Marie-José, aanwezig als jurylid bij haast alle muziekmanifestaties van "zijn" bond, van het ZLF en het OLS.

Steeds weer wist Jos zijn objectieve oordeel, heel acceptabel over te brengen op de door hem beoordeelde muzikanten, hetgeen hem zeer geliefd bij hen maakte.

Jos Luja

Jos was een zeer gewaardeerde vriend bij zijn medejuryleden en musicerende schuttersleden.

Na een buitengewoon stijlvolle uitvaartdienst, met schutterseer, werd Jos begeleid door schutterij St.-Jozef, te Buchten ten grave gedragen.

Allen die Jos gekend hebben, zullen hem met grote dankbaarheid gedenken. Hij ruste in vrede.

Drs. J. Walraven.

DE SJÖTTERIE

Plom, Sjteng, prrrrrrr
Rompom, tikkedikketom bom bom
plom, Sjteng, prrrrrrr
rombom, tikkedikkedom

Opnuuj

Plom, Sjteng, prrrrrrr
Rompom, tikkedikketom bom bom
plom, Sjteng, prrrrrrr
rombom, tikkedikkedom

zoa geit 't dinsdigs saoves
op de repetesie van de sjötterie
en wurdt de maot gesjlage
door ozze trömmelmeister Loewie

lèngs, lèngs, rechts rechts, lèngs lèngs, rechts rechts
en dan opboewe van sjnel nog sjneller
zao wurdt de rôffel ummer feller

al èllef jaor bèn ich bie de sjötterie
es bördjesdrager begoosj
't haet mich heel get zijweit gekos
eër ich dao alles van koosj

wat hawt g'r gedag van ôzze vaandrig, Jeu Janssen
dae waor neet te versjlaon
dae moosj ich 't toen al taenge opnumme
dat hawste nog neet zoa mer gedaon

hae leërde mich waal wie ich moosj marchere
lèngs, rechts, de vaan veuroet
en angesj deeg 'r 't waal 'ns veur
dan ging 'r aaf wiej in de kogel 't kroet

wat waor 't sjpannend
veur de eësje keer de optoch loupe
de jurie bekeek mich van ônger tot baove
ich deeg niks verkeërd, dat waor waal te houpe

zoa, nòg ènne keër, sjspeel ich nog 'n sjtökske
en zal ich aafmarchere

Plom, Sjteng, prrrrrrr
Rompom, tikkedikketom bom bom

En kôm ich neet meër terök

plom, Sjteng, prrrrrrr
rombom, tikkedikkedom

want ich bèn noe ingerukt.

Gedicht in het Geleens dialect, geschreven door Nic Smeets (vice-voorzitter van schutterij HH Marcellinus & Petrus Geleen). Het gedicht werd tijdens de dialectdag op 9 november 2001 in de Hanenhof te Geleen voorgedragen door zijn zoon en jeuglid van de Drumband Stefan Smeets. Stefan won met deze voordracht de publieksprijs.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
Beperkingen voor het schieten. Over de rechtmatigheid van de regels tegen lood en lawaai	3
Stadssjötterie St.-Leendert Uermend.	
Nieuw lid van de OLS-Federatie presenteert zich	5
Lezerspost (ingekort)	6
Firma Drummen te Nuth	7
Is goed nieuws dan geen nieuws?	10
9 ^e Limburgse Schuttersdag	12
Neers schutterstafereel	14
Er wordt wat weggepoetst	18
Belangrijke adressen voor het Limburgse Schutterswezen	23-26
Het Duitse Schutterswezen	27
De eeuwenoude doedelzak. Bij 't jubileum van St. Eligius & Juliana Schinveld 1602-2002	31
Onder de schietboom	34
Krantenkoppen	38
De commandant van schutterij St.-Hubertus Manestraat; Jef Baens	38
Voor U gelezen en bekeken	39
Wij feliciteren	40
Wij gedenken	42
Gedicht: De sjötterie	48
Inhoudsopgave + Redactie en correspondenten	48

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick. Tel. 0475-492868, fax 043-3284685. E-mail: wmpijpers@hotmail.com.
- ★ Jean-Pierre Schobben Justus van Maurikstraat 37F, 6416 EH Heerlen. GSM: 06-53952854. E-mail: jps@vision.nl.
- ★ Werner Smet Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32, 3630 Maasmechelen. Tel. 089-767789.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Simpelveld. Tel. 045-5442585. E-mail: luc.wolters@libertel.nl.
- ★ Correspondent Schuttersbond E.M.M.: Harrie Caris Annendaal 12, 6002 VJ Weert. Tel. 0495-524310.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop Binglekruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: Bernievanlierop@cs.com of Bondjuliana@cs.com.
- ★ Correspondente Schuttersbond St.-Gerardus: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen. Tel. 046-4755123.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.zegers@home.nl.

PELGRIMSREIS NAAR FATIMA EN SANTIAGO DE COMPOSTELA

van
28 SEPTEMBER 2002
tot en met
9 OKTOBER 2002

Programma

Zaterdag 28 september

Vanaf diverse opstapplaatsen rijden we via België naar Frankrijk. In Parijs wordt de lunch gebruikt tijdens een rondvaart op de Seine (bij prijs inbegrepen), waarbij u vele bezienswaardigheden ziet als Eiffeltoren, het Louvre, de Notre Dame. Daarna wordt via Chartres naar de omgeving van Tours gereden alwaar wordt overnacht.

Zondag 29 september

Na het ontbijt rijden we naar een kerk in Tours voor het houden van een "vroeg" ochtendmis. Daarna rijden we rechtstreeks naar Bordeaux, waar kennis gemaakt kan worden met de oude stad met zijn Saint André-kathedraal, de Pont du Pierre en het monument van Gironne. Er is uitgebreide gelegenheid de stad te bezoeken. Bovendien is in de stad een lunch gepland. Aansluitend wordt de reis voortgezet via Bayonne naar de Spaanse grens. Even voor de grens zal de nacht worden doorgebracht.

Maandag 30 september

De derde reisdag zijn 375 kilometer af te leggen, dus ruimschoots de tijd om van de omgeving te genieten. De dag wordt grotendeels gebruikt om Burgos te verkennen met een bezoek aan de monumentale gotische kathedraal en het klooster van Las Huelgas. Overnachting in de buurt van Burgos.

Dinsdag 1 oktober

Via Valladolid en Salamanca komen we aan het eind van de dag op het eerste doel van de reis, de plaats Fatima in Noord-Portugal. Het spreekt voor zich dat we al snel een bezoek aan het oude stadscentrum brengen.

Woensdag 2 oktober

Verblijf in Fatima met gezamenlijke viering met zo mogelijk gilde-eer in de kathedraal. Verder de gelegenheid om andere vieringen bij te wonen en deel te nemen aan de processie die rond 22.00 uur wordt gehouden.

Donderdag 3 oktober

Een dag in Fatima ter vrije besteding.

Vrijdag 4 oktober

We verlaten Fatima en rijden voor de koffie naar Aveiro. Hier is gelijk gelegenheid voor een kort bezoek aan de Tombe van Santa Joana. Via Porto en Brage voor een kort bezoek, rijden we door naar het hotel in Santiago (of omgeving) voor een verblijf van 3 nachten.

Zaterdag 5 en zondag 6 oktober

Verblijf in Santiago de Compostela met een viering in de grote basiliek. Op een van de dagen ook de mogelijkheid om de omgeving te verkennen, zoals via een toeristische route naar de kust met de plaatsen Noia, Canora, Capo Fisterra.

Maandag 7 oktober

Er wordt afscheid genomen van Santiago en met verschillende stops en toeristische onderbrekingen zullen wij na zo'n 600 kilometer in de buurt van Bilbao overnachten.

Dinsdag 8 oktober

Een dag reizen door Frankrijk met de nodige stops en onderbrekingen en de gelegenheid nog enkele bezienswaardigheden te bezoeken. In de buurt van Poitiers wordt overnacht.

Woensdag 9 oktober

Het laatste deel van de reis voert via Frankrijk en België, alwaar ook het afscheidsdiner is gepland, naar Nederland. Tenslotte wordt u teruggebracht naar uw opstapplaats.

In de periode 28 september tot en met 9 oktober 2002 organiseert de Stichting Pelgrimage een Pelgrimage naar Fatima en Santiago de Compostela. De combinatie van het bezoek aan beide plaatsen is een unieke gelegenheid (hernieuwd) kennis te maken met twee bedevaartsplaatsen, die jaarlijkse vele miljoenen pelgrims uit de gehele wereld trekken. Het doel van de reis is bepaald aan de hand van de wensen en ideeën die pelgrimangangers in november 2000 hebben ingevuld na het indrukwekkende bezoek aan Rome en de deelname aan de Nederlandse Dag.

Wederom is gekozen voor de organisatie van een pelgrimsreis die een evenwicht moet vinden tussen een pelgrimsreis met een christelijke grondslag, een cultuurreis waarin mooie plekjes van de schepping worden bezocht, en een sfeer tussen en onder de deelnemers van respect, geborgenheid maar ook gezelligheid, waarin naast gezamenlijke activiteiten ook voldoende ruimte moet zijn voor een eigen beleving van al hetgeen tijdens de reis ervaren kan worden.

De Stichting Pelgrimage

De Stichting Pelgrimage bestaat inmiddels al weer meer dan 10 jaar en heeft als doel reizen te organiseren naar pelgrimsplaatsen in de wereld. Daarbij wordt nauw aangesloten op de doelstellingen van de gilden van saamhorigheid en broederschap binnen de context van de eeuwenlange relaties tussen de gilden en de RK gemeenschap. Tijdens de reizen worden de gebruiken en tradities van de gilden op gepaste wijze tot uiting gebracht tijdens de vieringen die in Fatima en Santiago de Compostela worden georganiseerd. Tijdens de reizen gaat het echter in de eerste plaats om de broederschap en de saamhorigheid dan op de uitstraling en presentatie van al die gebruiken van gilden en schutterijen.

REISSOM

De reissom voor deze 12-daagse busreis bedraagt € 699 ofwel f 1.540,40.

Hierin is begrepen:

- Vervoer per Luxe Comfort Class Touringcar, voorzien van diverse faciliteiten
- Reis- en toeristenbelasting
- Elf hotelovernachtingen met verblijf op een tweepersoonskamer op basis van halfpension
- Op 7 dagen een lunch (1ste pakket), 2^e, 4^e, 7^e, 10^e, 11^e en 12^e reisdag)
- De boottocht over de Seine in Parijs
- Afscheidsdiner in België
- Een reis- en informatieboekje
- Bijdrage Stichting Garantiefonds Reisgelden en Calamiteitfondsen

Niet inbegrepen zijn:

- Kosten voor een reis- en annuleringsverzekering
- Eventuele entreegelden
- Lunches op de 3^e, 5^e, 6^e, 8^e en 9^e reisdag
- Verblijf in een eenpersoonskamer, toeslag € 165

Inschrijving

Inschrijving dient te geschieden via een inschrijfformulier welke volledig ingevuld ingezonden dient te worden aan:

Pelikaan Vakantiereizen: Stationsstraat 12, 4761 BS Zevenbergen, telefoon 0168-329633.

Op dit inschrijfformulier dient u uw wensen aan te

geven ten aanzien van dieet e.d. zodat hiermee rekening kan worden gehouden.

Via Pelikaan Reizen ontvangt u t.z.t. een bevestiging van uw inschrijving. De aanbetaling bedraagt € 100,- (f 220,-) en dient na bevestiging van de inschrijving te worden voldaan.

Twee weken voor vertrek ontvangt u nadere informatie over vertrektijd, opstapplaats, gegevens hotels, uitgewerkt programma etc.

Nadere informatie

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot het secretariaat van de Stichting Pelgrimage: De heer A. Boot, Korte Brugstraat 28, 4871 XS Etten-Leur, Tel. 076-5013270, fax. 076-5036645. E-mail: rvanhal@wanadoo.nl

Reistechnische verzorging

De reistechnische verzorging is in handen van Pelikaan Vakantiereizen, Stationsstraat 12, 4761 BS Zevenbergen. Tel 0168-329633, Fax. 0168-328262, E-mail: info@pelikaanreizen.nl

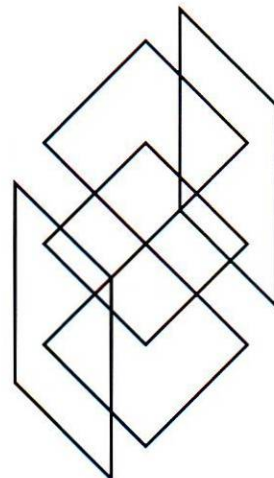

Pelikaan
vakantiereizen

WSM

ENGINEERING

**ADVISEUR
BOUWCONSTRUCTIES**

WSM Engineering
Meerkamp 8
6093 BZ Heythuysen
tel. (0475) 498230
fax (0475) 498231
www.wsm-engineering.nl
wsm@wsm-engineering.nl

Lid

